

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ХОНГОР СУМЫН НУТАГТ МҮ-022627 АШИГЛАЛТЫН
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ БҮХИЙ ИХ ХУРАЙ НЭРТЭЙ ГАЗАРТ ОРШИХ “ЧУЛУУТ
АМНЫ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ХАЙГУУЛЫН ШУГАМ 10-20, ХУУРАЙН
АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТАТМЫН ХЭСГИЙН ХАЙГУУЛЫН ШУГАМ 27-28,
ДЭНЖИЙН ХЭСГИЙН 25-34 ХАЙГУУЛЫН ШУГАМ ХООРОНД ТӨСӨЛ”**

**2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

/ МҮ- 022627, РД 6637833/

2024 он

ГАРЧИГ

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
1.1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл.....	3
1.2 Төслийн байршил.....	6
1.3 Үйлдвэрийн хүчин чадал, тоо хэмжээ.....	10
1.4 Үйлдвэрийн ажиллах горим.....	11
1.5 Дэд бүтэц.....	11
1) Ундны болон ахуйн усан хангамж, усны хэрэглээ.....	12
2) Зам талбайн усны хэрэглээ.....	12
3) Уурхайн усан хангамж.....	12
5) Нийт усны хэрэглээ.....	13
ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	19
2.1 Байгаль орчны төлөв байдал.....	19
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	61
3.1 Төслийн гадаад болон дотоод овоолго барьж байгуулах үеийн гол нөлөөлөл.....	63
3.2 Гадаад болон дотоод овоолго байгуулснаас хойшхи үйлчилгээнээс байгаль орчинд үзүүлэх гол нөлөөлөл.....	63
3.3 Төслөөс агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	64
3.4 Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл.....	66
3.5 Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөлөл.....	66
3.6 Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөлөл.....	66
3.7 Амьтны аймагт үзүүлэх нөлөөлөл.....	67
3.8 Гадаргын болон газрын доорх усанд үзүүлэх нөлөөлөл.....	67
3.9 Нийгэм эдийн засагт үзүүлэх нөлөөлөл.....	67
3.11 Хуримтлагдах нөлөөлөл.....	68
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ.....	70
ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	73
ЗУРГАА.НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	78
ДОЛОО. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	82
НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	84
АРВА. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	84
АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР.....	88
АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	91
АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	93
БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ.....	95
ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨСӨВ.....	95

ТАЙЛАНД ОРСОН ХҮСНЭГТЭН МЭДЭЭЛЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл.....	3
Хүснэгт 2. 9011822879 дугаарын гэрчилгээтэй 465.49м.кв талбайн солбилцол.....	9
Хүснэгт 3. Үйлдвэрийн ажиллах горим, жилд ажиллах хоног хугацаа.....	11
Хүснэгт 4. Ахуйн ундны усны тооцоо.....	12
Хүснэгт 5. Тоосжилт бууруулахад шаардагдах усны хэрэглээ.....	12
Хүснэгт 6. Нийт усны тооцоо.....	13
Хүснэгт 7. Уурхайн барилга байгууламж.....	15

Хүснэгт 8. Нийт тоос / Нийт жинлэгдэгч бодис / хэмжилтийн үр дүн.....	19
Хүснэгт 9. Агаарын бохирдуулагч бодисын хэмжилтийн үр дүн	20
Хүснэгт 10. Дуу шуугианы хэмжилтийн үр дүн	20
Хүснэгт 11. Судалгааны талбайн зүсэлт хийсэн цэгийн морфологи бичиглэл.....	24
Хүснэгт 12. Төслийн талбайн 1-р зүсэлт хийсэн цэгийн химийн үзүүлэлт.....	26
Хүснэгт 13. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн.....	27
Хүснэгт 14. Хөрсний механик бүрэлдэхүүний шинж чанар.....	28
Хүснэгт 15. Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламж.....	29
Хүснэгт 16. МУ-022627 талбайн хөрсний нянгийн бохирдол.....	30
Хүснэгт 17. Ашигт ургамлын экологи эдийн засгийн үнэлгээ	43
Хүснэгт 18. Бэлчээрийн ургамлын эдийн засгийн шууд үнэлгээний үзүүлэлтүүд.....	46
Хүснэгт 19. Хүмүүнсэг ургамлын эдийн засгийн шууд үнэлгээний үзүүлэлтүүд.....	47
Хүснэгт 20. Ургамлан нөмрөгт учирсан хохирол	47
Хүснэгт 21. Гол нөлөөллийн хамрах хүрээ, эрчим хугацаа.....	61
Хүснэгт 22. Гол нөлөөллийн дүн шинжилгээ	61
Хүснэгт 23. Автомашин асаалттай байх үеийн ялгаруулах хийн хэмжээ	65
Хүснэгт 24. Автомашинны утааны бүрдэл найрлага	65
Хүснэгт 25. Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл	68
Хүснэгт 26. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	73

ТАЙЛАНД ОРСОН ЗУРГАН МЭДЭЭЛЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Төслийн талбайн байрзүйн зураг	6
Зураг 2. Төслийн талбайн засаг захиргааны зураг	7
Зураг 3. Төслийн талбайн байршлын зураг	8
Зураг 4. Хээрийн ажлын хэмжилтийн үед.....	10
Зураг 5. Баяжуулах тенологийн тоног төхөөрөмжийн холболтын схем.....	11
Зураг 6. DJI брэндийн Phantom 4 pro2 загварын дроноор авсан зураг №1	17
Зураг 7. DJI брэндийн Phantom 4 pro2 загварын дроноор авсан зураг №2	17
Зураг 8. DJI брэндийн Phantom 4 pro2 загварын дроноор авсан зураг №3	18
Зураг 9. Монгол орны Хөрс-Газарзүйн мужлалт	22
Зураг 10. Төслийн талбайн ургамалжил	35
Зураг 11. Уулын хээрийн хялганат бүлгэмдэл.....	35
Зураг 12. Уулын хээрийн агьт бүлгэмдэл	36
Зураг 13. Алаг өвст бүлгэмдэл.....	39
Зураг 14. Дээрхи зурагт төслийн тусгай зөвшөөрлийн хил дотор цагаанаар хамгаалалтын хашааг дүрсэлсэн, бор өнгөөр олборлох 3 блокуудыг харууллаа.	48
Зураг 15. Төслийн талбай дотор 40 га орчим талбайд мод бололзгоно сөөг бүрхсэн байна.	49
Зураг 16. Төслийн ой, ус, тусгай хамгаалалттай газар нутагтай давхцалгүй тухай 2024.05.15 лавлагаа орууллаа.	51
Зураг 17. Төслийн ой, ус, тусгай хамгаалалттай газар нутагтай давхцалгүй тухай 2024.05.15 лавлагааны зураглал орууллаа.	52
Зураг 18. УТХГН-ын сүлжээ.....	53
Зураг 19. Шарын голын сав газрын зураглал	55
Зураг 20. ОНТХГН-ын сүлжээ	56
Зураг 21. Засаг захиргааны зураг	57
Зураг 22. Хогийн савны төрөл.....	Error! Bookmark not defined.

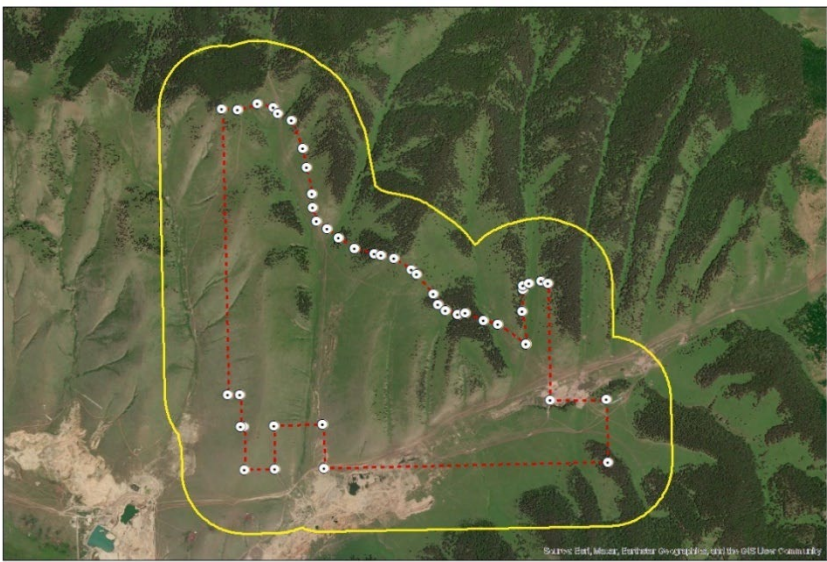
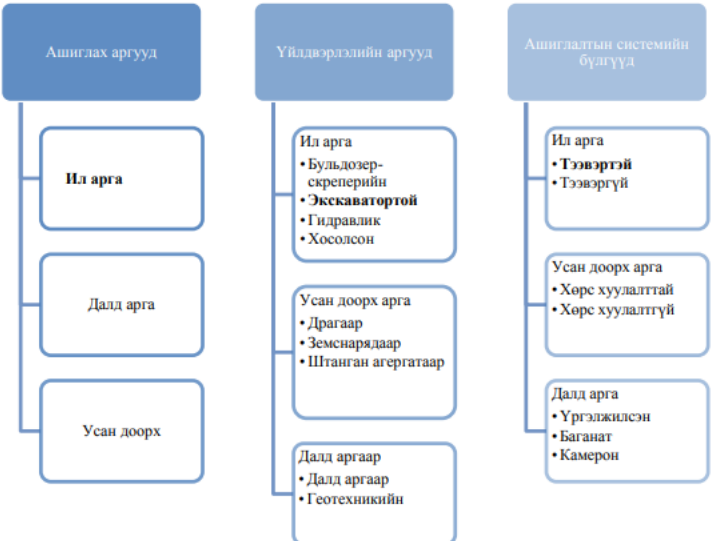
НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

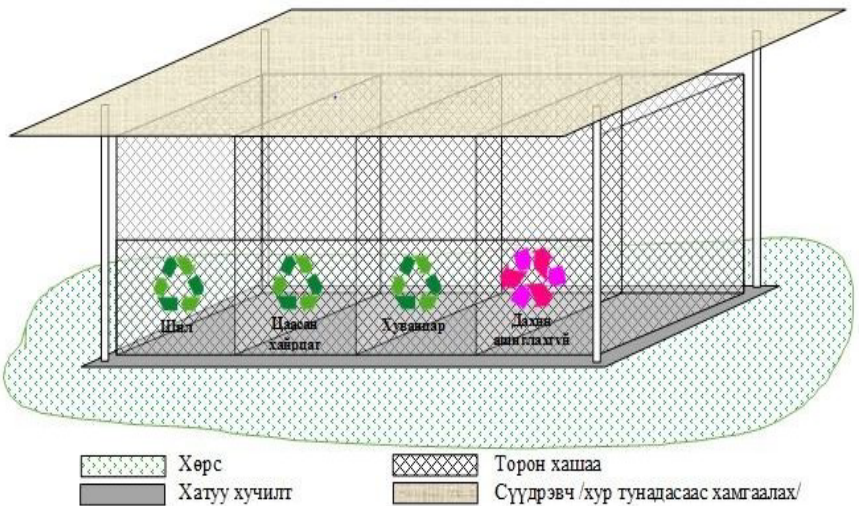
1.1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл

“Оюут цахир уул” ХХК-ийн эзэмшдэг МУ-022627 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий “Их хурай” нэртэй талбай нь Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт 1:100000-ны масштабтай байр зүйн зургийн М-48-106 тоот хавтгайд 465.49 гектар талбайг хамран оршино.

Хүснэгт 1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл

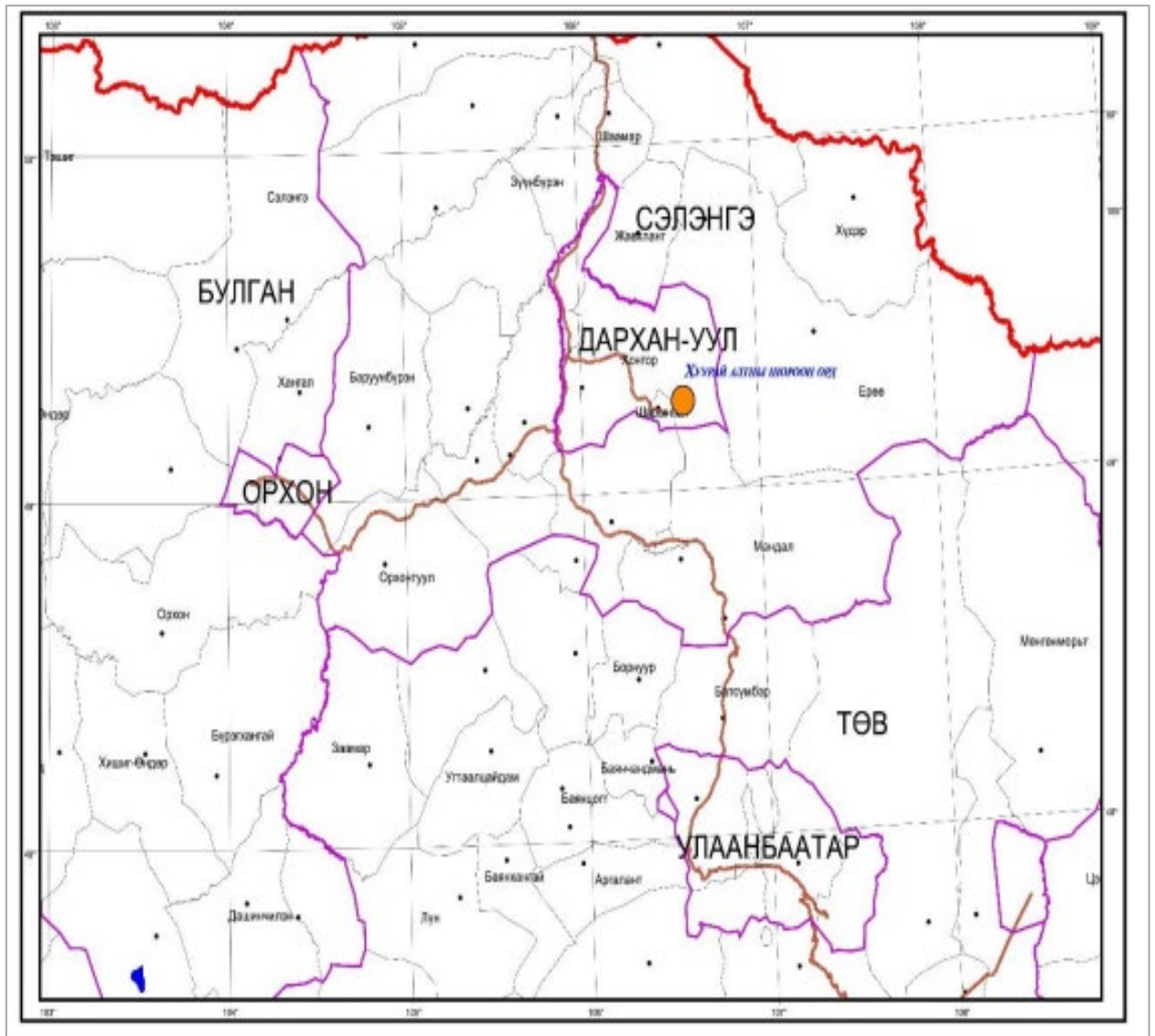
Нэг. Ерөнхий мэдээлэл		
1.1	Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“Оюут цахир уул” ХХК
1.2	Регистрийн дугаар:	Регистрийн дугаар: 6637833
1.3	Улсын бүртгэлийн дугаар:	Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011822879
1.4	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	☐ Улаанбаатар, Хан-Уул, 11-р хороо, 7 хэсэг, стадион оргил, 69 ☐ Утас: 77777701, 88880047
1.5	Үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл	Ашигт малтмал, газрын тосны газрын ашигт малтмалын ашиглалтын МУ-022627 тусгай зөвшөөрөл бүхий 2023 оны 10 сарын 12-ны өдрийн улсын бүртгэлийн 9011822879 тоот гэрчилгээ.
Хоёр. Төслийн талаарх мэдээлэл		
2.1	Төслийн нэр	Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Их хурай нэртэй газарт “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, Хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл”
2.2	Төслийн байршил	Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, Хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл нь Улаанбаатар хотоос хойш 250 км, Дархан-Уул аймгийн төвөөс зүүн хойш 60 км, Шарын гол тосгоны төвөөс зүүн тийш 15 орчим км-ийн зайд байрладаг нь “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүсийн хэмжээ, ерөнхий шаардлага” MNS 5105: 2001 стандартын шаардлагыг хангаж байна.

<p>2.3</p>	<p>Төслийн талбайн байршил</p>	
<p>2.4</p>	<p>Төслийн ерөнхий төлөвлөгөө</p>	 <pre> graph TD A[Ашиглах аргууд] --- B[Ил арга] A --- C[Далд арга] A --- D[Усан доорх] E[Үйлдвэрлэлийн аргууд] --- F["Ил арга • Бульдозер-скреперийн • Экскаватортой • Гидравлик • Хосолсон"] E --- G["Усан доорх арга • Драгаар • Земснарядаар • Штанган агергатаар"] E --- H["Далд аргаар • Далд аргаар • Геотехникийн"] I[Ашиглалтын системийн бүлгүүд] --- J["Ил арга • Тээвэртэй • Тээвэргүй"] I --- K["Усан доорх арга • Хөрс хуулалттай • Хөрс хуулалтгүй"] I --- L["Далд арга • Үргэлжилсэн • Баганат • Камерон"] </pre>
<p>2.5</p>	<p>Төслийн хүчин чадал</p>	<p>Үйлдвэрийн хүчин чадал Уурхайн хүчин чадал нь сарын 13.47 мян.м3 элс байна. Ордын хэмжээнд олборлох элсний хэмжээ нийт 80.8 мян.м3 байна. Олборлолтын явцад хуулсан хөрсийг гадаад овоолго болон дотоод овоолгод шууд байршуулах ба олборлосон элсийг элс угаах талбайд тээвэрлэн хүргэнэ. Дээрх хүчин чадалаар тус ордыг ашиглалтын 1 жилийн хугацаанд бүрэн ашиглаж дуусахаар тооцсон. Ордын нийт нөөц нь 3 хэсгээс бүрдэх бөгөөд уурхай-1, уурхай-2, уурхай-3 гэсэн уурхай олборлолтын явцад үүснэ. Уурхай нь эхний блокын хөрсийг гадаад түр овоолгод байршуулж орон зай гарч эхлэхээр дотоод овоолгод хөрсийг буулгаж хөрс хуулалтын ажлыг гүйцэтгэнэ. Нийт ашиглалтын 1 жилийн хугацаанд 544.1 мян.м3 хөрс хуулалтын ажил гүйцэтгэж, 80.8 мян.м3 элс олборлож шлихээр 43.9 кг алт олборлохоор байна.</p>

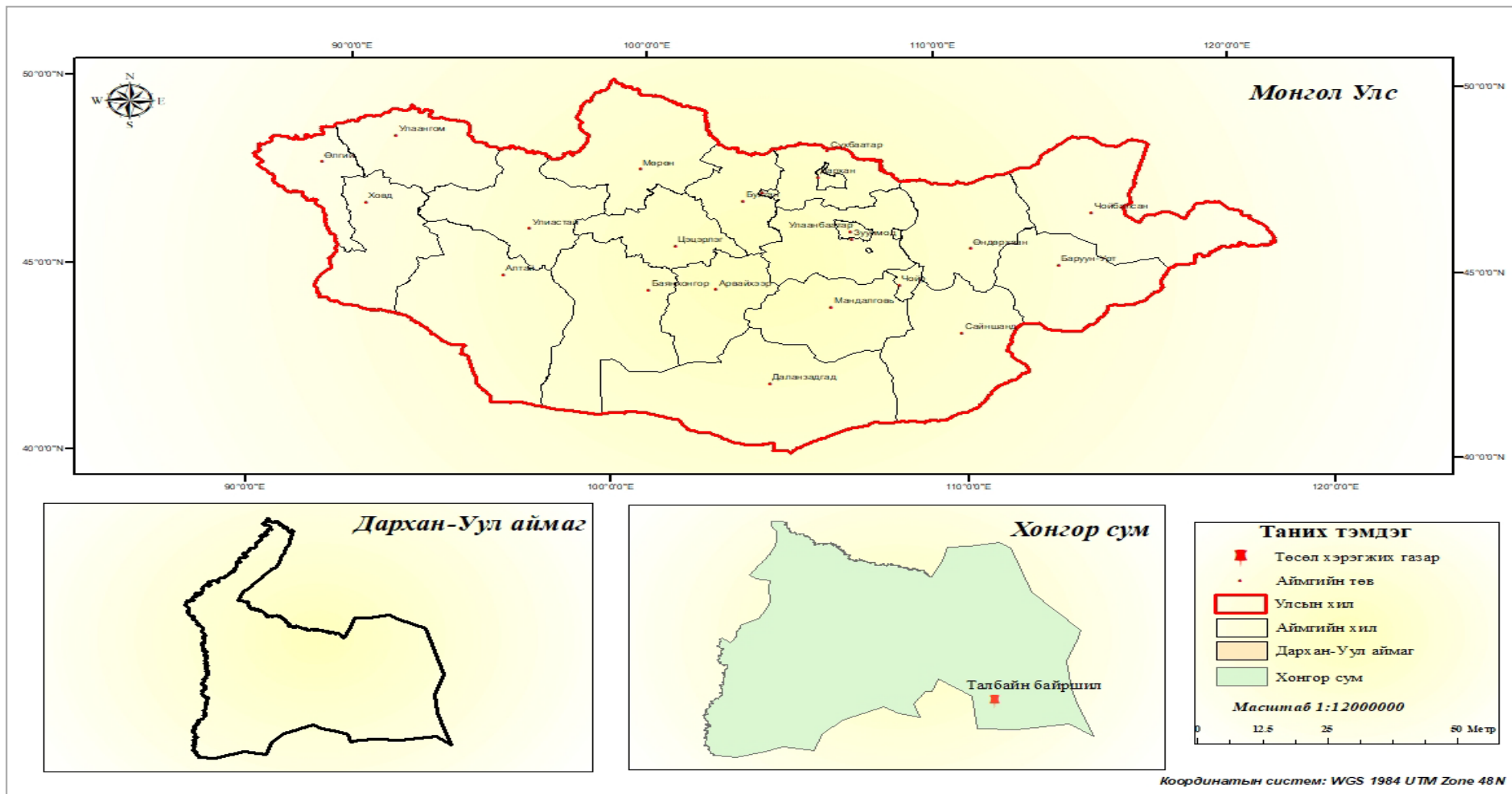
<p>2.6</p>	<p>Төслийн хог хаягдал</p>	<p>Хатуу хог хаягдал: Ахуйн хатуу хог хаягдлын тооцоогоор хоногт 9 кг, жилд 1485 кг орчим хаягдал гарах бөгөөд харъяа дүүргийнхээ холбогдох /ТҮК/-тэй байгууллагатай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэх, ачуулах асуудлыг цаг тухайд нь тогтмол шийдвэрлэхээр төлөвлөсөн байна. Хог хаягдлыг дараах байдлаар ангилан ялгана. Дахин ашиглах боломжтой хог хаягдал: Төрөл бүрийн цаас, картон, цаас, хуванцар сав, сав баглаа боодол, төрөл бүрийн шилэн сав, модон эдлэлийн хаягдал, гялгар уут гэх мэт Бусад хог хаягдал: Түргэн муудах хоол хүнсний хаягдал, ариун цэврийн хэрэглэлийн хаягдал, дахин ашиглах хог хаягдлын ангилалд ороогүй бусад хог хаягдлууд Ахуйн аюултай хог хаягдал: Өөрөө явагч тээврийн хэрэгслээс үүсэх хаягдал /ашигласан тос, масло, үл хөлдөх шингэн/ өдрийн гэрэл, цэвэрлэгээний бодис, зарим тусгай батерей зэргүүд хамаарна. Доорхи зургийн дагуу ялгаж хаях шаардлагатай</p> <p>Шингэн хог хаягдал: Нийт 78 ажилтантай гэж үзвэл хоногт 2,4 м3, жилд улирлын чанартай ажиллах ба үүнээс амралт баяр ёслолын өдрийн хасаад 119 хоног ажиллах хугацаанд нийт хэрэглэх ахуйн усны хэмжээ 396 м3/жил болно. Усны хэрэглээнд нийт 65,622.56 мкуб усыг хэрэглэхээр тооцсон ба дэлгэрэнгүйг хүснэгт 14-т үзүүлсэн болно. Хийнхаягдал: Уурхайн ашиглалтын нийт хоногт 18 тн орчим/ дизель түлш зарцуулахад хөө – 256.96 тн, СО-0.000148 тн, нүүрстөрөгч– 0.000445 тн, NO2–0.00005927 тн, SO2-0.00002963тн, бензопирин-0.000474 тн буюу нийтдээ 256.96 тн хорт хий ялгарахаар байна.</p>
------------	----------------------------	--

1.2 Төслийн байршил

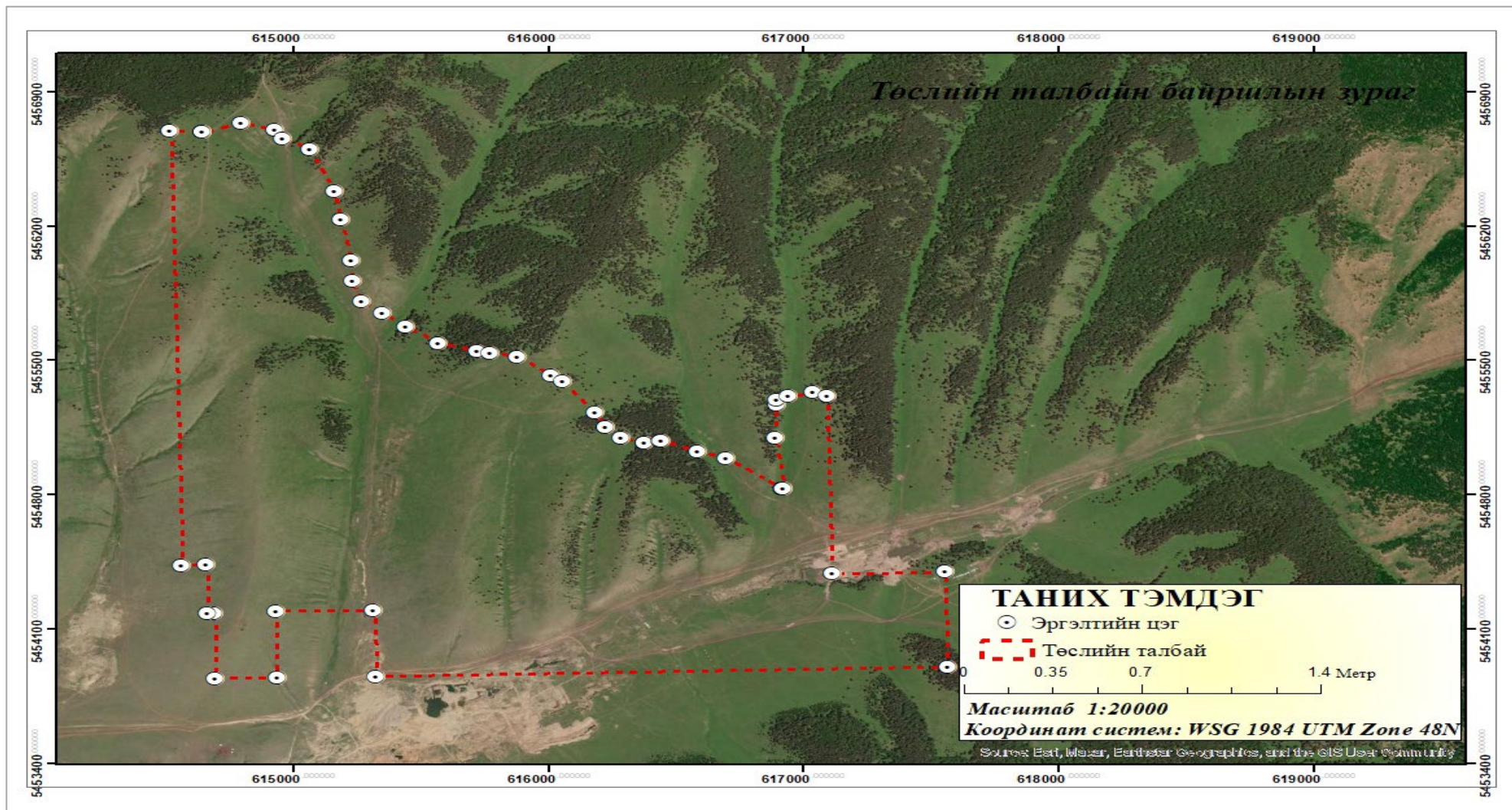
“Оюут цахир уул” ХХК-ийн эзэмшдэг МҮ- 022627 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий “Их хурай” нэртэй талбай нь Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт, 1:100000-ны масштабтай байр зүйн зургийн М-48-106 тоот хавтгайд 465.49 гектар талбайг хамран оршино.

Зураг 1. Төслийн талбайн байрзүйн зураг

Зураг 2. Төслийн талбайн засаг захиргааны зураг

Зураг 3. Төслийн талбайн байршлын зураг

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МҮ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 2. 9011822879 дугаарын гэрчилгээтэй 465.49м.кв талбайн солбилцол

цэгийн дугаар	Координат	
	Уртраг	Өргөрөг
1	106° 34' 45.58"	49° 15' 8.2"
2	106° 34' 39.13"	49° 15' 9.36"
3	106° 34' 31.62"	49° 15' 7.97"
4	106° 34' 31.59"	49° 15' 7.97"
5	106° 34' 31.59"	49° 15' 7.97"
6	106° 34' 25.27"	49° 15' 8.24"
7	106° 34' 25.27"	49° 13' 55"
8	106° 34' 30"	49° 13' 55"
9	106° 34' 30"	49° 13' 46.89"
10	106° 34' 31.23"	49° 13' 46.89"
11	106° 34' 31.23"	49° 13' 35.74"
12	106° 34' 43.23"	49° 13' 35.74"
13	106° 34' 43.23"	49° 13' 46.95"
14	106° 35' 2.23"	49° 13' 46.92"
15	106° 35' 2.23"	49° 13' 35.74"
16	106° 36' 53.13"	49° 13' 35.74"
17	106° 36' 53.13"	49° 13' 51.92"
18	106° 36' 31.24"	49° 13' 51.92"
19	106° 36' 31.24"	49° 14' 21.84"
20	106° 36' 28.41"	49° 14' 22.5"
21	106° 36' 23.69"	49° 14' 21.86"
22	106° 36' 21.34"	49° 14' 21.32"
23	106° 36' 21.29"	49° 14' 20.46"
24	106° 36' 20.97"	49° 14' 14.85"
25	106° 36' 22.08"	49° 14' 6.41"
26	106° 36' 22.05"	49° 14' 6.42"
27	106° 36' 22.06"	49° 14' 6.41"
28	106° 36' 11.32"	49° 14' 11.6"
29	106° 36' 5.77"	49° 14' 12.75"
30	106° 35' 58.78"	49° 14' 14.74"
31	106° 35' 58.6"	49° 14' 14.78"
32	106° 35' 55.65"	49° 14' 14.4"
33	106° 35' 55.64"	49° 14' 14.4"
34	106° 35' 55.62"	49° 14' 14.4"
35	106° 35' 51.05"	49° 14' 15.32"
36	106° 35' 48.13"	49° 14' 17.09"
37	106° 35' 46.26"	49° 14' 19.7"
38	106° 35' 40.17"	49° 14' 24.96"

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

39	106° 35' 37.91"	49° 14' 26.04"
40	106° 35' 31.42"	49° 14' 29.16"
41	106° 35' 26.27"	49° 14' 29.95"
42	106° 35' 23.57"	49° 14' 30.36"
43	106° 35' 16.04"	49° 14' 31.74"
44	106° 35' 9.88"	49° 14' 34.63"
45	106° 35' 5.54"	49° 14' 36.92"
46	106° 35' 1.47"	49° 14' 39.06"
47	106° 34' 59.93"	49° 14' 42.53"
48	106° 34' 59.71"	49° 14' 45.97"
49	106° 34' 58"	49° 14' 52.84"
50	106° 34' 56.8"	49° 14' 57.65"
51	106° 34' 52.42"	49° 15' 4.81"
52	106° 34' 47.11"	49° 15' 6.65"

Зураг 4. Хээрийн ажлын хэмжилтийн үед

1.3 Үйлдвэрийн хүчин чадал, тоо хэмжээ

“Оюут цахир уул” ХХК-ийн “Алтны ил шороон орд” төслний уурхайн хүчин чадал нь сарын 13.47 мян.м³ элс байна. Ордын хэмжээнд олборлох элсний хэмжээ нийт 80.8 мян.м³ байна. Олборлолтын явцад хуулсан хөрсийг гадаад овоолго болон дотоод овоолгод шууд байршуулах ба олборлосон элсийг элс угаах талбайд тээвэрлэн хүргэнэ. Дээрх хүчин чадалаар тус ордыг ашиглалтын 1 жилийн хугацаанд бүрэн ашиглаж дуусахаар тооцсон. Ордын нийт нөөц нь 3 хэсгээс бүрдэх бөгөөд уурхай-1, уурхай-2, уурхай-3 гэсэн уурхай олборлолтын явцад үүснэ. Уурхай нь эхний блокын хөрсийг гадаад түр овоолгод байршуулж орон зай гарч эхлэхээр дотоод овоолгод хөрсийг буулгаж хөрс хуулалтын ажлыг гүйцэтгэнэ.

Нийт ашиглалтын 1 жилийн хугацаанд 544.1 мян.м³ хөрс хуулалтын ажил гүйцэтгэж, 80.8 мян.м³ элс олборлож шлихээр 43.9 кг алт олборлохоор байна Элс угаан баяжуулах үйлдвэр нь ашиглалтын жилд 80.8 мян.м³ элс угаан баяжуулах бөгөөд улирлын

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

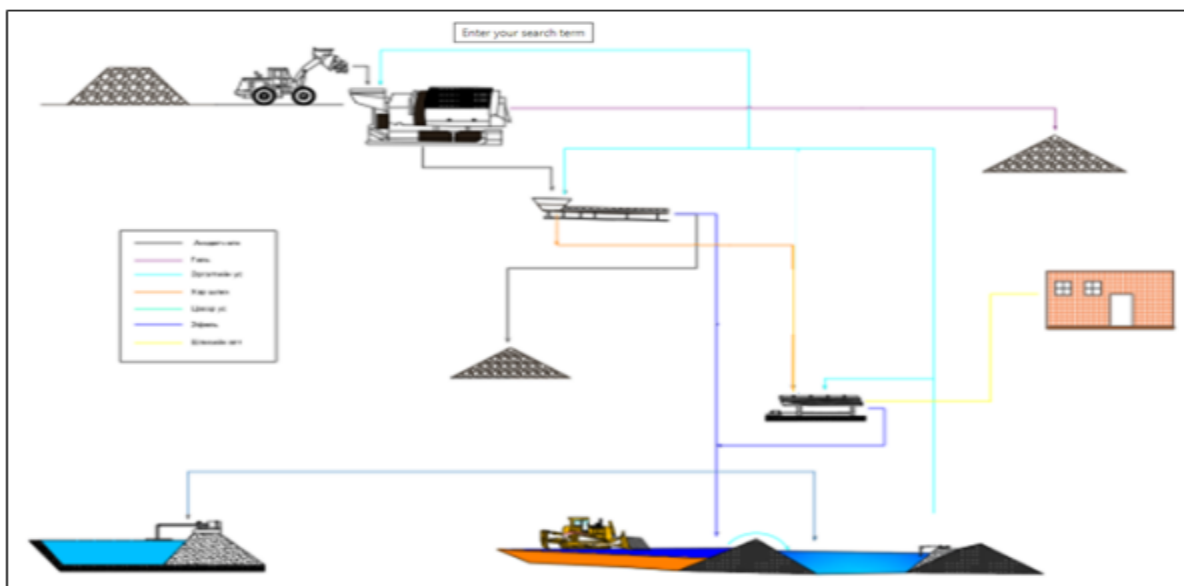
чанартай явагдана. Угаан баяжуулах цех нь хоногт 10 цагаар 2 ээлжтэй 5 сарын хугацаатай ажиллах ба нийт 119 хоног ажиллана

1.4 Үйлдвэрийн ажиллах горим

Уурхай нь улирлын чанартай ажиллах бөгөөд жил бүрийн 4-р сарын эхнээс 9-р сарыг дуустал ажиллана.

Хүснэгт 3. Үйлдвэрийн ажиллах горим, жилд ажиллах хоног хугацаа

№	Үзүүлэлт	Х.н	хэмжээ	Тайлбар
1	Жилийн календарийн хугацаа	хоног	365	
2	Жилд ногдох ажлын хоног	хоног	180	
3	ЖТлд ногдох ажлын бус хоног	хоног	7	Баяр ёслол
		хоног	8	Цагаан сарын саатал болон төлөвлөгөөт бус сул зогсолт
4	Жилд ажиллах нийт хугацаа	хоног	165	
5	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	ээлж	2	
6	Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	10	
7	Хоногт ногдох ажлын нийт цаг	цаг	20	
8	Жилд ногдох ажлын нийт цаг	цаг	3300	

Зураг 5. Баяжуулах технологийн тоног төхөөрөмжийн холболтын схем

1.5 Дэд бүтэц

“Оюут цахир уул” ХХК нь Их хуурай уурхайн барилга байгууламжийг ашиглагдаж байсан барилга байгууламжийг үргэлжлүүлэн ашиглана.

1.5.1 Цахилгаан хангамж

Одоогийн хэрэглэж байгаа тус “Оюут цахир уул” ХХК нь өөрийн хэрэгцээний Yanmar YEG300 маркийн 250 кВт-ын чадалтай Дизель генератораас кабель шугам татан

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

эрчим хүчээр хангаж ажиллана. Уурхайн үндсэн цахилгаан хэрэглэгч нь уурхайн гэрэлтүүлэг, алт угаах төхөөрөмж, усны насосууд байна.

1.5.2 Усан хангамж

1) Ундны болон ахуйн усан хангамж, усны хэрэглээ

Ахуйн хэрэглээний усны тооцоо: Уурхайд нийт 78 хүн ажиллана. Нэг хүний ус хэрэглээний норм хоногт ажлын болоод ахуйн хэрэгцээнд дунджаар 80л орчим байна. (* - БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалын 12 дугаар хавсралт –“Орон сууц, нийтийн байр, гэр хорооллын усны норм”, Хүйтэн ус хангамж, ариутгах татуургын системд холбогдсон нийтийн байр – 80л/хоног/хүн) Уурхайн ахуйн усыг Шарын голоос зөөж нөөцөлж цэвэршүүлж хангана.

Хүснэгт 4. Ахуйн ундны усны тооцоо

№	Үзүүлэлтүүд	Норм, л/хоног	Хүний тоо, ш	Усны зарцуулалт		
				м3/хоног	Жилд ажиллах хоног	м3/жил
1	Уурхайн ажилчдын усны хэрэглээ	80л/ажилтан	78	6.24	119	742.56

2) Зам талбайн усны хэрэглээ

БОАЖНХЯ-ны сайдын 2015 оны 07 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/301 тоот тушаалаар баталсан ус хэрэглээний нормын дагуу 1 м² зам талбайг 2.0 л усаар усална гэсэн нормоор усны хэрэгцээг тодорхойлбол. Уурхайн дотоод тээврийн зам 6000 м², 7 хоногт 1 удаа жилийн 119 хоногт /1 жил дэхь ажиллах хоног/ усална гэж тооцлоо.

Орон нутгийн уур амьсгал, замын хөдөлгөөний эрчим, тухайн замын тоосжилтын байдлаас хамааран замын тоос дарах ажлыг 7 долоо хоног тутамд явуулна (зөвхөн өдрийн цагаар). Автоцистерн тодорхой чиглэлийн дагуу явж замын тоос дарж ус шүршинэ. Шаардлагатай тохиолдолд замд хэсэгчлэн тоос дарах ажиллагааг хэрэгжүүлнэ. Тоос дарах ажлыг тоногдсон нэг усалгааны машин гүйцэтгэнэ.

Хүснэгт 5. Тоосжилт бууруулахад шаардагдах усны хэрэглээ

Ашиглалтын жил	Жилд услах зам, м ²	1 удаагийн усалгаанд шаардагдах ус, литр	Жилд услах хоног	м ³ /жил	Ундарга, л/сек
Жилд	6000.0	12.0	20	240.0	-

3) Уурхайн усан хангамж

БОНХАЖ-ын сайдын 2015.07.30-ны А/301 тоот “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм батлах тухай” тушаалын 2-р хавсралтанд алтны шороон ордын 1 м³ элсийг угаан баяжуулахад 4 м³ ус хэрэглэнэ гэж

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

нормчилсон байна. Үүний дагуу 1:4 ус хэрэглэх ба нийт технологийн усны 80%-ийг эргүүлэн ашиглана.

Хаягдлын цөөрөмд эфель тунаж, цэвэршсэн усыг эргүүлэн технологид ашиглана. Угаалга эхлэхэд технологийн усан хангамжийг голоос бүрэн хангах ба үйлдвэрлэлийн явцад усан хангамжийн 80%-ийг эргэлтийн усаар хангаж, үлдсэн 20%-ийг усыг шүүрлийн усаар нөхөн сэлбэхээр тооцов.

Баяжуулах цех нь нийт 80.8 мян.м³ элс угаан баяжуулна. Баяжуулах цех нь ашиглалтын хугацаанд нийт 64.64 мян.м³ ус цэвэр ус ашиглахаар төлөвлөсөн.

Тухайн орон нутгийн цаг агаарын байдлаас шалтгаалан усан сангийн усанд ууршилт шүүрэлтээс болж алдагдал гардаг. Иймд уг алдагдлыг гадаад эх үүсвэрээс цэвэр усаар нөхөж, голын түвшнийг тогтмол барьж байх шаардлагатай.

Технологийн усан хангамжийн үйл ажиллагаа нь тунгаагуур бүхий усан сан-уст давхаргаас шүүрсэн ус хуримтлуулах усан сан –ус шахах насос –угаах төхөөрөмж гэсэн схемээр явагдана.

5) Нийт усны хэрэглээ

Хүснэгт 6. Нийт усны тооцоо

№	Үзүүлэлтүүд	Норм, л/хоног	Хүний тоо, ш	Усны зарцуулалт		
				м ³ /хоног	Жилд ажиллах хоног	м ³ /жил
1	Ахуйн усны хэрэглээ	80	78	6.24	119	742.56
2	Нийт элс угаах усны хэрэглээ	4м ³ /м ³	80.8мян.м ³ элс угаана			323200.0
	Эргэлтийн системийн ус 80%					258560.0
	Усны алдагдал 20%					64640.0
	Усны алдагдлыг Гадаргын болон шүүрлийн усаар хангана			48.7 ¹ м ³ /хон	119	5,795.3м ³ /жил
3	Зам усалгаа	6000м ²	2л/м ²	12	20	240.0
	НИЙТ					65,622.56
	Шүүрлийн усны ундарга	48.7 м ³ /хон буюу 48.7м ³ /хон * 119хон =	2	Баяжуулах үйлдвэрт шаардагдах нийт цэвэр усыг шүүрлээр хангана. 20% цэвэр усыг шүүрэл болон гадаргын усаар хангана.		

¹ “Оюут цахир уул” ХХК-ийн 2022-2023 оны хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, хуу-86

² “Оюут цахир уул” ХХК-ийн 2022-2023 оны хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайлан, хуу-86

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

	5,795.3м ³ /жил	
--	-------------------------------	--

Шүүрлийн усны ундаргыг “Оюут цахир уул” ХХК-ийн 2022-2023 оны хайгуулын ажлын үр дүнгийн батлагдсан тайлангаас шүүрэлтийн усны коэффициентийг хуудас 86-аас авлаа.

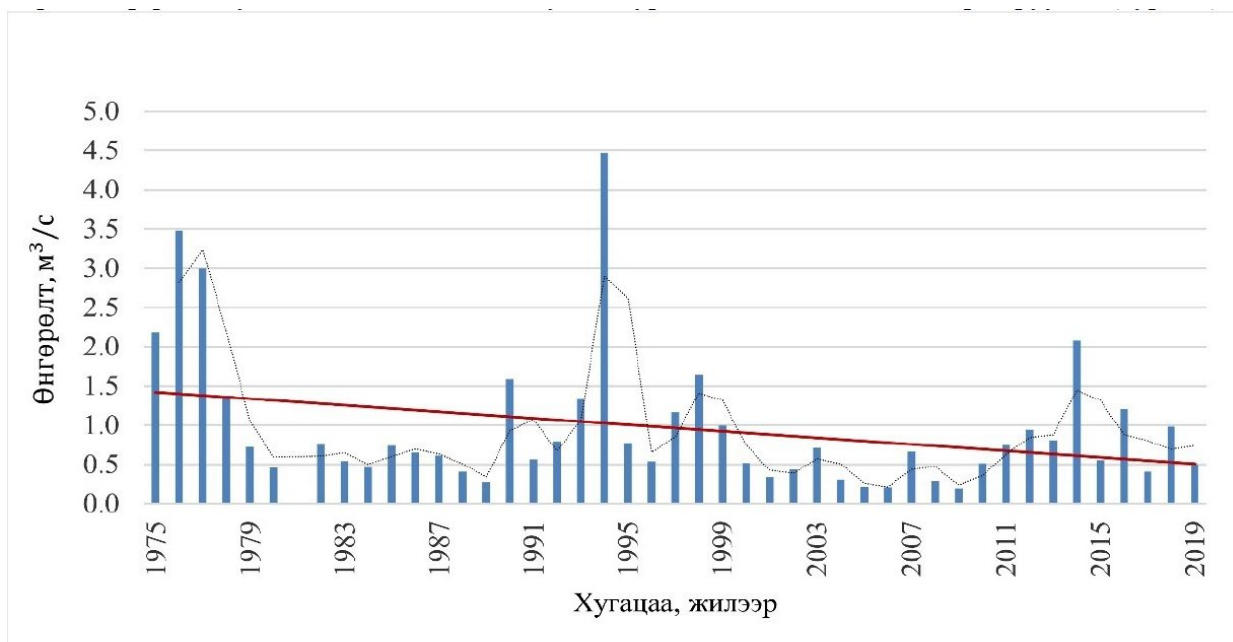
Голоос авч ашиглаж болох усны хэмжээ

2023 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдрийн хээрийн судалгаагаар Шарын голын олон жилийн урсгалын хурд дундажаар 0.5- 0.7 м/с гэж тогтоогдсон байна.

Шарын гол нь төслийн талбайн урд талаар урсдаг.

Ордыг ашиглах үед шаардагдах технологийн усыг Хуурайгийн хөндийд жижиг нуураас хангах бүрэн боломжтой, гидрогеологийн хувьд таатай нөхцөлд оршино.³

Шарын голын олон жилийн урсацын анализ дата 2019 он хүртэлхи -дундаж 0.92м³/с, харин 2019-2022 он дуусталхи дата харьцуулахаар 0.72м³/с болж байна.

Зураг 3. Олон жилийн урсацын явц

Хаягдлын сан

³ “Оюут цахир уул” ХХК-ийн 2024 оны ТЭЗҮ, хуу-23

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Угаан баяжуулах цехийн хаягдал /шлам/ хадгалах тунаах, цэвэршүүлэх байгууламжийг байгуулах талбайн ургамлын өнгөн хөрсийг хуулж, зөөж овоолсны дараа далангийн суурийг сайтар тэгшилж, нягтруулж бэлдэнэ. Нуур далан байгуулах талбай нь харьцангуй тэгшивтэр буюу бага зэргийн хэвгий тул далангийн овоолго хийх хөрсийг сангийн эргэн тойронд тойруулан жигд тарааж тэгшлэх ба уг ажлыг далан нуурын ухашнаас гарсан хөрсөөр гүйцэтгэнэ. Далангийн овоолгод ашиглах хөрсний ширхэглэлийн хамгийн том хэмжээ нь 150 мм-ийн диаметртэй байна. Хаягдал /шлам/ хадгалах байгууламжийн сангийн ёроолоос шавар хөрсийг ялган авч, далангийн дээд ирмэгийн налуу дээр буулган, хэвтээ чиглэлд 5м өргөн, 0.3м зузаан үеэр тарааж нягтруулан шавар үеийг хийнэ. Далангийн дээд ирмэгийн налуу дээр хийх шавар үеийн зузаан нь далангийн налуутай перпендикуляр чиглэлт 1 м-ээс багагүй зузаан байна. Шавар үед ашиглах хөрсний хамгийн том ширхэглэл нь 5 мм-ээс бага байна.

Нуур даланг хавсралт зурагт заасны дагуу бохир усны /шламтай ус/, цэвэр усны гэсэн хэсэгтэй хийх ба дунд нь тусгаарлах далан байна. Тусгаарлах далан нь уурхай ашиглалтын жил ахих тусам өндөрлөгдөж явах ба далангийн тодорхой хэсэг усыг шүүх бүтэцтэй бүдүүн нарийн хайрга хийгдэнэ. Мөн тусгаарлах даланд халианы хоолой суулгаж өгнө.

Хаягдлын усан сангийн эзлэхүүнийг тооцохдоо угаан баяжуулах цехийн үйл ажиллагааг тасралтгүй 7 хоног хангах боломжийг бүрдүүлэхээр төлөвлөсөн.

$$Усан сан = W_{ус} * 7 = 6453.6 * 7 = 45176 м^3$$

Цэвэр усны хоногийн усны хэрэглээ 1564 м³ бөгөөд цэвэр усан сангийн багтаамж нь $W_{цэвэр ус} * 7 = 1564 * 7 = 10948 м^3$ буюу 10950-аас багагүй байна. Уурхайн усан санг хуучин ухаш үүссэн хэсэг, тогтоцыг ашиглаж үүсгэнэ.

1.5.3 Барилга байгууламж

Уурхайн барилга байгууламжид захиргаан 5ы байр, ажилчдын болон хоолны байр, агуулах, ШТС, харуулын байр багтана.

1.5.4 Уурхайн тосгон

Уурхайн тосгоныг ил уурхайгаас хойд зүгт байрлуулна. Уурхайн тосгон нийт 0.5 га талбайг хамарна.

Хүснэгт 7. Уурхайн барилга байгууламж

№	Байгууламж	Хийц	Тоо хэмжээ
1	Уурхайн захиргаа	контейнер	3
2	Материалын агуулах	контейнер	2
3	Ажилчдын сууц	Стандартын дагуу тохижуулсан контейнер	30
4	Цайны газар	контейнер	2

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

5	Халуун ус	вагончик	2
6	Шатахуун түгээх станц	25 тн	1
7	Харуулын байр	вагончик	1

Ил уурхайд жижиг засварын газрыг барьж байгуулна. Уурхайн машин техник, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг өөрийн засварын мэргэжилтнүүд хийж гүйцэтгэнэ. Засварын хэсэгт дугуй засвар, гагнуур, компрессор зэргийг суурилуулна.

Машин техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, материалын агуулах

Үндсэн болон туслах үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд ашиглагдаж байгаа техник хэрэгслийг засварлахад чиглэгдэнэ. Энэ агуулах нь 1 ш контейнер ба уурхайн засварын талбайн хойд хэсэгт байрлана. Засварын газар нь уурхайн машин техник, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг өөрийн засварын мэргэжилтнүүд хийж гүйцэтгэнэ. Засварын хэсэгт дугуй засвар, гагнуур, компрессор зэргийг суурилуулна.

ШТМ-ийн агуулах

Шатах тослох материалын агуулах нь Уурхайн тосгоноос 1 км-н зайд орших бөгөөд түлшний 25 тонны 1 ш ёмкост байна. Эдгээр агуулах байрлах газарт аянга зайлуулагчийг давхар суурилуулна. Тос, тосолгооны материалыг зориулалтын савтай нь агуулахад хадгална. ШТМ-ын гал аюулгүй байдлын шаардлага, норм дүрмийн дагуу байрлуулан зориулалтын тоноглолоор хангасан байна.

1.5.5 Холбоо дохиолол

Уурхайн хэмжээгээр ажлын уялдаа холбоог сайжруулахын тулд хэсэг цехүүдийн дунд богино долгионуудын станцуудыг ашиглах ба уурхайг Дархан-Уул аймагтай холбохын тулд интернетийн холбоог ашиглана.

1.5.6 Зам харилцаа

Уурхайн зам харилцаанд орон нутгийн замтай 3 км орчим зам засах, тосгоноос ил уурхайн хүртэлх, ил уурхайгаас технологийн шугам, баяжуулах цех, ШТМийн агуулах руу явах зэрэг зам харилцаа багтана. Зам нь сайжруулсан шороон зам байна.

Уурхайн замд хурдыг 35 км/цагаар хязгаарлах бөгөөд уруудаж байгаа үед хурдны хязгаар 25 км/цаг байна. Ашиглалтын хугацаанд уурхайн зам нь авто тээврийг бүтээлтэй ажиллахад нөлөөлөх гол хүчин зүйл болдог. Иймээс уурхайн замд засвар үйлчилгээг тогтмол хийх шаардлагатай. Тээвэрлэлтийн үед үүсэх замын тоосыг зам услах зориулалтын машинаар тогтмол усалж, тоосгүйжүүлэх арга хэмжээг авч ажиллана.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 6. DJI брэндийн Phantom 4 pro2 загварын дрoноор авсан зураг №1

Зураг 7. DJI брэндийн Phantom 4 pro2 загварын дрoноор авсан зураг №2

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

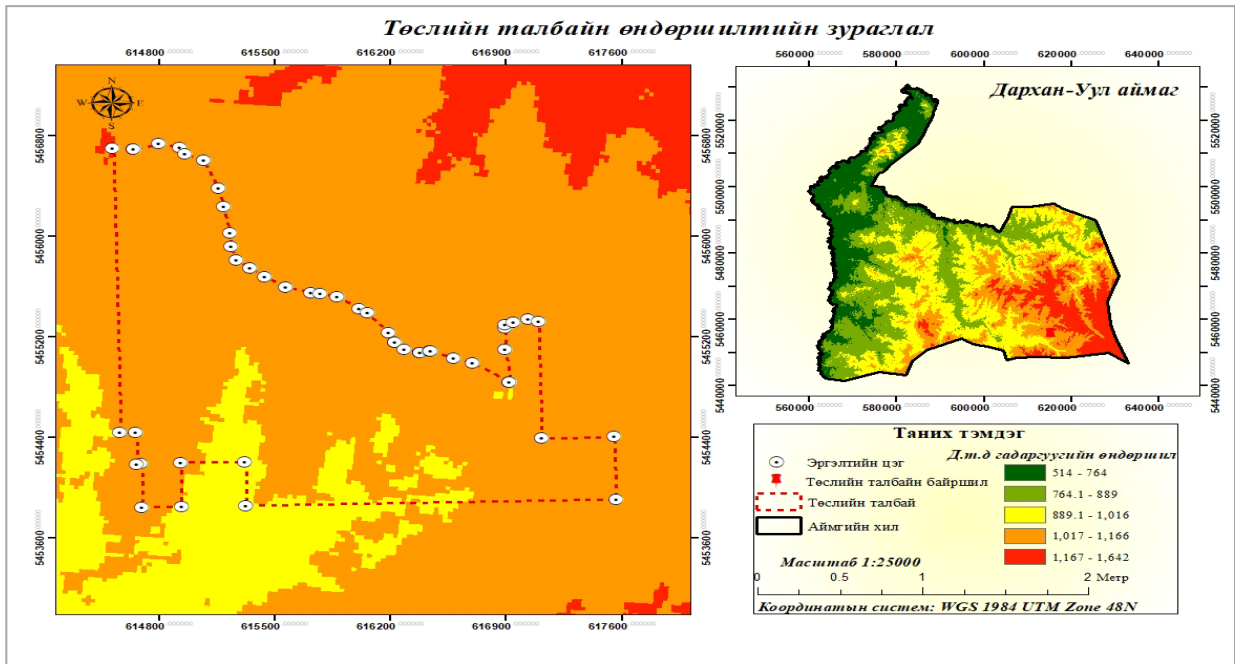
Зураг 8. DJI брэндийн Phantom 4 pro2 загварын дроноор авсан зураг №3

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 Байгаль орчны төлөв байдал

Төслийн талбай орчимд хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг, орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн газар байхгүй байна. Харин төслийн үйл ажиллагааны үр дүнд газар нутгийн эмзэг байдлаас шалтгаалж сөрөг нөлөө үүсэх, үүссэн сөрөг нөлөө хуримтлагдаж болзошгүй нөхцлүүд байх боломжтой байна.

Зураг 1. Төслийн талбайн районы д.т.д үнэмлэхүй өндөршлийн зураг

Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл

Жилд 43.57 кг олборлохын тулд 544.1 мян.м³ хөрс хуулж, 80.8 мян.м³ элс угаана.

Агаарын чанар

Агаарын чанарын хяналтын 2 цэгээс авсан нийт тоосны хэмжээг MNS 4585:2016 “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас даваагүй, хэвийн хэмжээнд байна.

Хүснэгт 8. Нийт тоос / Нийт жинлэгдэгч бодис / хэмжилтийн үр дүн

№	Сорьц авсан цэг	Нийт тоос /Нийт жинлэгдэгч бодис/
---	-----------------	-----------------------------------

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

1	Ажлын талбай	0.87
2	Гадна талбай	0.92
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585: 2016		0.500

Агаарын бохирдуулагч бодисын хэмжилт

Агаарын чанарын хяналтын 2 цэгээс авсан хүхэрлэг хий болон азотын давхар ислийн хэмжээг MNS 4585:2016 “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлт илрээгүй хэвийн хэмжээнд байна.

Хүснэгт 9. Агаарын бохирдуулагч бодисын хэмжилтийн үр дүн

№	Сорьц авсан цэг	NO2 (Азотын давхар исэл мг/м3)	SO2 (Хүхэрлэг хий мг/м3)
1	Ажлын талбай	0.066	0.065
2	Гадна талбай	0.085	0.115
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585: 2016		0.200	0.450

Дуу шуугианы хэмжилт

Дуу шуугианы үзүүлэлтийг хяналтын 2 цэгийн ойр орчимд хэмжсэн ба 16 цагийн дундаж үр дүнг MNS 4585:2016 “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” стандарттай харьцуулахад зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс даваагүй байна.

Хүснэгт 10. Дуу шуугианы хэмжилтийн үр дүн

№	Сорьц авсан цэг	Дуу чимээ дБ (А)
1	Ажлын талбай	65
2	Гадна талбай	60
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585: 2016 дБ (А), 16 цагийн дундаж		60

Дүгнэлт, зөвлөмж

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Төслийн эзэмшил талбай болон гадна талбайгаас агаарын хүхэрлэг хий (SO₂), азотын давхар исэл (NO₂), нийт тоос (Нийт жинлэгдэгч бодис) болон дуу шуугиан хэмжилт хийж гарсан үр дүн тус бүрийг MNS 4585:2016 “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” стандарттай харьцуулахад зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс бага байна.

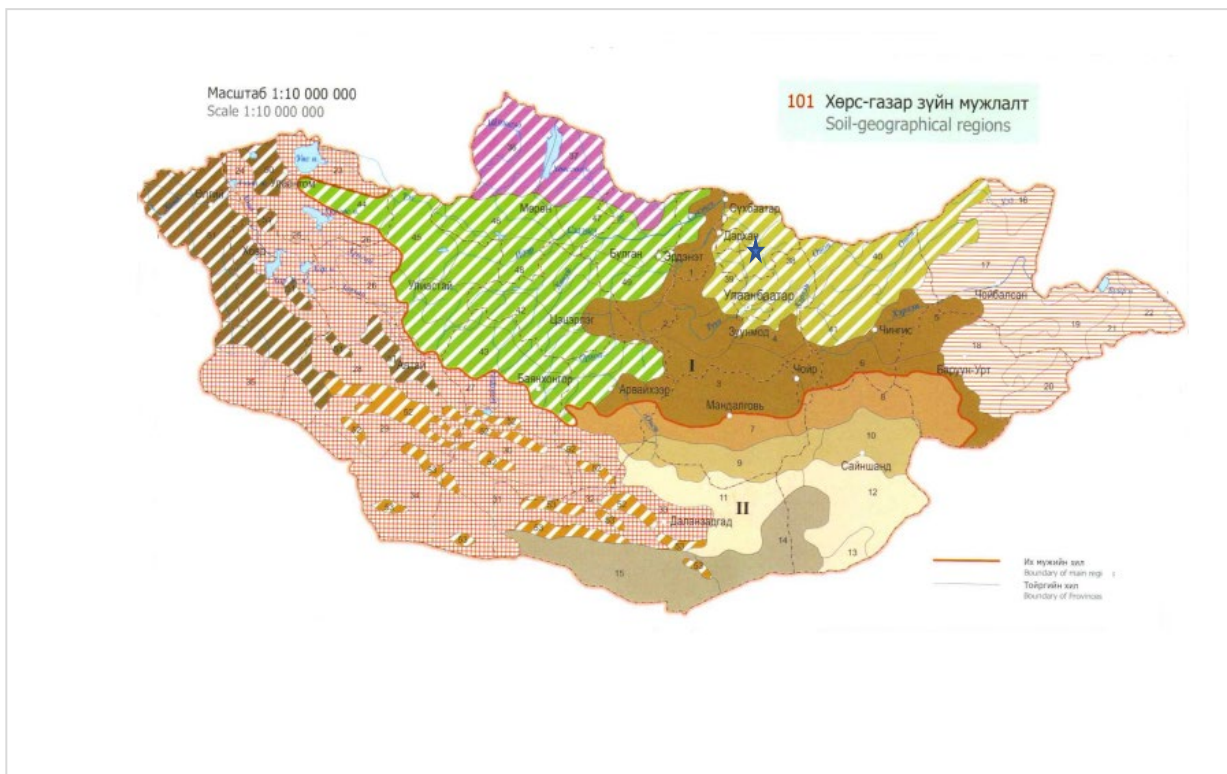
Шуугиан гэж янз бүрийн давтамжтай өндөр, нам авианы замбараагүй хослолыг хэлнэ. ДЭМБ-аас гаргасан судалгаагаар шуугианы шалтгаантай сонсгол бууралт нь дэлхийд хамгийн түгээмэл тохиолддог, урьдчилан сэргийлэх боломжтой мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний нэг гэж үздэг [12].

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслийн талбайд ногоон байгууламж хувь хэмжээг нэмэгдүүлэх шаардлагатай учир нь модлог ургамал дуу чимээний бохирдлыг бууруулаад зогсохгүй орчны агаарыг цэвэршүүлэх ач холбогдолтой. Зайлшгүй шаардлагатай биш бол машины дуут дохиог хэрэглэхгүй байхыг ажилчдад анхааруулах.

Хөрсөн бүрхэвч

Энэхүү бүлэгт Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Их хурай нэртэй газар орших “Оюут цахир уул” ХХК -ийн Алтны ил шороон орд газарт хийсэн хөрсний хээрийн болон лабораторийн шинжилгээний үр дүнг тусгав. Төслийн талбайн хөрсөн бүрхэвч Монгол орны хөрс-газарзүйн мужлалаар Хангайн их мужийн Хэнтийн муж, Хэнтийн захын тойрогт хамаарагдана (ШУА, Газарзүйн хүрээлэн, 2022).

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 9. Монгол орны Хөрс-Газарзүйн мужлалт

Судалгааны арга зүй

Хөрсөн бүрхэвчийн судалгааг дараах үе шаттай гүйцэтгэв

Бэлтгэл ажил: Төслийн талбайн байршлын 1:100 000-ын зургийг байр зүйн зурагт буулгаж хөрсний зүсэлт хийх, агрохимийн болон хүнд металлын дээж авах цэгүүдийг тэмдэглэн судалгааны эх зургийг бэлтгэсэн. Тухайн талбайтай холбоотой хөрсний судалгааны материалтай уншиж танилцсан.

Хээрийн судалгаа: Төслийн талбайн хөрсөн бүрхэвчийн төлөв байдлыг тодорхойлох хээрийн судалгааг 2023 оны 07 дүгээр сарын 02-ны өдөр хийж гүйцэтгэв. Нийт 3 цэгт хөрсний зүсэлт хийж, хөрсний агрохимийн 2 дээжийг 300-500 гр, хүнд металлын холимог 1 дээжийг 200-300 гр, хэмжээтэй тус бүр авсан. Зүсэлт хийсэн цэгүүдийн газарзүйн байршлыг байршил тогтоогч GPS багажаарт тэмдэглэсэн. Мөн хөрсний морфологи шинж чанарын бичиглэл хийсэн.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Лабораторийн задлан шинжилгээ: Хөрсний агрохимийн болон хүнд металлын дээжийг “Нарт Шуун Консалтинг” ХХК-ийн хөрс судлалын итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэв.

Лабораторийн судалгааны арга зүй:

Лабораторид дараах задлан шинжилгээг хийсэн байна. Үүнд:

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн-Качинскийн арга, %;

Хөрсний урвалын орчин- Усан ханданд ионометрийн арга;

Хөрсний ялзмаг-Тюрингийн арга %;

Хөрсний давс-ионометрийн арга;

Хөрсний цахилгаан дамжуулах чанар-ионометрийн арга, ds/m;

Хөрсний карбонатын агууламж-кальциметрийн арга %;

Хөрсний солилцох сууриуд- (Ca, Mg) комплексметрийн арга, мг-экв / 100 гр;

Хөрсний хөдөлгөөнт фосфор (P₂O₅)- 1% нүүрс хүчлийн аммоны уусмалд Мачигины арга, мг/100 гр хөрсөнд;

Хөрсний хөдөлгөөнт кали (K₂O)- 1% нүүрс хүчлийн аммоны уусмалд дөлийн фотометрийн арга, мг/100 гр хөрсөнд;

Гэдэсний бүлгийн савханцар болон байж болох E.coli-г илрүүлэх арга (MNS 5367:2004) стандартын дагуу;

Хөрсний чанар. Хөрсөнд эрүүл зүйн нян судлалын шинжилгээ хийх арга (MNS 6341:2012) стандартын дагуу;

Хот, суурин газрын хөрсний ариун цэврийн үзүүлэлтийн норм, хэмжээ (MNS 3297:1991) стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн байна.

Зураглалын судалгаа: Хөрсний судалгааны ажлын хамгийн чухал мэдээлэл нь хөрсний зураглалын судалгааны арга юм. Зураглалаар хөрсний бүрхэвч, хөрсний хил хязгаарын тархалт, элэгдэл эвдрэлийн байдал зэрэг чухал үзүүлтүүдийг хөрсний зургаар энгийн байдлаар харуулах боломжтой юм. Үүний тулд дээрх аргазүйн дагуу боловсруулсан, дүгнэсэн мэдээллүүддээ үндэслэн, мөн өмнөх суурь судалгааны материалуудыг ашиглан хөрсний хэв шинжийн зургийг бэлтгэсэн.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Боловсруулалт: Хээрийн судалгааны ажлын үед хийсэн хөрсний морфологи шинж чанарын бичиглэл болон агрохимийн үзүүлэлтүүд, механик бүрэлдэхүүний лабораторийн шинжилгээний үр дүнг тус бүрээр үр дүнгийн хэсэгт үзүүлж, дэлгэрэнгүй тайлбар хийсэн. Хөрсний хүнд металлын лабораторийн шинжилгээний үр дүнг MNS 5850:2008 (Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ) стандарттай харьцуулан төслийн талбайн хөрсний хэвшинжийн зураг (1:100.000)-ийг хээрийн судалгааны үр дүн, Монгол улсын үндэсний атлас (2009)-ыг үндэслэн, ArcGIS 10.3 программ дээр боловсруулав.

Судалгааны үр дүн

Хээрийн судалгаа болон лабораторийн шинжилгээний үр дүнг үндэслэн тодорхойлоход тал хөндийн хар хүрэн хөрс тархсан байна.

Хөрсний морфологи болон хими физик шинж чанар

Хүснэгт 11. Судалгааны талбайн зүсэлт хийсэн цэгийн морфологи бичиглэл

Хөрсний морфологи бичиглэл	
Хөрсний зүсэлтийн дугаар	Дээж 1
Байршил	Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум Их хурай
Координат	106°34'57.82"E
	49°14'09.11"N
Огноо	2023.07.02
Өндөр	д.т.д 1068 метр
Газрын гадарга	Төслийн талбай дотор
Ургамлын бүрхэвч	70-80%
Хөрсний нэр	Тал хөндийн хар хүрэн хөрс
Хөрсний фото	Гүн Морфологи бичиглэл

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хөрсний морфологи бичиглэл		
	<p>Аш. 0-20</p> <p>20 см</p>	<p>Хүрэн өнгөтэй, сийрэг, шилжилт тэгш биш, алгуур, ургамлын үндэстэй, бөөмөн бүтэцтэй.</p>
Хөрсний морфологи бичиглэл		
<p>Хөрсний зүсэлтийн дугаар</p>	<p>Дээж 2, Уулын ам</p>	
<p>Байршил</p>	<p>Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум Их хурай</p>	
<p>Координат</p>	<p>49°13'58.62"N</p>	
	<p>106°35'30.73"E</p>	
<p>Огноо</p>	<p>2023.07.02</p>	
<p>Өндөр</p>	<p>д.т.д 1095 метр</p>	
<p>Газрын гадарга</p>	<p>Төслийн талбай дотор</p>	
<p>Ургамлын бүрхэвч</p>	<p>70-80%</p>	
<p>Хөрсний нэр</p>	<p>Тал хөндийн хар хүрэн хөрс</p>	
<p>Хөрсний фото</p>	<p>Гүн</p>	<p>Морфологи бичиглэл</p>
	<p>Аш. 0-20</p> <p>20 см</p>	<p>Хүрэн өнгөтэй, сийрэг, шилжилт тэгш биш, алгуур, ургамлын үндэстэй, бөөмөн бүтэцтэй.</p>
Хөрсний морфологи бичиглэл		

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хөрсний морфологи бичиглэл		
Хөрсний зүсэлтийн дугаар	Дээж 3	
Байршил	Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум Их хурай	
Координат	49°13'37.14"N	
	106°36'18.67"E	
Огноо	2023.07.02	
Өндөр	д.т.д 1074 метр	
Газрын гадарга	Төслийн талбай дотор	
Ургамлын бүрхэвч	70-80%	
Хөрсний нэр	Тал хөндийн хар хүрэн хөрс	
Хөрсний фото	Гүн	Морфологи бичиглэл
	Аш. 0-20 20 см	Хүрэн өнгөтэй, сийрэг, шилжилт тэгш биш, алгуур, ургамлын үндэстэй, бөөмөн бүтэцтэй.

Хүснэгт 12. Төслийн талбайн 1-р зүсэлт хийсэн цэгийн химийн үзүүлэлт

№	Гүн, см	рН H ₂ O	ЦДЧ, dS/m	Давс	Ялзмаг %	CO ₂	NO ₃ , мг/100 гр	Солилцох суурь, мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
								Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1											
1	0-20	6.63	0.021	0.009	3.08	0.0	0.35	15	8	5.2	9

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Дээж 2											
2	0-20	6.72	0.215	0.091	2.98	0.0	1.23	17	9	4.4	13

Дээж 1. Химийн шинжилгээний үр дүнгээр хөрс нь сул хүчиллэг урвалын орчинтой, ялзмагийн агууламж бага, шингээгдсэн сууриудын нийлбэр хэмжээ их, хялбар уусах давсны агууламж бага буюу давсжилтгүй, солилцох сууриас Са их, Mg маш их агууламжтай мөн хөдөлгөөнт фосфор, калийн агууламж маш бага байна. Хөрсний үржил шимийн түвшин дундаж байна.

Дээж 2. Химийн шинжилгээний үр дүнгээр хөрс нь сул хүчиллэг урвалын орчинтой, ялзмагийн агууламж бага, шингээгдсэн сууриудын нийлбэр хэмжээ их, хялбар уусах давсны агууламж бага буюу давсжилтгүй, солилцох сууриас Са их, Mg маш их агууламжтай мөн хөдөлгөөнт фосфор, калийн агууламж маш бага байна. Хөрсний үржил шимийн түвшин дундаж байна.

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Хөрсний хатуу хэсгийг бүрдүүлж байгаа жижиг ширхгүүдийн хэмжээгээр нь ангилан тэдгээрийг хувиар илэрхийлснийг механик бүрэлдэхүүн гэнэ. Энгийн ширхгийн хэмжээгээр нь шороо ба чулуу гэсэн хоёр том бүлэгт хуваана. Хөрсний задлан шинжилгээнд бэлтгэхэд 1 мм-ийн шигшүүрээр шигших бөгөөд түүнээс том хэмжээтэйг чулуу, харин шигшигдэж орсон 1 мм-ээс бага ширхэгтэйг шороо гэнэ (Аваадорж бусад 2012).

Хүснэгт 13. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Дээж авсан гүн, см	Жижиг хэсгийн эзлэх хэмжээ мм, хувиар						
		Элс		Тоос				Шавар
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1								
1	0-20	8.5	44.4	23.5	5.7	9.5	8.4	23.6
Дээж 2								
2	0-20	6.8	43.1	24.9	7.4	10.2	7.6	25.2

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хөрсний механик бүрэлдэхүүнийг тодорхойлох Н.А. Качинскийн ангиллын аргаар физик шаврын эзлэх хувиар тодорхойлоход дунд шавранцар механик бүрэлдэхүүнтэй байна. Энэхүү хөнгөн механик бүрэлдэхүүнтэй хөрс нь норж дэвтсэн үедээ хөөж, малын хөлд наалдаж мөр гаргахгүй мөн хуурай үедээ сууж өрөмдөхгүй. Том ширхэгтэй бөгөөд ихэнх тохиолдолд сулхан, тогтворгүй бүтэц үүсгэдэг. Ширхгүүдийн хооронд зай томтой агааржилт сайтай усны хөдөлгөөн ихтэй. Уужим сүвтэй, гадаргадаа бусад биетийг шингээх чадвар султайгаас хур тунадас элбэгтэй жилд ургамлын хооллолтонд чухал ач холбогдолтой бодис ба анион, катион хөрсний гүнд угаагдах аюултай. Хөнгөн хөрс шингээлт багатайгаас шим тэжээлийн бодис бага агуулагдах ба байгалийн нөөц үржил шимээр ядуу юм. Хөнгөн хөрс хуурай, агааржилт сайтайгаас хавар эрт бүлээсэж, тэр хэмжээгээрээ эрт ногоо идүүлдэг сайн талтай.

Хүснэгт 14. Хөрсний механик бүрэлдэхүүний шинж чанар

Хөрсний шинж чанарын үзүүлэлт		Механик бүрэлдэхүүн		
		Элсэнцэр ба хөнгөн шавранцар	Дунд шавранцар	Хүнд шавранцар, шавар
1	Боловсруулалт	++	+	-
2	Тэжээлийн бодис агуулалт	-	+	++
3	Ургамлын тэжээлийн бодис нийлүүлэлт	-	++	+
4	Хоруу бодисын хуримтлал	-	++	++
5	Ус агуулалт	-	++	++
6	Ургамал ус нийлүүлэлт	-	+	-
7	Механик шүүлт	+	+	-
8	Физик-химийн шүүлт	-	++	+
9	Ус шүүлт	++	0	-
*++ маш сайн (дээд зэрэг), + сайн (өндөр), 0 хангалттай (дунд зэрэг), - тааруу, - - нэн хангалтгүй				

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Дээрх хүснэгтээс үзэхэд элсэнцэр хөрс нь тэжээлийн бодис, ус агуулалт болон физик химийн шүүлт нэн хангалтгүй, ургамлын тэжээлийн бодис нийлүүлэлт, хоруу бодисын хуримтлал, ургамлын ус нийлүүлэлтээр тааруу харин механик шүүлт сайн, хөрсний боловсруулалт, ус шүүлтээр маш сайн гэсэн үзүүлэлттэй байна.

Хөрсний бохирдол

Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламжийг тодорхойлох зорилгоор бид хүнд металлын 2 дээж авч “Нарт Шуун Консалтинг” ХХК-ийн хөрс судлалын итгэмжлэгдсэн лаборатори”-д тус бүр Ni, Cd, Pb, Zn, Cr, Cu гэсэн 6 элементийг задлан шинжлүүлсэн. Шинжилгээний үр дүнг дэлгэрэнгүй байдлаар доорх хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 15. Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламж

Зүсэлтийн дугаар	Гүн, см	Хүнд металлын агууламж мг/кг					
		Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	Cu /Зэс/
Дээж 1	0-20	25.0	0.0	29.2	81.2	13.4	40.7
Элсэрхэг хөрс (MNS 5850: 2019)		60	1	50	100	60	60
Шавранцар хөрс (MNS5850:2019)		100	1.5	70	150	100	80
Шаварлаг хөрс (MNS 5850: 2019)		150	3	100	300	150	100

Хөрсний дээжинд хүнд металлын шинжилгээг атомын шингээлтийн спектрометрийн аргаар тодорхойлсон бөгөөд гарсан үр дүнг (MNS 5850: 2019) Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас даваагүй, хөрс бохирдолгүй байна.

MNS 5850: 2019 стандарт нь хөрс бохирдуулагч бодисуудын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээний 3 зэрэглэлд хуваадаг. Үүнд:

Хүлцэх агууламж

Хортой агууламж

Аюултай агууламж

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хүлцэх агууламж: бохирдуулагч бодис, элементийн хөрсөнд агуулагдах хэмжээ нь хүлцэх агууламжаас дээш гарсан тохиолдолд хөрс бохирдолтын түвшинд хүрсэн гэж үзнэ. Хүлцэх агууламж болон зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ нь адил утгатай. Хүлцэх агууламжийг хүн ам оршин суудаг суурин газар, хөдөө аж ахуйн эдэлбэр, газар тариалан, бэлчээрийн эдэлбэр газруудад мөрдлөг болгоно.

Хортой агууламж: хөрсөнд агуулагдах бохирдуулагч бодис, элементийн хэмжээ нь хортой агууламжаас давсан тохиолдолд тухайн хөрс нь орчин тойронд байгаа амьд организм, усан давхаргад хортой аюул учруулж эхэлнэ. Хортой агууламжийг тусгай зөвшөөрөлтэй үйлдвэрлэл, уул уурхайн бүсэд бохирдуулагч бодис, элементийн хөрсөнд агуулагдах зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээтэй адил утгаар мөрдлөг болгоно.

Аюултай агууламж: хөрсөнд агуулагдах бохирдуулагч бодис, элементийн хэмжээ нь аюултай агууламжаас давсан тохиолдолд хөрсний бохирдлыг арилгах яаралтай арга хэмжээ авах шаардлагатай. Тухайлбал саармагжуулах, ухааж зайлуулах, газар ашиглалтын үйл ажиллагааг зогсоох, оршин суугчдыг нүүлгэн шилжүүлэх гэх мэт.

Хөрсний нянгийн бохирдол

Хүснэгт 16. МУ-022627 талбайн хөрсний нянгийн бохирдол

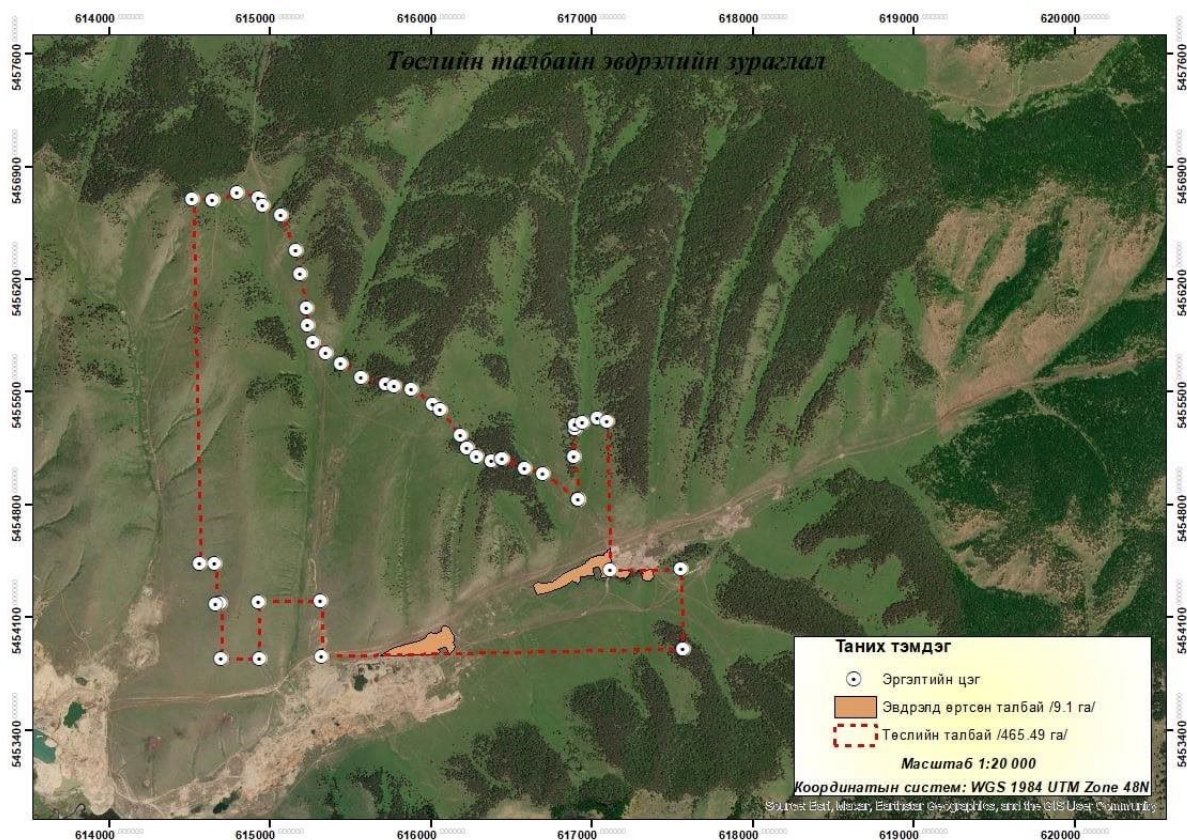
Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр		Перфрингенсийн таньц	
	MNS 6341:2012	MNS 5367:2004		MNS 6341:2012	
	Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Дээж 3	5.8*105	1	1	0.1<	1

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний үр дүнг (MNS 3297-1991) Байгаль хамгаалал. Хөрс. Хот, суурин газрын хөрсний ариун цэврийн үнэлгээний үзүүлэлтийн норм, хэмжээ стандарттай харьцуулахад дээрх үзүүлэлт илрээгүй буюу хөрс бохирдолгүй байна.

Одоогийн хөрсний эвдрэлтэй талбайн зураглал

2023 оны 7 сарын хэрийн судалгаагаар тус талбайд зөвшөөрөлгүй бичил алт олборлогч нар болон хил залгаа орших уурхайнууд тусгай зөвшөөрлийн хилийг зөрчин нийт 9.1 га орчим талбайг эвдрэлд өртүүлсэн байна.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Ургамлан бүрхэвч

Дархан -Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт байгуулах төслийн талбайн ургамлан нөмрөгийн төлөв байдлын хээрийн хэмжилт судалгааг 2023 оны 7 сард хийж гүйцэтгэсэн бөгөөд хээрийн судалгаагаар төслийн талбайтай танилцах, хээрийн хэмжилт бичиглэл хийх, ургамлын суурь мэдээ материал цуглуулах, нөлөөлөлд өртсөн талбайн ургамлан нөмрөгийн өнөөгийн төлөв байдлыг тодорхойлж баталгаажуулах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

Судалгааны аргазүй

Хээрийн судалгааг хийхдээ 10м x10м талбайг сонгон авч ургамалжлын судалгааны аргазүй (Х.Буян-Орших, 2005)-н дагуу геоботаникийн бүрэн бичиглэл үйлдэж зүйлийн бүрдэлийг В.И. Грубов (1982) “Монгол орны гуурст ургамал тодорхойлох бичиг”-ээр тодорхойлж, өвслөг ургамлын арвийг О.Друдегийн хувиараар, сөөгний арвийг бодгалийг тоолох аргаар, тусгагийн бүрхэцийг нүдэн баримжааны аргаар, өндөр, үзэгдэлзүйн үе шатыг тэмдэглэж ургацын дээжийг 1м² талбайн ургамлыг газрын хөрстэй тэнцүүлэн 2-4

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

давталттай авна. Авсан дээжээ хатааж, жигнэн дундажлаж тухайн талбайн ургацыг тодорхойллоо.

Ургамалжлын ангилааг үйлдэхдээ Экологи - Фитоценологийн зарчим (И.Түвшинтогтох, 2006) - аар гүйцэтгэв.

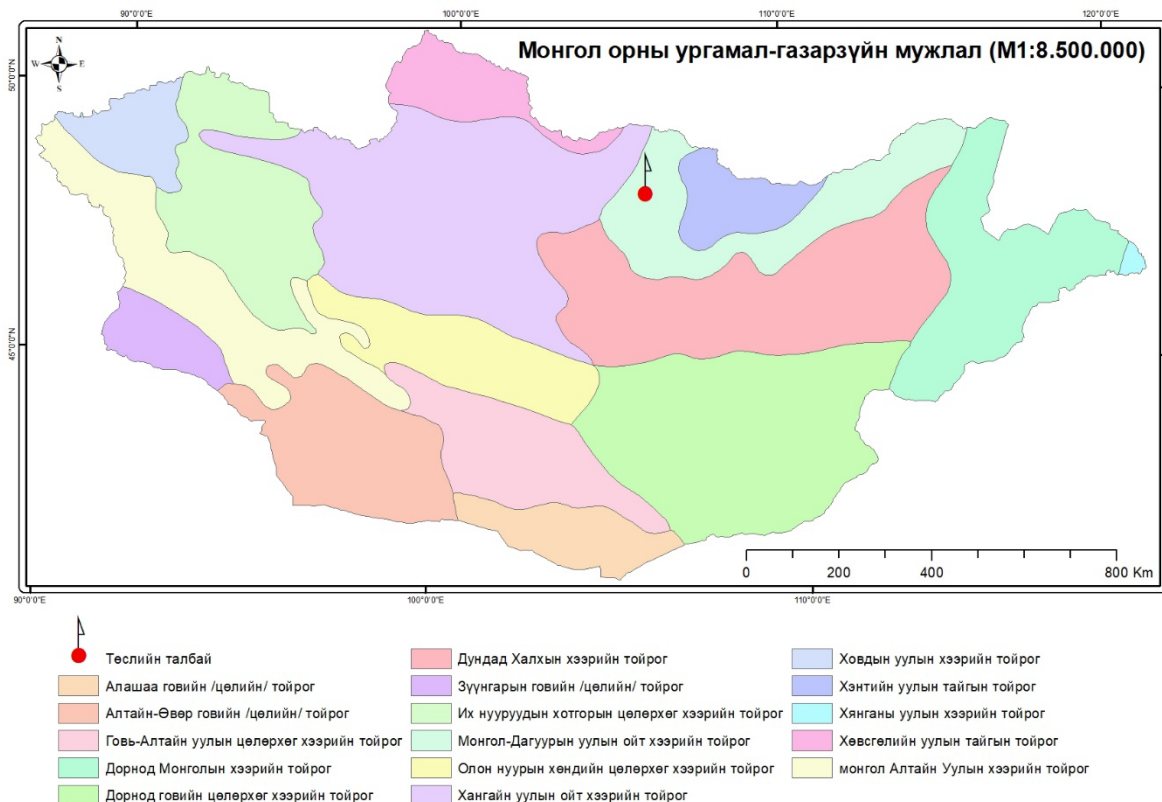
Ургамлан нөмрөгийг үнэлэхдээ TNC, “Ногоон алт” төсөл, ШУА-ийн Ботаникийн Цэцэрлэгт хүрээлэнгийн эрдэмтдийн боловсруулсан ургамлын төлөв байдлыг үнэлэх аргагүйг харьцуулан хийлээ.

Төслийн талбайн ургамлан нөмрөгийн төлөв байдал

Дархан - Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт орших төслийн талбай нь Монгол орны ургамал газарзүйн тойргоор Монгол дагуурын ойт хээрийн тойрогт хамаарагддаг (Өлзийхутаг Н.). Хэнтийн нурууны захын салбар уулсыг хамрах бөгөөд Хэнтийн тойргийг тал цагираг байдлаар хүрээлэн оршино. Хэнтийн нурууг тойрсон Онон, Улз, Туул, Хараа, Ерөөгийн хөндийн зурвас нутгийг хамаарна. Ургамлын аймгийн хувьд гол нь Дагуурын ойн ба уулын хээрийн төлөөлөгчдөөс, өмнөд захаар нь Монголын хээрийн төлөөлөгчдөөс бүрдэл бүхий уулархаг хээрийн ургамал зонхилно. Тус тойрогт нийт 1307 зүйл тархсан ба зөвхөн энэ тойрогт тохиолдох 50 зүйл ургамал ургана.

Дархан –Уул аймагт ургамлын аймагт 11 зүйлийн нэн ховор, 21 зүйлийн ховор ургамал тархсанаас 3 зүйл Монгол Улсын улаан номонд, 5 зүйл Монголын Ургамлын Улаан дансанд тус тус багтсан байдаг.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Монгол орны ургамал – газарзүйн мужлал

Ургамлын бүлгэмдэл, төрөл, зүйлийн бүрдэл

Ерөнхий ургамалжил

Ургамалжлын хувьд Монгол Дагуурын ойт хээрийн болон хээрийн бүлгэмдэлтэй бөгөөд нам уулс, өндөрлөг толгодын ар хажуугийн дээд хэсгээр нугажуу хээрийн улалж-алаг өвс-үетэнт бүлгэмдэл бүхий сөөгөн ширэнгэ тохиолдоно. Хэнтийн тайгын өмнөд зах боловч тайгын ойгүй, алаг өвст, улалжийн сөөгт, шинэсэн, хус- шинэсэн ой, шинэс – хусан тайгархаг ой тохиолдоно. Ойн бүслүүрт голуудын эх, нарийн аманд торлог элбэг тохиолддог. Монгол оронд хязгаардмал тархалттай байдаг нугын хээрийн сөөгөн боролзгонот, алаг өвст, зогдор улалжит, зүр өвст, байгалийн хялганат зэрэг нугын хээрийн бүх хэвшлүүд байдаг.

Хээрийн ургамалжил нь байрлал, зүг зовхисын ялгаа, өндрийн түвшнээс хамааран дэд хэв шинжийн түвшинд босоо бүсчлэл үүсгэнэ.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Дархан-Уул аймгийн бэлчээрт уулын хээр, нугын хээр, хуурай хээрийн дэд хэвшинж болон нугын хэвшинж зонхилон тохиолддог. Тус нутгийн баруун зах Хараа голын хөндийгөөр нугын хээр ба хуурай хээрийн ургамалжил ноёрхон жижиг навчит харгана бүхий хялгана-хазаар өвст, хялгана-харганат бүлгэмдэл элбэг тархдаг. Харин нутгийн зүүн хэсэгт уулын хээрийн ургамалжил голлож жижиг дэгнүүлт үетэн-алаг өвст, ботууль-алаг өвст, алаг өвс-үетэнт бүлгэмдлүүд зонхилдог.

Төслийн талбайн 2023 оны төлөв байдал

Ургамлын хээрийн судалгааг хийхдээ экологи, ургамлан бүлгэмдлийн бүтэц бүрэлдэхүүн онцлогоос харгалзан төслийн талбайд хэмжилт судалгааг явуулсан. Ургамлын судалгааг 2023 оны 7 дугаар сард ургамлын 5 бүрэн бичиглэл хийж зүйлийн бүрэлдэхүүн, ургамлан бүрхэвч, биомасс зэргийг тодорхойлсон.

Төслийн талбай нь ургамлын экологи, тархах ургамлан нөмрөгөөрөө хээрийн ургамалжилтай бөгөөд 1 хэвшинж, 2 хэвшил, 3 бүлгэмдэл болгон ангиллаа.

Ургамалжлын ангилаа

Хэвшинж	Хэвшил	Бүлгэмдэл
Уулын хээр	Үетэнт	Хазаар өвст
		Хялганат
	Алаг өвст	Улалжит
Эвдэрсэн газрын ургамалжил		

Судалгааны 1-р цэг

Уулын нуга

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 10. Төслийн талбайн ургамалжил

Төслийн талбай нь уулын аманд байрлах бөгөөд нарс-шинэсэн ойн зах зарим хэсгээрээ ганц нэг модтой.

Зураг 11. Уулын хээрийн хялганат бүлгэмдэл

Ойт хээрийн баялаг алаг өвст бүлгэмдэл. Ургамлын бүрхэц 90%, 45 зүйлийн ургамал (бичиглэл 1) бүртгэгдсэн. Алаг өвснөөс имт гичгэнэ, буурал гандбадраа, ширэг улалж, агь, цагаан уул, үетнээс нангиад түнгэ, саман ерхөг, крыловын хялгана, хазаар өвс, туужууны биелэг, дэрс зэрэг ургамлууд ургасан. Талбай 4 ташинга ажиглагдах бөгөөд нарс 20м өндөр дээд ташинга, хус 15 хүртэл м дараагийн ташинга, сөөгөн боролзгоно, тавилгана,

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

чаргай 70 хүртэл см, өвслөг ургамал 50аас бага см өндөртэй доод ташинга үүсгэн ургана. Ургац 19,8 ц/га. Бэлчээрлэлт, хүний нөлөө байхгүй.

Зураг 12. Уулын хээрийн агьт бүлгэмдэл

Тус талбай нь уулын зүүн хажууд байрлах бөгөөд уулын нугын хээрийн баялаг алаг өвст бүлгэмдэлтэй, тусгагийн бүрхэц 60%, хагд 40%, 34 зүйлийн ургамал (бичиглэл-1) бүртгэгдсэн, ургац 6,3 ц/га байсан. Зонхилогч ургамлын хувьд үетнээс байгаль хялгана, саман ерхөг, ленийн ботууль, туужууны биелэг, алаг өвснөөс зогдор улалж, яргуй, хунчир. Хавар эртгч ургамлууд болох яргуй, навтуул гичгэнэ, багваахай цэцэглэсэн бөгөөд навтуул гичгэний цэцэг шар өнгийн аспект өгсөн. Бэлчээрийн талхагдал дунд байсан.

Бичиглэл -1

Ургамлан бүлгэмдэл: Сөөг бүхий баялаг алаг өвст улалжит						
д. д	Ургамлын латин нэр	Ургамлын монгол нэр	ургамлын бүрхэц			ангилаа
			1	3	5	
1	<i>Achellia asiatica</i>	Азийн төлөгч өвс				
2	<i>Adenophora gmelinii</i>	Гмелины хонхлой				
3	<i>Androsace incana</i>	Буурал далантовч				бэлчээрийн/у
4	<i>Androsace septentrionalis</i>	Далантовч	0	0	1	элбэг а/у
5	<i>Artemisia frigida</i>	Агь				элбэг а/у
6	<i>Artemisia lacinata</i>	Салбант шарилж				
7	<i>Artemisia macrantha</i>	Дэнхэр шарилж				
8	<i>Artemisia pectinata</i>	Шүлхий шарилж				элбэг а/у
9	<i>Aster alpinus</i>	Тагийн голгэсэр				
10	<i>Astragalus adsurgens</i>	Нумраа хунчир	2	3		бэлчээрийн/у
11	<i>Buplerium bicaule</i>	Хоёр ишт бэриш				
12	<i>Campanula glomerata</i>	Баг хонхонцэцэг				

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

13	Carex duriuscula	Ширэг улалж	3	1	1	бэлчээрийн/ у
14	Carex pediformis	Зогдор улалж	1	3	4	бэлчээрийн/ у
15	Chrysanthemum zawadskii	Заводскийн тунхуу				
16	Cotonaster melonocarpa	Хар үрт чаргай				
17	Delphinium grandifolra	Томцэцэгт гээгцэцэг				
18	Dianthus versicolor	Алаг башир				
19	Dontostemon integrifolius	Бүхэл навчит багдай				бэлчээрийн/ у
20	Dracacephalium foetidum	Өмхий шимэлдэг	1	0	3	элбэг а/у
21	Euphorbia discolor	Алаг сүүт өвс	0	0	1	элбэг а/у
22	Festuca lenensis	Ленийн ботууль	5	5	3	бэлчээрийн/ у
23	Galium verum	Шар өрөмтүүл	0		1	элбэг а/у
24	Gentiana decumbens	Үхэр дэгд				
25	Gentiana pseudoaquatica	Хуурамч уссаг дэгд	3	0	5	бэлчээрийн/ у
26	Geranium pratense	Нугын шимтэглээ				
27	Geranium sibiricum	Сибирь шимтэглээ	1	0	1	элбэг а/у
28	Koeleria macrantha	Даагансүүл	2	1	2	бэлчээрийн/ у
29	Lactuca tatica	Татар зираа				
30	Leontopodium leontopodioides	Цагаан уул	0	0	1	элбэг а/у
31	Leymus chinensi	Нангиад түнгэ				
32	Lilium pumilum	Одой сараана				
33	Medicago ruthenica	Орос царгас				
34	Myosotis sylvatica	Ойн дурсгалж				бэлчээрийн/ у
35	Orostachys malacophylla	Өргөннавчитзузаах ай				
36	Pedicularis flava	Шар хувилгана				бэлчээрийн/ у
37	Phlomes tuberosa	Булцуут туйпланцар				
38	Plantago major	Таван салаа				
39	Poa attenuatta	Туужууны биелэг		1	1	бэлчээрийн/ у
40	Poa pratense	Нугын биелэг				
41	Polygonum angustifolium	Нарийн навчит тарна	0	0	2	бэлчээрийн/ у

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

42	Potentilla acaulis	Навтуул гичгэнэ	20	30	30	элбэг а/у
43	Potentilla bifurca	Имт гичгэнэ	0	0	1	элбэг а/у
44	Potentilla friuticosa	Сөөгөн боролзгоно				
45	Potentilla nivea	Цагаалин гичгэнэ				
46	Potentilla sercea	Торгон гичгэнэ	1	1	2	элбэг а/у
47	Potentilla tanacetifolia	Маралзгана навчит гичгэнэ	0		1	элбэг а/у
48	Pulsatilla flava	Шар цахилдаг	2	10	3	бэлчээрийн/у
49	Pulsatilla turczaninovii	Турчаниновын яргуй				бэлчээрийн/у
50	Rumex acitosa	Исгэлэн хурганчих				
51	Saussurea salicifolia	Бургас навчит банздоо	1		1	элбэг а/у
52	Scabiosa comosa	Цомцогт бэр цэцэг				
53	Scutelleria scordifolia	Гүүнхөх				
54	Stellera chamaejasme	Далантүрүү	1	0	1	элбэг а/у
55	Stipa baicalensis	Байгал хялгана	5	1	1	бэлчээрийн/у
56	Stipa sibirica	Сибирь хялгана	1	0	0	бэлчээрийн/у
57	Taraxacum officinalis	Эмийн багваахай				
58	Thalicthrum simplex	Өмхий буржгар	1	0	3	бэлчээрийн/у
59	Trifolium lupinaster	Гурвалсан хошоонгор				
6	Valerina officinalis	Эмийн бамбай				ховор а/у
61	Veronica incana	Буурал гандбадраа		1		бэлчээрийн/у
62	Veronica longiflora	Уртцэцэгт гандбадраа				

Судалгааны цэг -2

Нугын хээрийн ургамалжил

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 13. Алаг өвст бүлгэмдэл

Тус талбай нь нам уулын дээд өргөн хөндийгөөр байрлах бөгөөд алаг өвс (*Carex pediformis*, *C.duriuscula*, *Potentilla acaulis*, *P.sercea*, *Sanguisorba officinalis*) бүлгэмдэлтэй, тусгагийн бүрхэц 46%, 19 зүйлийн ургамал (бичиглэл-2) бүртгэгдсэн, ургац 2,2 ц/га байсан. Ургамлан нөмрөгийн өндөр 5-15см бөгөөд нэг ярус илэрч байсан. Зонхилогч ургамлын хувьд үетнээс шивээт хялгана, ленийн ботууль, дааган сүүл, алаг өвснөөс зогдор улалж, навтуул гичгэнэ, эмйни сөд, буурал далантовч ургана. Бэлчээрийн талхагдал бага. Ургамлын хэвтээ хагд 20%.

Бичиглэл -2

Ургамлан бүлгэмдэл: алаг өвст (<i>Carex pediformis</i> , <i>C.duriuscula</i> , <i>Potentilla acaulis</i> , <i>P.sercea</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) бүлгэмдэл				
№	Ургамлын нэрс	монгол нэр	Бүрхэц, %	ангилаа
1	<i>Androsace incana</i>	Буурал далантовч		элбэг ашигт ургамал
2	<i>Androsace septentrinalis</i>	Умрадын далантовч		элбэг ашигт ургамал
3	<i>Aster alpinus</i>	Тагийн гол гэсэр		элбэг ашигт ургамал
4	<i>Carex pediformis</i>	Зогдор улалж	20	Бэлчээрийн ургамал
5	<i>Chamaerhodos erecta</i>	Цэх түмэнтана		элбэг ашигт ургамал
6	<i>Iris tigrida</i>	Барцоохор цахилдаг		элбэг ашигт ургамал
7	<i>Koeleria macrantha</i>	Дааган сүүл	5	Бэлчээрийн ургамал
8	<i>Orostachys spinosa</i>	Хатгуурт үлд өвс		элбэг ашигт ургамал
9	<i>Oxytropis oxyphylla</i>	Ортууз		элбэг ашигт ургамал

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

10	Potentilla acaulis	Навтуул гичгэнэ	20	элбэг ургамал	ашигт
11	Potentilla anserina	Галуун гичгэнэ		элбэг ургамал	ашигт
12	Potentilla sercea	Торгон гичгэнэ		элбэг ургамал	ашигт
13	Potentilla tanacetifolia	Маралзгана навчит гичгэнэ		элбэг ургамал	ашигт
14	Pulsatilla bungeana	Бүнгийн яргуй		элбэг ургамал	ашигт
15	Sanguisorba officinalis	Эмийн сөд	1	элбэг ургамал	ашигт
16	Stelleria chamaejasme	Тойруулган далантүрүү		элбэг ургамал	ашигт
17	Taraxacum officinalis	Эмийн багваахай		элбэг ургамал	ашигт
18	Thalictrum minus	Жижиг буржгар		элбэг ургамал	ашигт
19	Veronica incana	Буурал гандбадраа		элбэг ургамал	ашигт

Ургамлын нөмрөгийн ашиглалт, хамгаалалт, талхагдлын өнөөгийн байдал

Хээрийн судалгаа болон боловсруулалтын явцад бүлгэмдэлд зонхилогч, дэд зонхилогч, ерөнхий тусгаг бүрхэц, халцгай газар, хүмүүнсэг ургамлын эзлэх хувь хэмжээг харгалзан үзэж Монгол орны хэмжээнд ургамлан нөмрөгийн талхлагдлыг тодорхойлох MNS 5546:2005 стандартын дагуу бэлчээрийг доройтлын зэргээр нь сул, дунд, хүчтэй доройтсон ба доройтоогүй хэвийн соргог бэлчээр гэж ангилдаг бөгөөд стандартын ангиллын дагуу тодорхойлсон.

Бүлгэмдлийн нэр	Бэлчээрийн хэвшинж	Бэлчээрийн код	MNS 5546:2005
Баялаг Алаг өвст	Сөөг бүхий Алаг өвс-үетэнт	У-III-2-1	соргог
Алаг өвст	Үетэн –алаг өвс	У-II-2-6	соргог
Эвдэрсэн газар		БТ	хүчтэй

Судалгааны талбайн ургамлан нөмрөг хашаалсан нөлөөлөлгүй соргог, эвдэрсэн газар хүчтэй доройтсон байна.

Ховор, нэн ховор ургамал, хамгаалалтын өнөөгийн байдал

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

“Монгол орны улаан ном” (2013)-ын ургамлын жагсаалтад орсон нэн ховор, ховор ургамал, “Монголын ургамлын улаан данс ба хамгааллын төлөвлөгөөний эмхэтгэл” (2012) -д бүртгэгдсэн ургамал тэмдэглэгдээгүй.

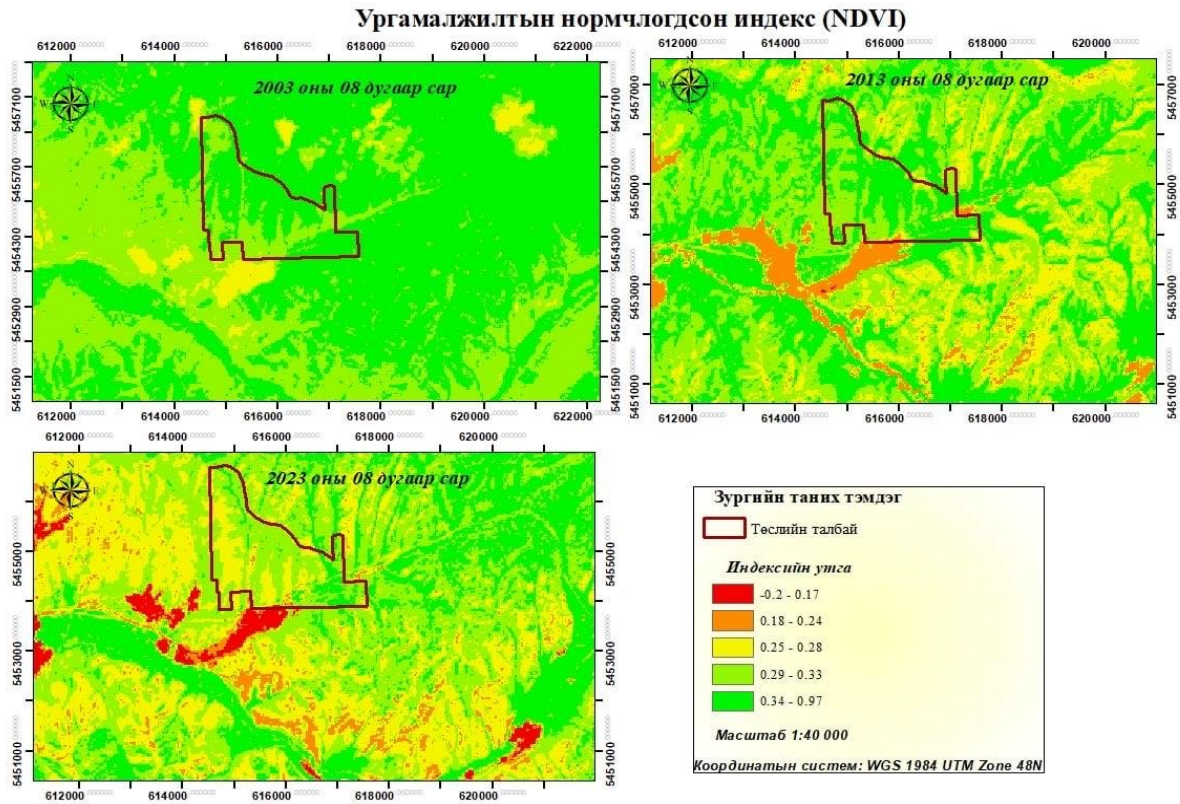
БОАЖЯ-ны сайдын 2022 оны А-603 дугаар тушаалаар батлагдсан Ашигт ургамлын жагсаалтанд ховор тархалттай 1 зүйл (*Allium anisopodium* - шувуун хөл сонгино), элбэг тархалттай 66 зүйл (*Agropyron cristatum* - Саман ерхөг, *Poa attenuata* - Туужууны биелэг, *Carex duriuscula* - Ширэг улалж, *Carex stenophylla* - Нарийн навчит улалж, *Oxytropis oxurphylla* - Шовх навчит ортууз, *Thermopsis lanceolata* -Тарваган шийр, *Medicago falcata* - Шар царгас, *Astragalus galacities* - Шүдэн цагаан хунчир, *Astragalus tenius* - Нарийн навчит хунчир, *Caragana microphylla* - Жижиг навчит харгана, *Caragana pugnata* - Алтлаг харгана, *Caragana stenophylla* - Нарийн навчит харгана, *Oxytropis myriophylla* - Түмэннавчит ортууз, *Lespedeza davurica* - Дагуур хошоонбут, *Stelleria chamaejasme* - Алаг сүүт өвс, *Potentilla acaulis* - Навтуул гичгэнэ, *Potentilla nivea* - Цагаан гичгэнэ, *Potentilla verticillaris* - Тойруулгат гичгэнэ, *Potentilla tanacetifolia* - Маралзгана навчит гичгэнэ, *Potentilla bifurca* - Имт гичгэнэ, *Thalictrum simplex* - Эгэл буржгар, *Pulsatilla turczaninowii* - Турчинановын яргуй, *Salsola collina* - Толгодын бударгана, *Saussurea salicifolia* - Бургас навчит банздоо, *Saussurea amara* - Гашуун банздоо, *Leuzea uniflora* - Өнчинцэцэгт бугын их зул, *Serratula centauroides* - Хонгорзулархуу хонгорзалаа, *Scorzonera austriaca* - Австрийн хависгана, *Artemisia annua* - Зуны шарилж, *Artemisia adamsii* - Адамсын шарилж, *Artemisia frigida* - Өлчир шарилж, *Artemisia drancunculus* - Гялгар шарилж, *Taraxacum officinalis* - Эмийн багваахай, *Inula britannica* - Британий зоосонцэцэг, *Leontopodium leontopodioides* - Цагаан уул, *Cymbaria dahurica* - Дагуур Хатны цэцэг, *Dianthus versicolor* - Алаг башир, *Arenaria capillaris* - Хялгасан дэвхэргэнцагаан,

Selene jenseensis - Инейсээн шээрэнгэ, *Phlomes tubresa* - Булцуут туйпланцар, *Dracoscephalum foetidum* - Үмхий шимтэглээ, *Scutellaria scordifolia* - Царсан гүүнхөх, *Lagochillis ilicifolius* - Үсхий нохойн хэл, *Plantago major* - Их таван салаа, *Harophyllum dahuricum* - Дагуур хүж өвс, *Papaver nudicaulis* - Нүцгэн намуу, *Androsace septentrionalis* - Умрадын далантовч, *Androsace incana* - Буурал далантовч, *Buplegium bicaule* - Хоёр ишт бэриш, *Buplegium scorzonifolia* - Хависгана навчит бэриш, *Saposhnikovia divaricatum* - Дэргэвэр жиргэрүү, *Carum carvi* - Эгэл гоньд, *Allium senescens* – Мангир, *Allium tenuissimum* - Нарийн навчит сонгино, *Galium verum* - Шар өрөмтүүл, *Polygala tenuifolia* - Нарийн навчит зүрхэлж, *Ulmus pumila* - Одой хайлаас, *Iris tigrida* - Бар цоохор цахилдаг, *Iris lactuca* - цагаалин цахилдаг, *Ippula myosotis* - дурсгалжирхуу зангуу, *Vincetoxicum sibiricum* - сибирь ерөндөг, *Chamaenerion angustifolium* - нарийн навчит хөвөн оройт, *urtica cannabiana* - олслог халгай, *Ephedra sinica* – зээргэнэ, *goniolemon speciosum* - гоо юлт, *Linium sibiricum* - сибирь маалинга) ургамал ургана.

10.5. Ургамалжлын NDVI зураг

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Ургамалжлын зургийг газарзүйн мэдээллийн системийн Arc GIS 10.5, байр зүйн зураг (M1:100000), Sentinel-2 хиймэл дагуулын 07 сарын зураг, SNAP6.0 програмуудыг ашиглан мэдээллүүдийг нэгтгэн боловсруулсаны үндсэн дээр хээрийн судалгаа болон ургамал нөмрөгийн ангилаагаар зураг үйлдсэн.

Зураг 3- 1. Төслийн талбайн ургамалжлын NDVI зураг

Төслийн ургамлан нөмрөгт экологи эдийн засгийн үнэлгээ, тооцоолол

Төслийн нөлөөлөлд өртөх талбайн ургамлан нөмрөгийн экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээг “Байгаль орчны экологи, эдийн засгийн үнэлгээ тооцох аргачлал”-ын дагуу тооцож гаргалаа. ЭЭЗҮнэлгээг тогтоохдоо уулын ойт хээрийн ургамалжлаар тооцоолон гаргалаа.

2023 оны 7сарын судалгаагаар уулын хээрт 70 зүйл ургамал тэмдэглэгдсэн.

№	Ангилаа	Уулын хээр	
		Зүйлийн тоо	Эзлэх хувь,%

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

1	Бэлчээрийн ургамал.	67	95.7
2	Ашигт ургамал.	52	74.3
3	Хүмүүнсэг ургамал.	3	4.83

Төслийн 1га талбайн ургамлан нөмрөгийн Экологи эдийн засгийн үнэлгээ

Төслийн талбайн 1 га талбайд тархсан ургамлан нөмрөгийн экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээг “Байгаль орчны экологи эдийн засгийн үнэлгээ, тооцох аргачлал”-ын дагуу тооцож гаргалаа. Ургамлан нөмрөг устаж хохирол учруулаагүй.

А. Ашигт ургамлын экологи эдийн засгийн үнэлгээ:

Төслийн талбайд нийт 46 зүйлийн ургамал бүртгэгдсэн бөгөөд ашигт ургамлын ховор статустай 1 зүйл, элбэг статустай 25 зүйл ургамал ургана. Энэхүү ховор статустай 1 зүйл, элбэг статустай 25 зүйл ашигт ургамлын экологи эдийн засгийн үнэлгээг Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2022 оны А-603 дугаар тушаалаар батлагдсан экологи эдийн засгийн үнэлгээгээр тооцон харуулав.

Хүснэгт 17. Ашигт ургамлын экологи эдийн засгийн үнэлгээ

Ургамлын латин нэр	Ургамлын монгол нэр	ЭЭЗҮ, төг/кг	Тогтоогдсон ургац, кг/га	ЭЗЗ үнэлгээ, төг
Ховор ургамал				
Achillea asiatica Serg.	Азийн төлөгч өвс	167300	1	167300
Valeriana officinalis Fl. Mong.	Эмийн бамбай	215500	1	215500
Элбэг ургамал				
Androsace septentrionalis L.	Умардын далантовч	82400	0.1	8240
Artemisia frigida Willd.	Өлчир шарилж (Агь)	122800	1	122800
Artemisia pectinata Pall.	Шүлхий шарилж	113600	1	113600
Aster alpinus L.	Тагийн голгэсэр	93700	1	93700
Bupleurum bicaule Helm.	Хоёр ишт бэриш	117400	0.1	11740

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Cotoneaster megalocarpus Popov	Том үрт чаргай	86800	1	86800
Delphinium grandiflorum L.	Том цэцэг гээгцэцэг	198500	1	198500
Dianthus versicolor Fisch.	Алаг башир	144700	1	144700
Dracosephalum foetidum Bunge	Өмхий шимэлдэг	61100	0.1	6110
Euphorbia discolor Ledeb.	Алаг сүүт-өвс	79900	1	79900
Galium verum L.	Жинхэнэ өрөмтүүл	121600	1	121600
Gentiana decumbens L.	Хэвтээ дэгд	133100	1	133100
Geranium sibiricum L.	Сибирь шимтэглэй	125000	1	125000
Leontopodium leontopodioides	Эгэл цагаантүүрүү	137300	1	137300
Orostachys spinosa (L.)	Хатгуурт үлд-өвс	68600	1	68600
Pedicularis flava Pall.	Шар хувиланга	132300	1	132300
Polygonum angustifolium Pall.	Нарийн навчит тарна	109200	1	109200
Potentilla acaulis L.	Ишгүй гичгэнэ	93300	1	93300
Potentilla anserina L.	Галуун гичгэнэ	112900	100	11290000
Potentilla bifurca L.	Имт гичгэнэ	100400	1	100400
Potentilla nivea L.	Цасалжин гичгэнэ	106400	1	106400
Potentilla sericea L.	Торгон гичгэнэ	99900	1	99900
Potentilla tanacetifolia	Маралзгана навчит гичгэнэ	104800	5	524000
Pulsatilla bungeana C. A. Mey.	Бунгийн яргуй	114400	1	114400
Rumex acetosa L.	Исэглэн хурганчих	78100	1	78100

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Sanguisorba officinalis L.	Эмийн сөд	146700	5	733500
Saussurea salicifolia (L.) DC.	Бургас навчит банздоо	67600	1	67600
Scabiosa comosa	Цомцогт бааварцэцэг	92900	1	92900
Scutellaria scordiifolia	Царсан гүүнхөх	95100	1	95100
Stellera chamaejasme L.	Одой далантүрүү	126000	10	1260000
Taraxacum officinale Wigg.	Эмийн багваахай	174900	10	1749000
Thalictrum minus L.	Бага буржгар	132400	1	132400
Thalictrum simplex L.	Эгэл буржгар	160100	1	160100
Veronica incana L.	Буурал гандбадраа	125800	1	125800
Iris tigridia Bunge	Барцоохор цахилдаг	20520	1	20520
Carex duriuscula C.A.Mey.	Ширэг өлөн	14240	100	1424000
Carex pediformis C.A.Mey.	Зогдор өлөн	12978	100	1297800
Festuca lenensis Drobow	Лени ботууль	19597	1	19597
Koeleria macrantha	Томцэцэгт дурваа	18721	50	936050
Leymus chinensis (Trin.) Tzvelev	Нангиад түнгэ	19268	10	192680
Poa attenuata	Сунагар биелэг	18940	10	189400
Poa pratensis L.	Нугын биелэг	21130	15	316950
Stipa baicalensis Roshev.	Байгал хялгана	19925	50	996250
Pulsatilla tenuiloba	Нарийн салбант яргуй	102838	1	102838
Orostachys malacophylla	Зөөлөн навчит үлд-өвс	39054	1	39054
Astragalus adsurgens Pall.	Нумраа хунчир	23314	1	23314

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Medicago ruthenica Trautv.	Орос царгас	29803	1	29803
Oxytropis oxyphylla (Pall.) DC.	Шовх навчинцарт ортууз	32350	1	32350
Trifolium lupinaster L.	Шошлойрхог хошоонгор	25099	1	25099
Chamaerhodos erecta (L.) Bunge	Цэх түмэнтана	15408	1	15408
Нийт ашигт ургамлын ЭЭЗҮ			501.3	24560003

Дээрх хүснэгтээс үзэхэд 1 га талбайн ашигт ургамал 24.6 сая.төг бүхий Экологи эдийн засгийн үнэлгээтэй.

Б. Бэлчээр хадлангийн ургамлын экологи-эдийн засгийн үнэлгээ:

1 га Бэлчээрийн ургамлын эдийн засгийн шууд үнэлгээ:

$$Y_{\text{эзб}} = U_{\text{бэл}} * S_{\text{н}} * N_{\text{бу}} * P_{\text{нэгж}} / 1000 = 800 \text{ мян.төг}$$

Энд,

Убэл – бэлчээрийн ургац, цн/га

S_н – 1 га шууд хохиролд өртөх талбай, га

N_{бу} – нийт бэлчээрт бэлчээрийн ургамлын эзлэх хувь, %

P_{нэгж} – бэлчээрийн нэгж ургацын үнэ, төг

Хүснэгт 18. Бэлчээрийн ургамлын эдийн засгийн шууд үнэлгээний үзүүлэлтүүд

Убэл	S _н	N _{бу}	P _{нэгж}	инфляци	Y _{эзб}
5	1	8	5000	4	800 мян/төг

В. 1 га талбайн Хүмүүнсэг ургамлын экологи-эдийн засгийн үнэлгээ:

Хүмүүнсэг ургамлын эдийн засгийн шууд үнэлгээ:

$$Y_{\text{эзх}} = S_{\text{н}} * N_{\text{ху}} * dt / 1000 = 3 \text{ мян.төг}$$

Энд,

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Сн – шууд хохиролд өртсөн талбай, га

Нбу – нийт ургамлан нөмрөгт хүмүүнсэг ургамлын эзлэх хувь, %

dt – 1 га газрын жилийн төлбөр, төг

Хүснэгт 19. Хүмүүнсэг ургамлын эдийн засгийн шууд үнэлгээний үзүүлэлтүүд

Сн	Кху	БД	Рхта	инфляци	Үзэх
1	0,2	1,2	11000	4	3 мян/төг

Экологи – эдийн засгийн нийт үнэлгээ:

№	Нэр	Ашигт ургамлын ЭЭЗҮ сая.төг	Бэлчээрийн ЭЭЗҮ Сая.төг	Хүмүүнсэг ургамлын ЭЭЗҮ сая.төг	Нийт үнэлгээ, мян.төг
1	1 га талбайн ЭЭЗҮ	24,6	0,8	0,003	25,4

1 га Ургамлан нөмрөгийн экологи-эдийн засгийн нийт үнэлгээ нь урьдчилсан тооцоогоор 25,4 сая төгрөг болж байна.

Төслийн үйл ажиллагаагаар эвдрэх талбайн ургамлан нөмрөгийн ЭЭЗҮ

Тухайн төслийн үйл ажиллагаагаар нийт 22,3 га талбайн ургамлан нөмрөг өөрчлөлтөнд орж устах тул ЭЭЗҮ-г тооцож гаргалаа.

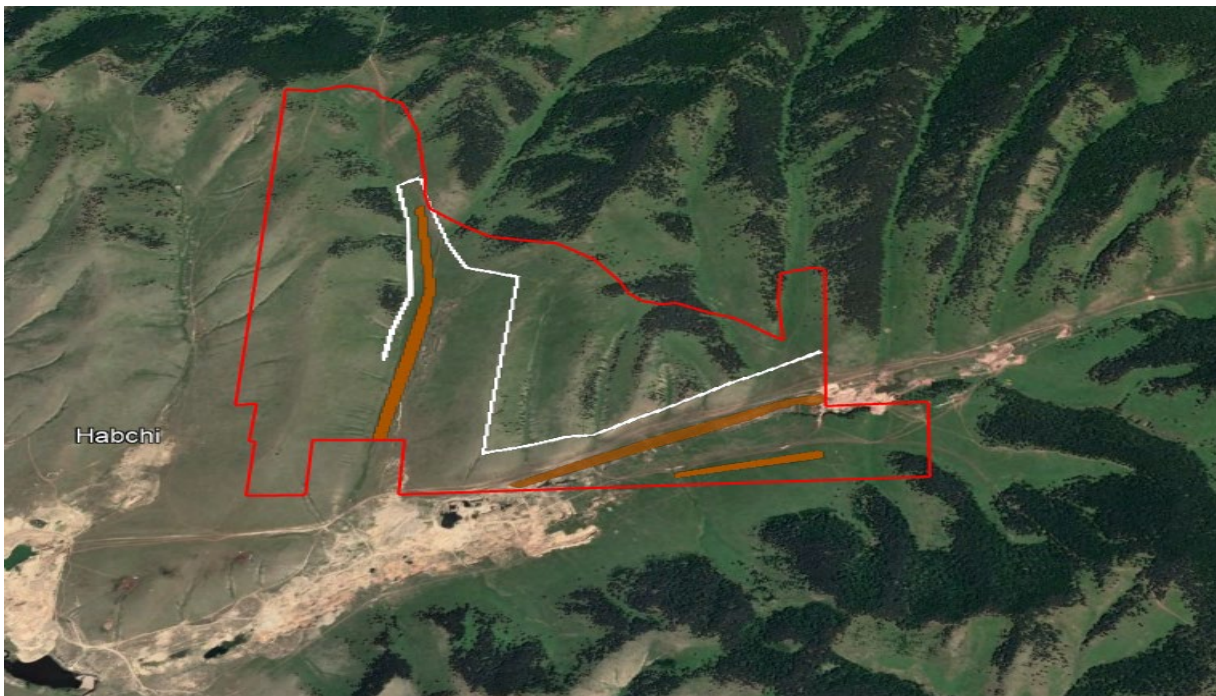
Хүснэгт 20. Ургамлан нөмрөгт учирсан хохирол

№	Талбайн нэр	1 га талбайн ургамлан нөмрөгийн ЭЭЗҮ, сая төгрөг	Талбайн хэмжээ, га	Нийт ЭЭЗҮ. Сая төгрөг
1	Төслийн талбай	24.6	22.3	548,6
	Эвдэрсэн талбай	24.6	9.1	223.86
	Нийт		34.4	772.46

Төслийн талбайд ургамлан нөмрөгийн ЭЭЗҮ нь 772.46 сая төгрөг байна.

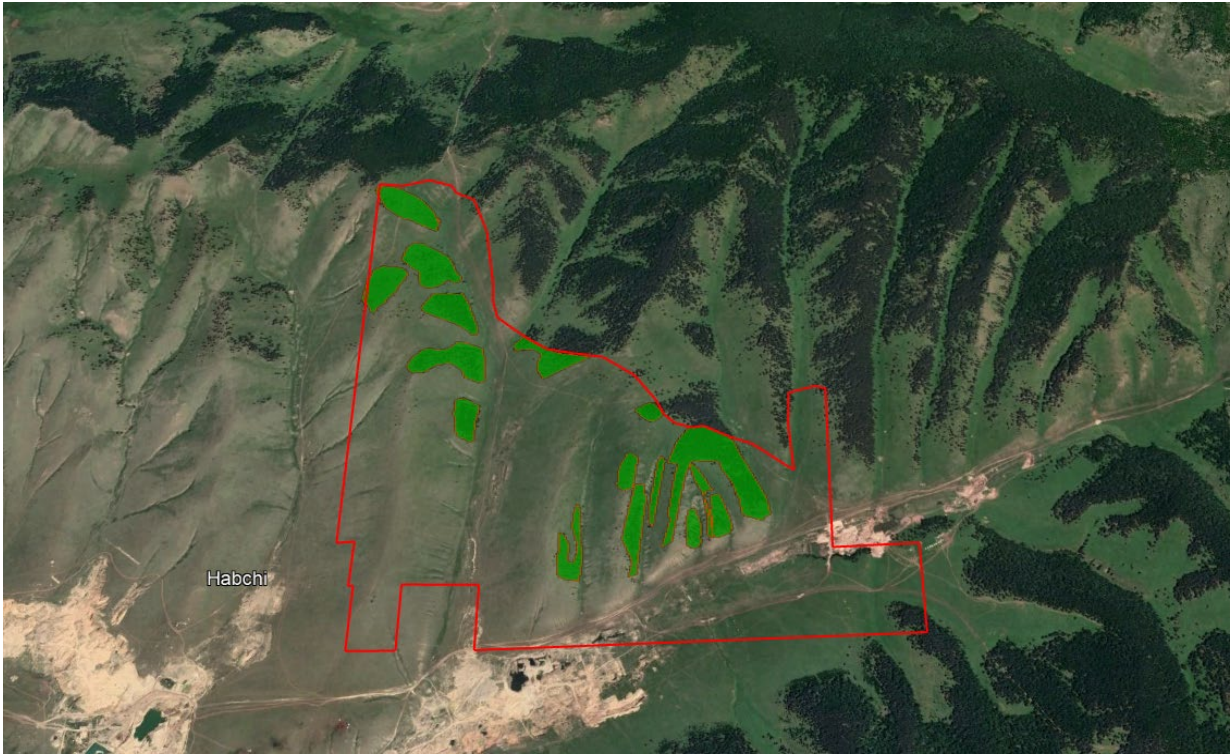
Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Ой мод

Зураг 14. Дээрхи зурагт төслийн тусгай зөвшөөрлийн хил дотор цагаанаар хамгаалалтын хашааг дүрсэлсэн, бор өнгөөр олборлох 3 блокуудыг харууллаа.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 15. Төслийн талбай дотор 40 га орчим талбайд мод бололзгоно сөөг бүрхсэн байна.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Oyut Tsakhir Uul
LIMITED LIABILITY COMPANY

Улаанбаатар хот, Хан-уул дүүрэг, 17-р хороолол,
7 хэсэг, Стадийн орчим, 69-байр, 7 тоот
Утас: 80001330, 99825959

2024-5-14 № 05/1

“Санамж бичиг”

Манай компани нь Дархан-Уул аймаг, Хонгор сум, Зулзага багийн нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй 465,97га эзэмшдэг болно.

Цаашид уул уурхайн үйл ажиллагаа явуулахдаа зөвхөн нөөц батлагдсан блокийн хүрээнд олборлолт явуулах ба эргэн тойронд байгаа ой модонд ямар нэг гэмтэл хохирол учруулахгүй болохыг амлаж байна.

ХҮНДЭТГЭСЭН:

ЗАХИРАЛ

Б.СҮМБЭР

Ойн санг хамгаалах санамж бичгийг хавсаргалаа.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

5/6/24, 11:28 AM

ОЙ, УС, ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗРЫН КАДАСТРЫН ЛАВЛАГААНЫ МЭДЭЭЛЛИЙН САН

ОЙ, УС, ТУСГАЙ
ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗРЫН
КАДАСТРЫН ЛАВЛАГААНЫ
МЭДЭЭЛЛИЙН САН

Кадастрын лавлагаа

Лавлагааны мэдээлэл

Таны лавлагаа авах хүсэлт мэдээллийн санд бүртгэгдлээ. Хүсэлтийг хянан Ашиг малтмал, газрын тосны газарт цахим байдлаар хүргэгдэнэ.

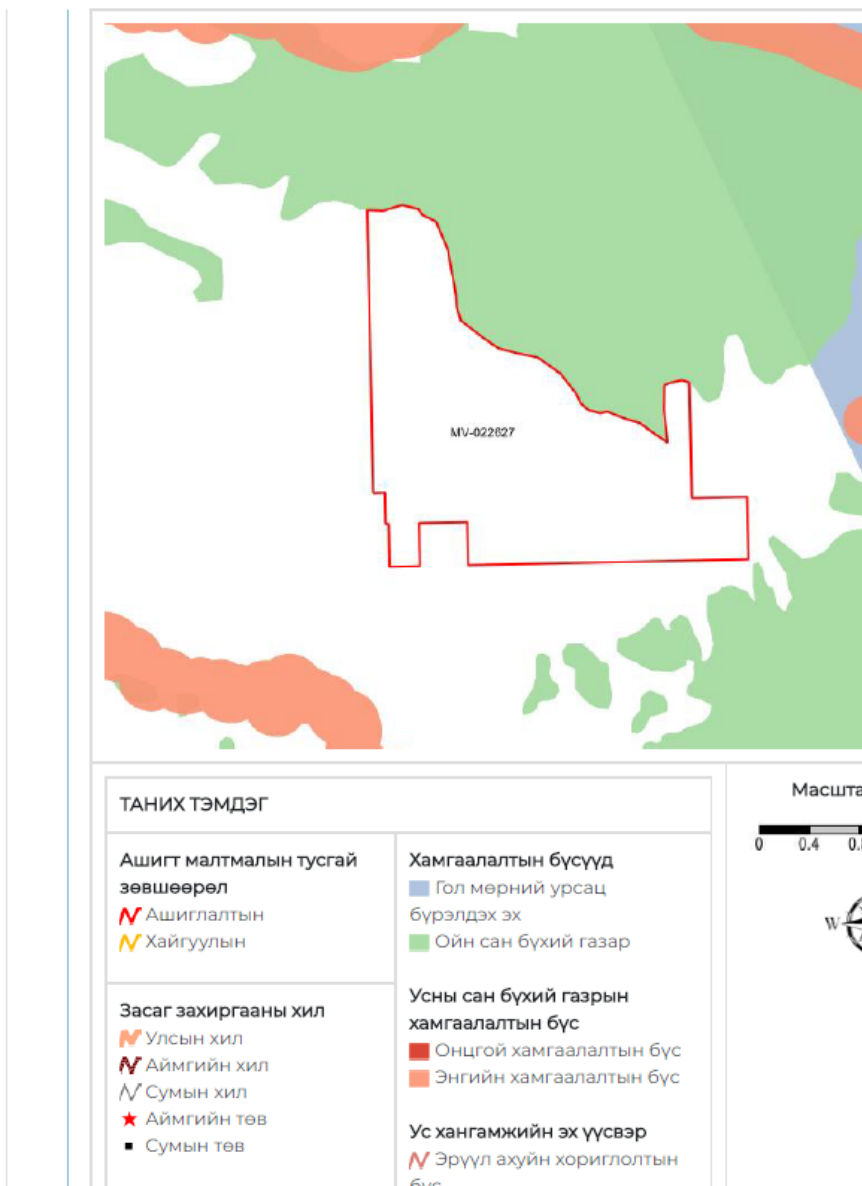
Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-022627
Талбайн нэр	Их хурай
Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээ, га	465.49
Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн нэр	Оюут цахир уул
Аймаг, сум, сав газрын нэр	Дархан Уул аймаг Хонгор сум, Хараа голын сав газар
Хуулиар хориглосон бүстэй давхцалтай эсэх	давхцалгүй

Зураг 16. Төслийн ой, ус, тусгай хамгаалалттай газар нутагтай давхцалгүй тухай 2024.05.15 лавлагаа орууллаа.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

5/6/24, 11:26 AM

ОЙ, УС, ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ ГАЗРЫН КАДАСТРЫН ЛАВЛАГААНЫ МЭДЭЭЛЛИЙН САН

Зураг 17. Төслийн ой, ус, тусгай хамгаалалттай газар нутагтай давхцалгүй тухай 2024.05.15 лавлагааны зураглал орууллаа.

Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Хонгор сумын түүх соёлын өв, дурсгалт газар: Эртний хүннүгийн чулуун булш, эртний сүг зураг, Чингис хааны бичигт хад, жанжин Сүхбаатарын үдэлж, жанжин туг хоногдосон Газар мухар, Могой, Хүйтний гол, Зочин хад, Зулзагын гол, Өвөр булаг, Амгалан толгой, Дээд буурт гэх мэт.

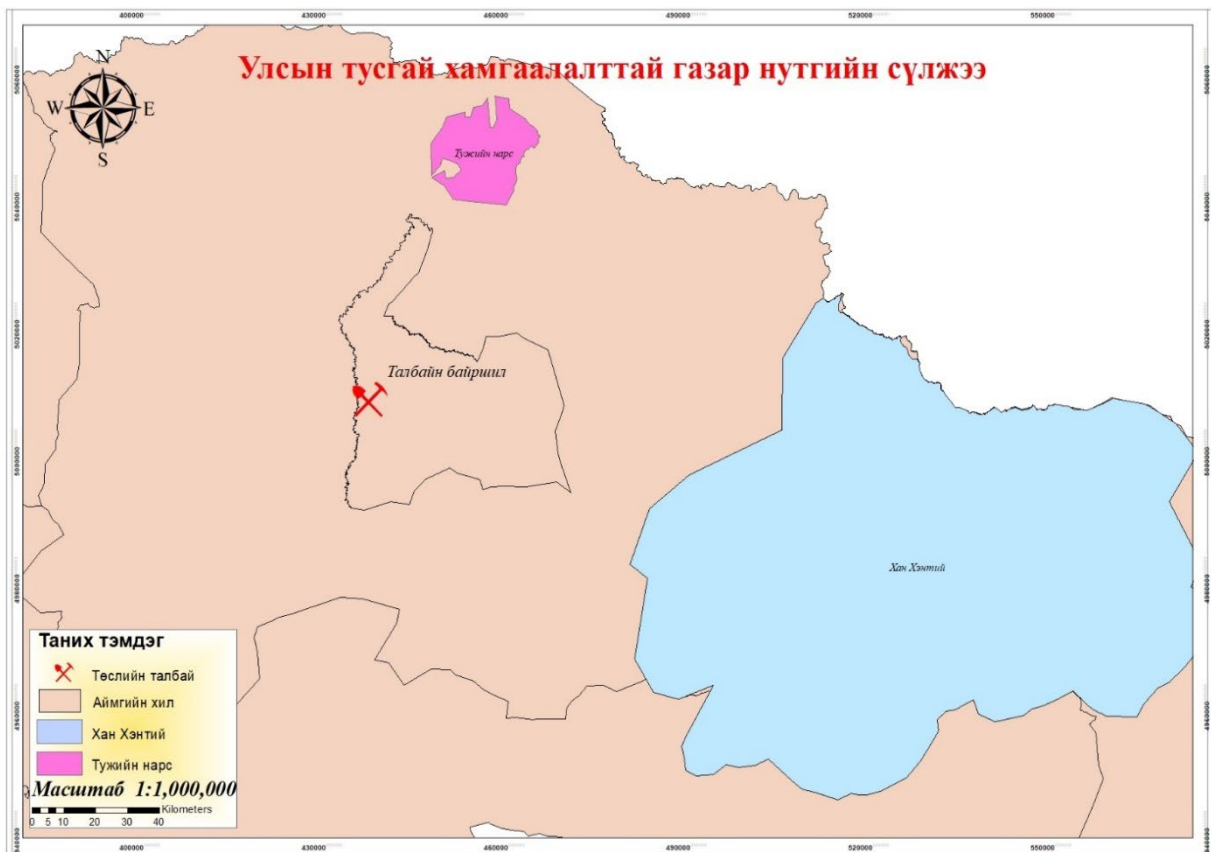
Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Төслийн талбайн орчмын улсын тусгай хамгаалалттай газрын сүлжээ

Төсөл хэрэгжих талбайн хувьд:

Тус төсөл хэрэгжиж буй талбайн хувьд тусгай хамгаалалттай газар болон түүх соёлын дурсгалт зүйлс давхцаагүй бөгөөд хэрвээ илэрвэл тэр даруйд нь холбогдох байгууллагад мэдээллэх үүрэгтэй.

Төсөл хэрэгжиж буй талбай нь Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт байрлах бөгөөд УТХГН-ын сүлжээтэй давхцалгүй байна (Зураг 65). Хамгийн ойр 200км орчимд УТХГН-ийн Тужийн нарс оршиж байна.

Зураг 18. УТХГН-ын сүлжээ

Усан орчин

“Хуурай, Чулуут” алтны шороон орд нь гидрогеологийн мужлалаар Хангай-Хэнтийн гидрогеологийн мужийн Орхон голын сав газрын хэмжээнд түүний баруун гар талын цутгалуудын нэг болох Шарын голын сав газарт байрлана. Ордын талбай нь гидрогеологийн хувьд маш тааламжтай нөхцөлд оршино.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хэнтийн нуруунаас эх авсан Шарын гол нь Хуурай алтны шороон ордын урд талаар урсадаг, тайван урсгалтай 0.5-0.8м/сек, гольдролын өргөн нь 5.0м, гүн нь 0.6-1.0м, мөн түүний баруун цутгал болох Хуурайгийн гол нь түр зуурийн урсгалтай ба судалгааны талбайн зүүн өмнөд хэсгийг дайран өнгөрдөг бөгөөд цас борооны үед урсац нь 0.5-2.0м/сек хүрдэг. Хуурайгийн гол дээд эхэн хэсэгтээ байнгын урсгалтай ба дунд хэсэгтээ ирээд урсгал нь гүн руугаа шурган ордог ба манай тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд байнгын урсгал байхгүй. Ус нь цэнгэг эрдэсжилт нь 0.17-0.22г/л, хатуулаг нь 1.2-3.2 мг/экв, ундны ба техникийн усны шаардлагыг хангадаг. Иймд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд бүрэн ашиглах боломжтой юм. Ордын гидрогеологийн нөхцөл нь геоморфологийн онцлог, геологийн тогтоц, жилд унах тунадасны хэмжээнээс хамааралтай байдаг.

Хуурайгийн гол нь 12-р сарын дунд үеэс дараа оны 3-р сарын сүүлч хүртэл хагас хөлдөж 4-р сараас 12-р сар хүртэл тогтмол урсгалтай байдаг нь олборлолт явуулах цаг хугацааны таатай нөхцөл бүрдүүлнэ.

Гадаргын ус нь 1.5-2.0м-ийн гүнд татмын хэсэгт тогтмол шингэх байдлаар байх тул ямарч цаг хугацаанд ашиглах боломжтой бөгөөд бие даасан уст давхарга юм. Хайгуулын ажлын явцад уст давхаргын түвшингийн дээд хязгаарын хэмжээнүүдэд ажиглалт хийж тэмдэглэв. Энэ ажлын үр дүнд гадаргын уст давхаргын үе нь татмын хэсэгт биш зарим нэг шугамын захын малталтуудад 0.2-0.4м-ийн зузаанаас хэтрэхгүй бөгөөд орд нь голын тохойрсон хэсэгт байрлах ба голын хуучин гольдрол буюу меандр маягийн хэсэгт энэ нь ажиглагддаг. Ерөнхийдөө голын усны түвшин ашигт давхаргын байрлаж байгаа гүнээс дээш байх ба хайгуулын малталтын явцад дэнжийн хэсгүүдэд усны түвшин илрэхгүй байгаа нь тогтоогдсон.

Усны химийн найрлага нь гидрокарбонат, кальций-магнийн агуулгатай цэнгэг ус юм. Цэнгэг устай тул бүх зориулалтаар ашиглах боломжтой.

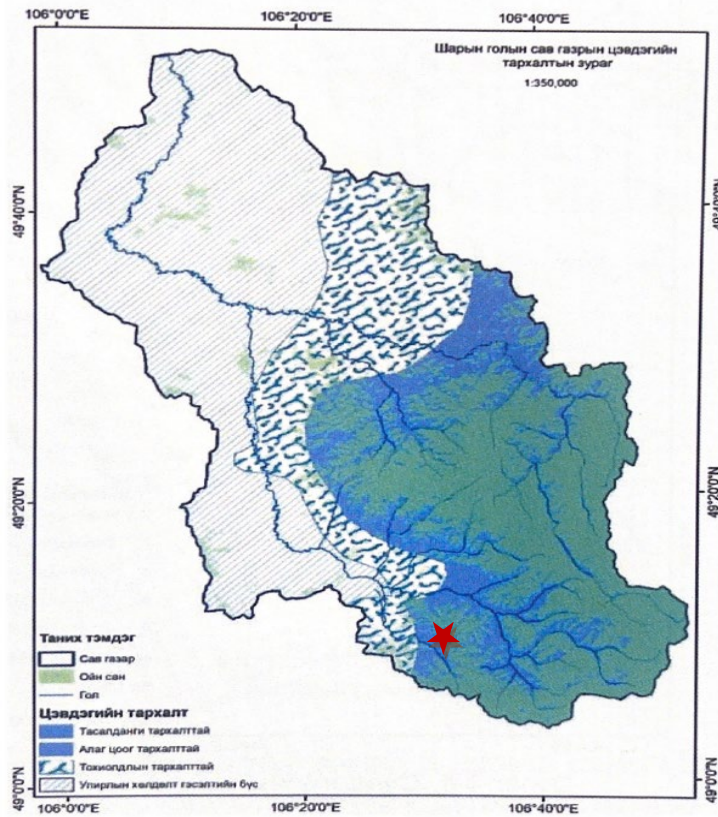
Хуурай алтны шороон ордыг ашиглах үед хөрсний ус багатай тул уурхайн машин, техник ажиллахад хүндрэл багатай гэж тооцож байна. Энэ нь уулын ажил гүйцэтгэхэд хүндрэл учруулж байгаа хэдий ч технологийн хэрэглээнд голоос авах усны хэмжээг багасгаж, хөрсний усыг зохих хэмжээгээр ашиглах нөхцөлтэйг харуулна.

Ордыг ашиглах үед шаардагдах технологийн болон ахуйн хэрэлээний усыг Хуурайгийн хөндийд өмнөх олборлолтын үед үүссэн жижиг нуураас хангах бүрэн боломжтой, гидрогеологийн хувьд таатай нөхцөлд оршино.

Цэвдэг

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Алтны шороон орд нь хамгийн ихдээ 4-6 метр гүн буюу газрын гадаргын гэсгэлэн үе дээр олборлолт явуулдаг. Тус төслийн талбай нь алаг цоог тархалттай цэвдэгт ул хөрс тархсан байна.

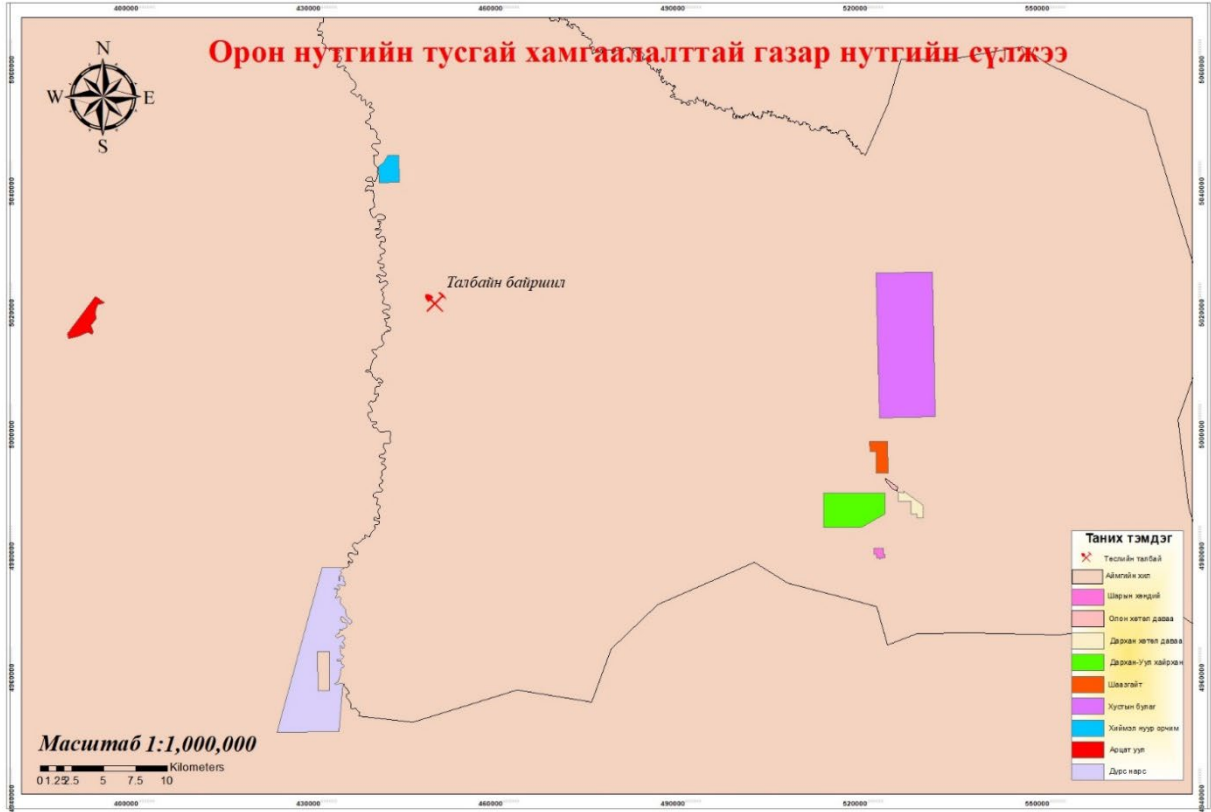

Зураг 19. Шарын голын сав газрын зураглал

Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээ

Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын хэмжээнд Орон нутгийн тусгай хамгаалалтанд авсан газар нутгийн сүлжээг доорх зургаар харуулаа. Төсөл хэрэгжиж буй талбайтай шууд давхцаж байгаа газар байхгүй байна. Хамгийн ойр оршиж байгаа ОНТХГН нь Дархан уул хайрхан байна.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

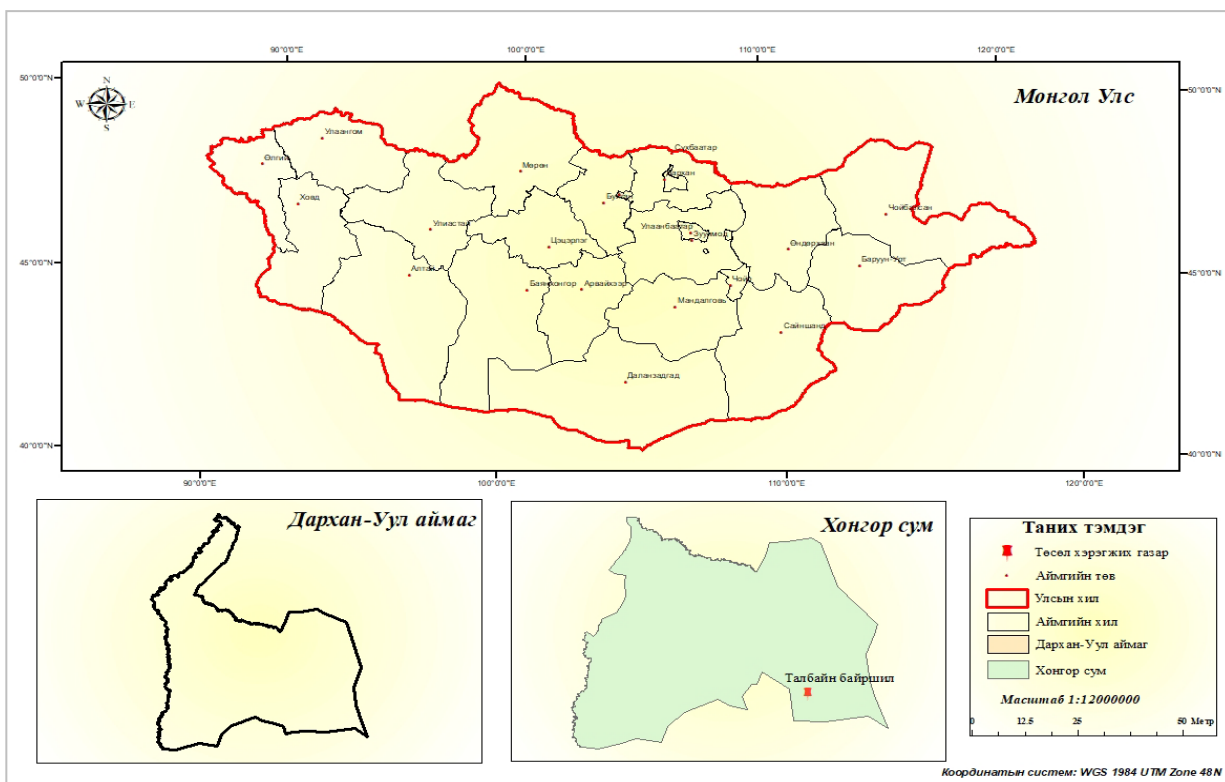

Зураг 20. ОНТХГН-ын сүлжээ

Сум орон нутгийн нийгэм эдийн засгийн байдал

“Оюут цахир уул” ХХК -ийн “Алтны ил шороон орд” төсөл нь Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт оршдог.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 21. Засаг захиргааны зураг

Үүсэл хөгжил:

Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум нь анх БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн 1965 оны 4 дүгээр сарын 19-ны 85 дугаар зарлигаар Сэлэнгэ аймгийн Хонгор сум Дархан Сангийн аж ахуйн харъяалан үйл ажиллагаа явуулж байгаад 1982 оны 105 дугаар зарилгаар Дархан хотын Хонгор хороо Монгол Улсын Их Хурлын 1994 оны 5 дугаар сарын 06-ны өдрийн 32 дугаар тогтоолоор Дархан хотын Салхит хороог татан буулгаж нийлүүлэн Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум болгон өөрчилснөөр одоогийн засаг захиргааны нэгж байгуулагдсан. Хонгор сум нь засаг захиргааны нэгжийн хувьд 3 багаас бүрддэг.

Салхит Эрдэнэтийн төмөр замын 6-р анги, УБТЗ-ынн Үе усрах бааз, УБТЗ-ын гал унтраах анги, Төмөр замын Салхит өртөө зэрэг төмөр замын томоохон зангилаа ажиллаж байна.

Төрийн үйлчилгээг хүргэн төрийн үйлчилгээг хүргэх нутгийн удирдлагын байгууллагууд, нийгмийн суурь үйлчилгээг хүргэх төсвийн байгууллагууд, Хаан банк, Төрийн банкны салбартай үүрэн холбооны бүх операторуудын станц суурилагдсан интернет сүлжээ, цахилгаан эрчим хүчний байнгын эх үүсвэртэй, орон нутгийн дулаан хангамжийн болон

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ус ашиглалт, ариутгах татуургын цогц систем бүхий орон сууцны хороололтой дэд бүтэц хөгжсөн орчин үеийн суурин болж хөгжиж байна.

Хонгор сум нь Сэлэнгэ аймгийн Ерөө, Жавхлант, Мандал, Баянгол, Сайхан сумдтай хил залгаа оршиж нийслэлээс 250 км, аймгийн төвөөс 25 км зайтай Улаанбаатар Сэлэнгийн авто зам, хилийн Замын – Үүд Алтанбулаг боомттой холбосон төмөр замын зангилаан дээр оршдог байршлын өвөрмөц онцлог, эдийн засгийн хөгжлийн бүтэц сайтай сум юм.

Тус суманд 140 хүүхдийн 2 дотуур байр бүхий 1100 сурагчид, 63 багш, 37 ажилчидтай 12 жилийн 2 дунд сургууль, 180 хүүхдийн багтаамж бүхий хүүхдийн 2 цэцэрлэг, хүний их, бага эмчийн салбар, эмийн сан, худалдаа, нийтийн хоолны төв, 500 хүний суудал бүхий соёл үйлчилгээний 2 цогцолбор зэрэг тус суманд нийгэм ахуйн зориулалт бүхий үйлчилгээний салбарууд, цайдам өгөөж, дархан халиун, түмэнбуудай, дархан тооромт, бесттөмөрт, баялаг капитал, өглөгчийн хэрэм зэрэг ххк-ууд хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэд, газар тариалан маа, гурил, гурилан бүтээгдэхүүн, архи, ундаа худалдаа үйлдвэрлэл зэрэг чиглэлээр үйл ажиллагаагаа явуулдаг 60 гаруй аан, байгууллагууд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж 3,729 мянган төгрөг үүнээс улаан буудайн үйлдвэрлэл 2,212 сая, төмс хүнсний ногоо 374 сая, сүү сүүн бүтээгдэхүүний 408.0 сая, мах 735 сая төгрөгийн борлуулалт хийж байна.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сум нь эдийн засгийн дэд бүтцийн хөгжил, байршил, байгалийн баялгийн нөөц, аж ахуй эрхлэгчдийн чадамж, туршлагадаа тулгуурлан одоо мал аж ахуй, газар тариалангийн 30, алтны 6, шохойн 9, цементийн 1, төмөрлөгийн 1, элс хайрганы 1 аж ахуйн нэгж ашигт малтмал, худалдаа үйлчилгээний чиглэлээр ажиллаж байгаа бөгөөд цаашид ч гадны хөрөнгө оруулагч нартай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, байгалийн баялаг олборлох, боловсруулах чиглэлээр хамтран ажиллах боломж ирээдүйн хөгжлийн төлөв сайтай сум юм.

Хүн ам:

2020 оны жилийн эцсийн байдлаар 5861 хүн амтай, 1674 өрхтэй, хүн амын 57 хувь буюу 3446 нь хөдөлмөрийн насны иргэд, 12,9 хувь буюу 787 тэтгэврийн насны ахмад 30,7 хувь буюу 1876 нь 0-16 насны хүүхэд тус тус эзэлдэг.

Газар тариалан:

Хонгор сум нь 253,3 мянган га нутаг дэвсгэртэй, аймгийн газар нутгийн 77%-ийг эзэлдэг. 31,2 мянган га тариалангийн эргэлтийн талбайтай. 2012 онд улаан буудай 3985,9 га-д тариалж 8980 тонн ургац хурааж байсан бол 2013 онд 10640,5 га талбайд тариалж 11600 тонн үр тариа, рапс 5715 га-д тариалж 4030 тонн, төмс 238 га-д тариалж 2800 тонн, хүнсний ногоо 125 га талбайд тариалж 1700 тонныг, 2014 онд 17178,8 га-д 14900 тонн үр тариа, рапс 5441,1 га-д тариалж 3950 тонн, төмс 250 га-д тариалж 2700 тонн, хүнсний ногоо 129,1 га-д тариалж 1540 тонн ургац, 2015 онд улаан буудай 14456,6 га талбайд

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

тариалж 3813 тонн, рапс 4713 га талбайд тариалж 609,6 тонн, малын тэжээл 132 га талбайд тариалж 2088,3, төмс 120 га талбайд тариалж 931 тонн, хүнсний ногоо 137 га талбайд тариалж 1084,8 тонн, гурвалжин будаа 200 га талбайд тариалж 40 тонн ургац тус тус хураан авсан.

2020 онд Улаанбуудай 11709,7 га талбайд тариалж 18918 тонн, төмс 260,0 га талбайд тариалж 2500 тонн, хүнсний ногоо 150 га талбайд тариалж 1800 тонн, тэжээлийн ургамал 170 га талбайд тариалж 306 тонн тус тус хураан авсан байна.

Мал аж ахуй:

Хонгор сумын хувьд 2021 оны байдлаар нийт 457.41 мян.толгой таван хошуу малтай байна. Хонгор сумын хувьд нийт Тус сумын иргэд, хөдөлмөрчдөд сүүлийн үед өндөр үр ашигтай мах, сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуй 6, нарийн нарийвтар ноост хонины аж ахуй 2, гахай 1 аж ахуй, зөгийн 1 бүл аж ахуйг хөгжүүлж, хөрсийг элэгдлээс хамгаалах, ойн зурвас байгуулах, усалгаатай газар тариалан, эрчимжсэн МАА-н үйлдвэрлэл, газар тариалан МАА хосолсон өрхийн аж ахуй, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг түлхүү хөгжүүлэх зорилт тавин ажиллаж байна.

Сумын нэр	Малын төрөл	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Хонгор	Бүгд	125.51	129.76	172.79	150.19	167.92	163.96	165.31	191.54	193.69	228.7
	Адуу	5.46	5.77	7.6	7.42	7.92	8.42	8.26	9.32	9.56	12.92
	Үхэр	11.61	12.7	18.09	17.77	18.22	18.58	16.27	17.56	18.14	23.48
	Тэмээ	0	0	0.01	0	0.01	0	0	0		0.01

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хонь	70.8 7	75.0 9	97.6 3	83.0 7	92.8 6	87.6 5	87.5 7	98.0 4	95.3 9	114. 58
Ямаа	37.5 7	36.2	49.4 7	41.9 3	48.9 1	49.3	53.2 1	66.6 2	70.6 1	77.7 2

Төсөв, эдийн засаг:

Орон нутгийн төсвийн орлого 2015 онд 119 хувь буюу 14297400 төгрөгөөр давж биелсэн. 2016 онд төлөвлөгөө 111,994,0 сая төгрөг байхаас гүйцэтгэл 107,246,0 сая төгрөг буюу 95,7 хувийн биелэлттэй байна.

Орон нутгийн хөгжлийн сангаар 2013 онд 762,2 сая төгрөг, 2014 онд 733,0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр бүтээн байгуулалтын томоохон ажлуудыг санхүүжүүлсэн байна. Үүнээс дурьдвал сумын төвийн Атар, Сансар хэсгийн 130 өрхийг цэвэр усны инженерийн шугам сүлжээнд холбох, сумын төвд иж бүрэн спортын төв байгуулах, Эрүүл мэндийн төвийн дэргэд хаш чулуун эмчилгээний төв байгуулах, Сумын төв болон салхит багуудын нийтийн орон сууцны сантехникийн их засвар, гэрэлтүүлгийн засвар зэрэг 15 гаруй ажил хийгдсэн байна.

<ul style="list-style-type: none"> • Доройтуулах 	<ul style="list-style-type: none"> • Доройтуулах нөлөөлөлд автомашины хүн тээврийн маршрут, хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийг хашаалаагүй зэрэг хамаарагдаж байна. 		<p>Хөрс доройтуулах нөлөөллийн эрчим дунд зэрэг эрчимтэй байна.</p>	
<p>2. Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх нөлөөлөл</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бохирдуулах • Нөөцийг бууруулах 	<p>Үйл ажиллагааны явцад гүний усыг бохирдуулах нөлөөлөл нь ШТМ асгарах зэрэг орно.</p> <p>Газрын гүний ус ашигладаг учраас нөөцөд бага зэрэг нөлөөлнө.</p>		<p>Газрын гүний усны нөөцийг бууруулах нөлөөллийн эрчим их байна.</p>	<p>Төсөл хэрэгжих хугацаанд</p>
<p>3. Амьтан, ургамалд үзүүлэх нөлөөлөл</p> <ul style="list-style-type: none"> • Амьдрах орчинг хуваах • Амьдрах орчинг доройтуулах • Амьдрах орчинг хомсдуулах • Нөөцийг бууруулах 	<p>Хүнд даацын хөдөлгөөн нь тэдгээрийн амьдрах орчныг хуваах, доройтуулах, хомсдуулах нөлөөллийг үзүүлж байна.</p>	<p>Төслийн эдэлбэр газрын хэмжээ</p>	<p>Амьтан, ургамалд үзүүлэх нөлөөллийн эрчим их хэмжээтэй байна.</p>	<p>Төсөл хэрэгжих хугацаанд</p>
<p>4. Агаарт үзүүлэх нөлөөлөл</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бохирдуулах • Тоос 	<p>Галлагааны зуухаас угаар, автомашины шатаасан хийн угаар нь агаарыг бохирдуулж түүний чанарыг доройтуулдаг.</p> <p>Замын барилгын ажил нь агаарт тоос дэгдээж сөрөг нөлөө үзүүлдэг.</p>	<p>Төслийн эдэлбэр газрын хэмжээ</p>	<p>Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл дунд зэргийн эрчимтэй байна.</p>	<p>Төсөл хэрэгжих хугацаанд</p>

5. Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлс				
• Хамгаалах	-	-	-	-
Нүүлгэн шилжүүлэх				

Эндээс үзэхэд тус төслийн эдэлбэр газар төдийгүй орчны газар нутгийг хамгаалалтад авч, авто хөсгийг зөвхөн тогтоосон замаар явуулж, үйлчлүүлэгчдийн тоог тогтоосон норм хэмжээнээс давуулахгүй байхыг үл харгалзваас хөрсний өнгөн хэсгийг дагтаршуулах, талхлах, ургамал нөмрөгийг алдралд оруулах улмаар ургамлын төрөл, зүйл хомсдож, ургацын хэмжээ буурч, экологийн тэнцвэрт байдал алдагдахад дөхөм үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ. Дээрх нөлөөллийн хүчин зүйлүүдээс хамгийн их нь хүнд даацын автомашины хөл хөдөлгөөн ихсэх, төслийн орчимд түймэр алдах, тээврийн хэрэгслээр холхиж олон салаа зам гаргаснаас хөрс эвдрэх, ахуйн бохир ус, хатуу хог хаягдал хур борооны усаар угаагдаж хөрсөнд шингэх, шатах тослох материал асгарах нь хөрс, усны бохирдол, ургамлан нөмрөг алдралд орон хомсдож биомассын хэмжээ багасах зэрэг ихээхэн сөрөг нөлөө үзүүлж болох нь харагдаж байна.

Иймд эдгээр нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар дараах бүлэгт өгсөн зөвлөмжүүдийг нэг бүрчлэн хэрэгжүүлж, цаашид байгаль хамгаалах жил бүрийн төлөвлөгөөнд тусган зохих арга хэмжээнүүдийг цаг алдалгүй авч байх шаардлагатай.

3.1 Төслийн гадаад болон дотоод овоолго барьж байгуулах үеийн гол нөлөөлөл

- Гадаад болон дотоод овоолгыг газар дээр нь зөөвөрлөн байрлуулах, кемпийг барих явцад хөрс, ургамал механик гэмтэлд өртөх
- Овор ихтэй хүнд ачаан (материал) доор удаан байсан хөрс дагтарших, ургамал дахин ургах чадваргүй болох, устах
- Будаг, маажин, цавуу мэтийн химийн бодис асгарснаас хөрс ургамал, хөрсний ус, голын ус бохирдох, амьд организм хордох
- Нунтаг болон цементийн зуурмаг, шохой асгаж, модны зомгол, золтос, үйрдэс, шилний хагархай зэрэг элдэв төрлийн хог хаягдлаар орчныг бохирдуулах
- Төслийн талбайн хөрс, ургамал бүхэлдээ эвдрэл, элэгдэлд орно.

3.2 Гадаад болон дотоод овоолго байгуулснаас хойших үйлчилгээнээс байгаль орчинд үзүүлэх гол нөлөөлөл

- Объектын орчин тойронд хөрс, ургамлан нөмрөг элэгдэл, эвдрэлд орох
- Зам жим, барилга байгууламжийн орчны хөрс талхлагдах, элэгдэх, эвдрэх нөхцөл бүрдэх, үйлчлүүлэгчдийн тоо олширсноор голын эрэг бохирдох
- Автомашины хөдөлгөөн нэмэгдсэнээс агаар орчин бохирдох зэргээр илэрнэ.

Төслийн байгууламжийг барих эхний үе шатанд объектыг байгуулах, газар шорооны ажил гүйцэтгэхэд тухайн орчны хөрс, ургамал нэн түрүүнд өртөж, суваг шуудуу татах зэрэгт рельефийн зарим хэлбэрийн үндсэн төрх алдагдах, шинээр бичил хэлбэр бий болж, газрын хөрсний механик бүтэц, ургамлын бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт орно. Ийм тохиолдолд тухайн байгууламж барих хэсгийн өнгөн хөрсийг хуулж овоолго хийж нөхөн сэргээлт болон цэцэрлэгжүүлэлтийн ажилд ашиглах нь зүйтэй. Нөхөн сэргээхдээ төсөлд тусгасан зураг төслийн дагуу тухайн орчинд зохицсон ургамал тарих шаардлагатай.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Овоолго барих үеийн нөлөөллийн төрөл нэлээд олон байгаа хэдий ч хамрах хүрээ нь бага, эрчим нь их байна. Иймд байгууламжийг барьж дууссаны дараа нөхөн сэргээх ажлыг яаралтай хийх шаардлагатай. Ашиглалт жигдэрсний дараа орчинд үзүүлэх нөлөөллүүд нь түүний олон талт үйл ажиллагаатай уялдан хүрээгээ тэлэх магадлалтай байгаа нь ажиглагдаж байна.

Тус төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх сөрөг нөлөөллийг бүхий л хүрээнд авч үзвэл: хөрс дагтарших, элэгдэх, эвдрэх нөхцөл бүрдэх, голын ус болон эрэг бохирдох, хөрсний усаар дамжин гүний ус бохирдох, биомассын хэмжээ багасах, элдэв төрлийн бохирдлоос амьтан, ургамал ялангуяа хөрсөн дэх бичил биетэн, хорхой шавьж хордож устах, мөлхөгч, мэрэгчид, жигүүртэн шувууд дайжих, мод бут өвс ургамал механик гэмтэлд өртөх гэж үзэв.

Эдгээр сөрөг нөлөөлөл нь нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн зөвлөмж, байгаль орчныг хамгаалах болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан асуудлуудад хайхрамжгүй хандсанаас үүсч болно. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг дараах бүлэгт дэлгэрэнгүй оруулсан бөгөөд тус зөвлөмжийг төсөл хэрэгжүүлэгч цаашид мөрдлөг болгон ажиллах шаардлагатай.

3.3 Төслөөс агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Төсөл хэрэгжих орчимд агаарын бохирдол харьцангуй бага байна гэж үзэж байна. Энэ нутгийн агаар, ус, хөрс, ургамал байгалийн унаган төрхөө харьцангуй сайн хадгалсан бөгөөд ялангуяа уг төсөл хэрэгжих талбай нь хүний суурьшилын бүсээс зайтай, тухайн орчимд агаар орчинд хүчтэй нөлөөлж бохирдуулах эх үүсвэр байхгүй учир тухайн төсөл хэрэгжих талбайн агаар нь харьцангуй цэвэр ба төслийн үйл ажиллагаанаас суурьшлын бүсэд үзүүлэх сөрөг нөлөө харьцангуй бага байна.

Төсөл хэрэгжих орчмын агаарын бохирдлын эх үүсвэр нь барилга байгууламж барих явцад үүсэх тоосжилт, барилгажилтанд ажиллах машин механизмуудын түлшний шаталтаас гарах хорт хий /азотын давхар исэл, хүхэрлэг хий/, утаа болон цаг агаарын хуурайшилттай үед тэдгээрийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн хөрснөөс тоос босох, дуу чимээ зэрэг болно.

Мөн агаарын бохирдлын гол үүсвэрийн нэг нь байгалийн хүчин зүйл болох шороон шуурга гэж болно. Чухам ийм үед л тоос, шороо ихээр дэгдэж агаар орчныг бохирдуулна.

Цаашид уурхайн тээврийн хэрэгслийн ирж очих машин механизмуудын түлшний шаталтаас үүсэх хорт хий, утаа болон цаг агаарын хуурайшилттай үед тэдгээрийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн хөрснөөс тоос босох, дуу чимээ ихсэх зэргээр агаарын чанарт хими болон физикийн тодорхой нөлөөллийг бага хэмжээгээр үзүүлэх болно.

Дээрх нөлөөллийн хэлбэрийг доор дурдсан байдлаар ялган төсөөлж болох юм. Үүнд:

☞ Ургамалын бүрхүүл, бэлчээр тоос шороонд дарагдах

☞ Агаар дахь тоосны агууламж ихсэн хүмүүсийн эрүүл мэндэд нөлөөлөх

Иймд төсөл хэрэгжих орчин нь уул уурхайн бүс гэдгийг харгалзан үзэж хүний үйл ажилагаанаас үүдэлтэй тоосны сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга зам, хэтийн болон ойрын зорилтыг тодорхойлох нь нэн чухал юм.

Тээвэрлэлтийн /уурхайн олборлолтын/ үед эвдэрсэн газрыг тухай бүр нөхөн сэргээх, аль болохоор олон салаа зам гаргахгүй байх, автомашин зорчих гол замыг цаашдаа хатуу хучилттай болгох зэрэг бололцоотой бүхий л арга хэмжээг авч ажиллах нь зүйтэй.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хийн хаягдлаас үүсэх гол сөрөг нөлөөлөл

Автомашин утааны найрлагад нийтдээ 200 гаруй төрлийн хорт бодис, химийн нэгдэл оролцдог. Зарцуулагдах түлшний жингийн 15% нь ашигтай зарцуулагдаж, үлдсэн 85% нь агаарт цацагддаг байна. 1кг түлш шатаахдаа бензиний хөдөлгүүр 300-310г, дизель хөдөлгүүр 80-100г хорт бодис ялгаруулна. 1кг шатахууныг литрт шилжүүлэн (бензин $q=0.725$, дизель $q=0.825$) бодож, түүний шаталтаас ялгаран гарах хорт хийн агуулалт, хэмжээг тооцоолон гаргасан. Автомашин утааны агаарыг бохирдуулах чанарыг тодорхойлохдоо бензин хөдөлгүүрт бол нүүрстөрөгчийн ба азотын ислийн агууламжийг, дизель хөдөлгүүрт бол хөө тортогийн агууламжийг үндсэн үзүүлэлт болгодог.

Хүснэгт 23. Автомашин асаалттай байх үеийн ялгаруулах хийн хэмжээ

Бохирдол	Автомашин асаалттай, сул зогсолттой байх үед	Машин хурдтай явж байх үед (60 км/цагаас дээш)	Машин тойргоор эргэх үед	Машины хурд саарч байх үед (60 км/цагаас доош)
СО (%)	4 – 9	< 1 – 8	1 – 7	2 – 9
НС, C_6H_{14} (ppm)	500 – 1000	50 – 80	200 – 800	3000 – 12 000
NO _x (ppm)	10 – 50	1000 - 4000	1000- 3000	5 – 50

Дээрх хоёр төрлийн хөдөлгүүрийн утааны дундаж найрлагыг дараах хүснэгтэд харуулав. Энэ нь байгаль орчинд цацагдаж байгаа утааны техникийн болон мониторингийн хяналтын үзүүлэлт, ашиглагдах ач холбогдол юм.

Хүснэгт 24. Автомашин утааны бүрдэл найрлага

№	Бүрдэл	Хөдөлгүүрийн төрөл		Тайлбар
		Бензин	Дизель	
1	Азот (%)	74-77	76-78	Хоргүй
2	Хүчилтөрөгч (%)	0.3-8	2-18	Хоргүй
3	Усны уур (%)	3-5.5	0.5-4	Хоргүй
4	Нүүрсхүчлийн хий (%)	5-12	1-10	Хоргүй
5	Нүүрстөрөгчийн исэл (%)	1-10	0.01-0.5	Хортой
6	Азотын исэл (%)	0.1-0.5	0.001-0.4	Хортой
7	Альдегид (%)	0.0-0.2	0-0.009	Хортой
8	Нүүрс-устөрөгчид (%)	0.01-0.02	0.01-0.5	Хортой
9	Хүхэрлэг хий (%)	0-0.002	0-0.03	Хортой
10	Хөө тортог (г/м ³)	0-0.44	0.01-1.1	Хортой
11	Бенз (а) пирен (г/м ³)	<0.00002	<0.00001	Хортой

Хүснэгтээс харахад, 1л бензин шатаахад ялгарах хорт бодисын хэмжээ нь дизель түлшнийхээс дунджаар 3.1 дахин их байгаа бөгөөд зөрүүгийн хэмжээ нь 3-4 хооронд хэлбэлзэж байдгийг судалгаагаар тогтоосон байна.

3.4 Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл

Уг төсөл хэрэгжих талбай нь байгалийн хүчин зүйлс болох ус, салхины нөлөө, мөн хүний хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр газрын гадарга болон хэвлийн их хэмжээний эвдрэлтэй, ихэнх хэсэг харьцангуй унаган төрхөө хадгалсан, хэсэг газар ургамал хөрс талхлагдаж, ухмал нүх үүссэн, одоогийн байдлаар бага зэрэг хог хаягдалтай байна.

Тус төсөл хэрэгжихэд нийт талбайн 5% буюу 15.0 га талбайн гадаргуу өртөгдөж байгаль орчинд сөрөг нөлөө учруулна.

✚ Төслийн олборлолтын ажлын үед хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Газрын хэвлий ухах, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн ихсэх, үүнээс үүдэн хөрс дагтарших, эвдрэх, ургамал нөмрөг алдралд орох, улмаар хөрсний үржил шимт хэсэг устаж алга болох, механик бүрэлдэхүүн өөрчлөгдөх, үүний улмаас элсэнцэр хөрс салхинд хийсэх, элсжилт үүсэх
- Техникийн шатах тослох материал асгарах, ахуйн хог хаягдал, бохир усны нөлөөгөөр газрын гадарга, хэвлий бохирдох
- Болзошгүй тохиолдлоор гал алдах, түймэр гарах

Иймд эдгээр нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар шаардлагатай арга хэмжээг тухай бүр авч хэрэгжүүлж байх шаардлагатай.

3.5 Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөлөл

Төсөл хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй газар нь хөрс газарзүйн мужлалтаар хөрс-био уур амьсгалын Хангайн мужийн өндрийн бүсшил бүхий Хангай-Хэнтийн өмнөдийн хэв шинж бүхий 52 дугаар тойрогт хамрагдана. Энд уулын бэлээр нугын, уулын хойд хажуугаар уулын ширэгт-тайгын, уулын хар шороон, уулын ойн бараан, уулын хар шороон, уулын хар хүрэн хөрснүүд тус тус тархана.

Төслийн үйл ажиллагааны явцад хөрсөн бүрхэвчинд учруулж болзошгүй нөлөөллүүдийг жагсаан үзүүлбэл:

Төслийн кемпийн барилгын ажлын үед хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Байгууламжийн материалыг газар дээр нь зөөвөрлөн байрлуулах, төсөл хэрэгжих явцад хөрс, ургамал, мод бут механик гэмтэлд өртөх
- Овор ихтэй хүнд ачаан (материал) доор удаан байсан хөрс дагтарших, ургамал дахин ургах чадваргүй болох, устах гэх мэт орно.

Төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Төслийн үйл ажиллагааны явцад машин механизмаас мөн хүний санамсаргүй үйл ажиллагаанаас шалтгаалан ямар нэгэн шатах, тослох материал хөрсөнд ил задгай асгарч, хөрсийг бохирдуулах
- Төслийн ойр орчимд хүний үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хог хаягдал бий болж ойр орчмын хөрсийг бохирдуулах, хөрс суларч цас борооны усанд норж шавар шалбааг ихтэй, хуурай салхитай үед тоос шороо босч орчныг бохирдуулах зэргээр нөлөөлнө.

3.6 Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөлөл

Уурхайн олборлолт болон төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр /тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн зэрэг/ зүйлийн бүрдлийн хэвийн байдалд өөрчлөлт гарч, орчмын ургамлан нөмрөгийн тусгагын бүрхэц сийрэгжин халцгай талбайн хэмжээ ихсэх, бэлчээр

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МҮ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

талхлагдаж, тус районы үндсэн ургамлууд нь нөхөн сэргэх чадваргүй болж устгах аюулд орох ба өөр ургамлын зүйлүүдээр солигдох болно.

Төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Төсөл орчмын ургамлан нөмрөгийн тусгагын бүрхэц сийрэгжин халцгай талбайн хэмжээ ихсэх, бэлчээр талхлагдах,
- Тус районы үндсэн ургамлууд нь нөхөн сэргэх чадваргүй болж устгах аюулд орох ба өөр ургамлын зүйлүүдээр солигдох болно. /Хогийн ургамал/
- Төсөл орчмын мод бут механик гэмтэлд өртөх

3.7 Амьтны аймагт үзүүлэх нөлөөлөл

Төслийн талбай орчмын нутаг нь монгол орны амьтны аймгийн газар зүйн мужлалаар Олон нуурынхөндий мужид багтана.

Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны амьдрах орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Техникийн шатах тослох материал асгарах, ахуйн хог хаягдал, бохир усны нөлөөгөөр бичил биетэн устгах, хордох
- Төслийн олборлолтын ажлын үеийн тэсрэлт болон тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн дуу чимээ зэргээс тухайн орчны амьтад үргэн дайжиж амьтны аймагт сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй.

3.8 Гадаргын болон газрын доорх усанд үзүүлэх нөлөөлөл

Гадаргын болон гүний усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдэд, бичил бохир цэвэрлэх байгууламжаас гарсан цэвэршүүлсэн усыг тоосжилт болон ногоон байгууламжийн усалгаа зэрэгт эргүүлэн ашиглах, үер болохоос сэргийлж далан байгуулах, голын ойр орчимд ахуйн болон үйлдвэрийн бохирдлоос сэргийлэх хамгаалалтын төлөвлөгөө, анхааруулга сэрэмжлүүлэг бүхий самбар, мөн гүний ус ашиглалтыг хянах, хэрэглээг багасгах, гүний усны цооног болон гүний худгийн хяналтын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зэрэг багтана.

Төслийн үйл ажиллагаанаас гадаргын болон газар доорх усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

- Төслийн үйл ажиллагааны явцад машин механизмаас мөн хүний санамсаргүй үйл ажиллагаанаас шалтгаалан ямар нэгэн шатах, тослох материал хөрсөнд ил задгай асгарч, хөрсний ус болон борооны усаар дамжуулан гол горхи бохирдуулах
- Төслийн ойр орчимд хүний үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хог хаягдал бий болж ойр орчмын гол горхины ус ба түүний эргийг бохирдуулах, хөрс суларч цас борооны усанд норж шавар шалбааг ихтэй, хуурай салхитай үед тоос шороо босч орчныг бохирдуулах зэргээр нөлөөлнө.
- Голын усны горим хүний үйл ажиллагааны нөлөөгөөр урсацын горимын үйл ажиллагаа алдагдах

3.9 Нийгэм эдийн засагт үзүүлэх нөлөөлөл

Уул уурхайн үйл ажиллагаа нь улс орон нутгийн төсөвт багагүй орлого оруулах, зуны улиралд ажлын цөөнгүй байр гардаг нь ажилгүйдлийг багасгах, хүмүүсийн амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэх чухал хүчин зүйл болж байна. Тухайн орон нутгийн

экологийн чадавхаас хэтэрсэн ажил үйлчилгээ эрхлэх хэт олон том жижиг уурхай байгуулж хүн амын төвлөрөл бий болгох хөл хөдөлгөөн ихэсгэхээс аль болохоор зайлсхийх, бүс нутгийн дүрэм журмын дагуу зохих хязгаарлалт хийх нь зайлшгүй шаардлагатай бөгөөд нэгэнт байгуулагдсан болон байгуулах гэж буй уурхай нь байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн хамгийн бага хэмжээнд хүртэл нь бууруулах талаар туйлын хариуцлагатай хандаж идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах нь чухал юм.

Төслийн олборлолтын ажлын тоос болон дуу чимээний нөлөө нь ойролцоо оршин суугч иргэдэд нөлөөлөл үзүүлэх болно. Оршин суугч иргэдийн ашигладаг худгийн ойролцоо гүний усыг ашигласнаар бага гүний усны түвшин буурч энэ нь ойролцоох өрхүүдэд шууд нөлөөлж болзошгүй. Төслийн байгууламжийн ойр зорчих тээврийн хэрэгслийн тоо нэмэгдсэнээр зам тээврийн осол үүсгэхэд нөлөөлж болзошгүй.

3.11 Хуримтлагдах нөлөөлөл

“Оюут цахир уул” ХХК-ийн алтны шороон орд төсөл нь Өвөрхангай аймгийн Нарийнтээл сум болон Баянхонгор аймгийн Өлзийт сумд дамнан тухайн бүс нутагт уул уурхайн орд газруудын үйл ажиллагаа явагддаг ба төслүүдийн зүгээс хүрээлэн буй орчин, нийгэм эдийн засагт эерэг болон сөрөг нөлөөг тодорхой хэмжээгээр үзүүлэх юм. Үүнээс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл нь энэ төслийн сөрөг нөлөөтэй уялдан газар ашиглалт, хөрсний бохирдол, хөрсний талхагдал, агаарын чанар, ан амьтны дайжилт, ургамлан нөмрөг доройтох зэргээр хуримтлагдах нөлөөллийг үзүүлнэ. Иймд эдгээр хуримтлагдах нөлөөллөөс өөрийн нөлөөллийн байдлыг ялган салгахын тулд нөлөөллийн бүсэд тогтоосон БОМТ-г цаг тухай бүрд нь авч хэрэгжүүлж, тайлагнах нь зүйтэй.

Төсөл хэрэгжих явцад уурхайн олборлолт, төслийн цаашдын үйл ажиллагааны явцад тухайн төслийн үйл ажиллагаа болон орон нутагт хэрэгжиж буй бусад төслийн үйл ажиллагаанаас хам нөлөөлөл үүсч, байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд сөрөг үр дагавар ихтэй, богино болон урт хугацааны нөлөөллийг үүсгэж болзошгүй.

Хүснэгт 25. Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл

№	Хуримтлагдах нөлөөлөл	Нөлөөллийн шалтгаан	Хамрах цар хүрээ	Үргэлжлэх хугацаа
1	Газрын гадарга ба хэвлий эвдрэлд өртөх	Бусад төслүүдийн нөлөөлөл	Төслийн талбай, нөлөөллийн бүс	Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй
2	Газрын доорх усны нөөц багасах	Бусад төслүүдийн усны хэрэглээ, хэрэглээний давхцал		Одоо, ирээдүй
3	Гадаргын ус бохирдох	Бусад төслүүдийн нөлөөлөл		Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй
4	Ургамлан нөмрөгийн доройтол	Уур амьсгалын өөрчлөлт, төслийн үйл ажиллагаа		Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй
5	Агаарын бохирдол нэмэгдэх	Хуурайшилт, бусад төслүүдийн бохирдол		Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй
6	Хөрсний бохирдол, элэгдэл үүсэх	Уур амьсгалын өөрчлөлт, Бусад төслүүдийн нөлөөллийн давхцал		Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

7	Амьтан дайжих, тоо толгой цөөрөх	Уур амьсгалын өөрчлөлт, Бусад төслүүдийн нөлөөллийн давхцал		Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй
---	----------------------------------	---	--	-------------------------

Хуримтлагдах нөлөөлөл, түүний үр дагаварыг бодитой тодорхойлох, эрт хугацаанд илрүүлэхийн тулд төслийн үйл ажиллагааны тодорхой үе шат хэрэгжсэний дараа төслийн үйл ажиллагаанд мониторинг хийхийг зөвлөж байна.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

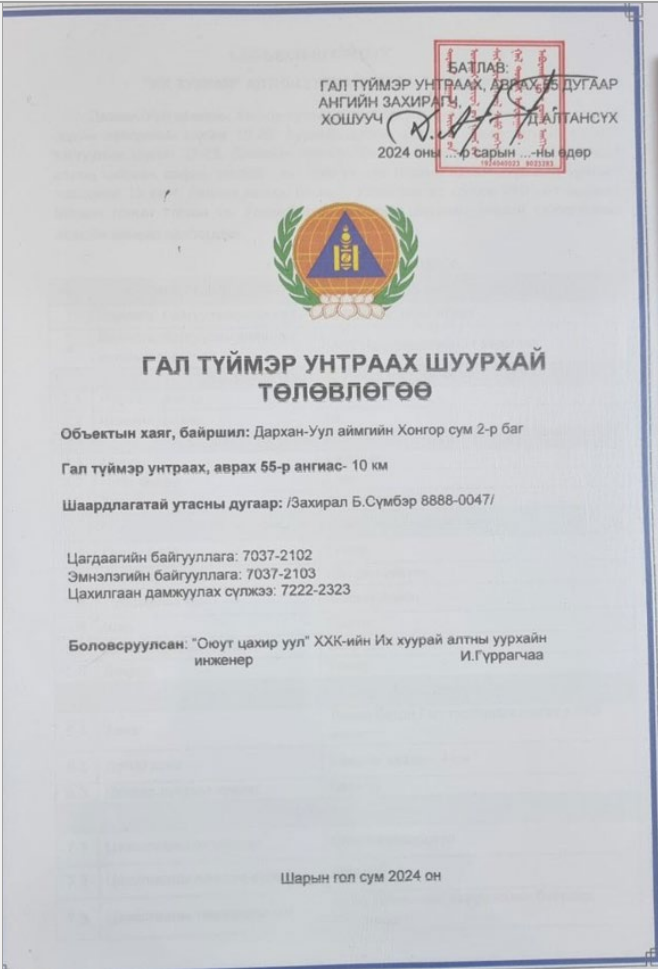
“Оюут цахир уул” ХХК нь алтны шороон ордын үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах улмаар үүссэн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, болзошгүй аюул эрсдэлийг гаргахгүй байх тал дээр зорилт тавин ажиллаж байна.

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Биелэлтийн үр дүн
			2024 он			
			Сар 08	Сар 09	Сар 10	
	1	2	3	4	5	
1.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт батлуулах	-	захиалга	хүлээлцэх		2024 онд батлуулсан хавсралтаар оруулав.
2.	Ус ашиглуулах дүгнэлт, гэрээ, зөвшөөрөл байгуулах	-	захиалга	хүлээлцэх	хүлээлцэх	Хавсралтаар оруулав.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

<p>3.</p>	<p>Аюултай болон энгийн хог хаягдал зайлуулах гэрээ байгуулах</p>	<p>-</p>	<p>захиалга</p>	<p>хүлээлцэх</p>	<p>хүлээлцэх</p>	
<p>4.</p>	<p>Гамшиг болон эрсдлийн үнэлгээ батлуулах</p>	<p>-</p>	<p>захиалга</p>	<p>хүлээлцэх</p>	<p>хүлээлцэх</p>	

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт ориих “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

5	Галын дүгнэлт гаргуулах	-	захиалга		хүлээлцэх	 <p>БАТЛАВ: ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ, АВРАХ ЭБ ДУГААР АНГИЙН ЗАХИРАГЧ, ХОШЛУУЧ Д.АЛТАНСҮХ 2024 оны ...-р сарын ...-ны өдөр</p> <p>ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ ШУУРХАЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ</p> <p>Объектын хаяг, байршил: Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум 2-р баг Гал түймэр унтраах, аврах 55-р ангиас- 10 км Шаардлагатай утасны дугаар: /Захирал Б.Сүмбэр 8888-0047/</p> <p>Цагдаагийн байгууллага: 7037-2102 Эмнэлэгийн байгууллага: 7037-2103 Цахилгаан дамжуулах сүлжээ: 7222-2323</p> <p>Боловсруулсан: "Оюут цахир уул" ХХК-ийн Их хуурай алтны уурхайн инженер И.Гүррагчаа</p> <p>Шарын гол сум 2024 он</p>
	Нийт	-				

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Оюут цахир уул” ХХК нь алтны шороон ордын үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах улмаар үүссэн сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүллээ.

Хүснэгт 26. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Сөрөг нөлөө үүсгэх хүчин зүйл	Байгалийн бүрдэл хэсэг	Гол болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх цар хүрээ	Биелэлтийн үр дүн
Үйл ажиллагааны үе шатанд	Агаарын чанар	<ul style="list-style-type: none"> Ордыг ил аргаар олборлох үйл ажиллагааны үед тоосжилт бий болох 	<ul style="list-style-type: none"> Зам талбай, овоолго, тоос босох гадаргууг усалгаа хийх, тусгай материал тороор хучих, ургамалжуулах зэргээр тоосжилт бууруулах арга хэмжээ авах 	Уурхайн талбайд	Усалгааны машинаар шороон замыг усалдаг.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Сөрөг нөлөө үүсгэх хүчин зүйл	Байгалийн бүрдэл хэсэг	Гол болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх цар хүрээ	Биелэлтийн үр дүн
	Хөрсөн бүрхэвч	<ul style="list-style-type: none"> Техникийн нөхөн сэргээлтийг арга зүйн дагуу хийгээгүй тохиолдолд хөрсөн бүрхэвч доройтох, нөхөн сэргэх чадвараа алдах 	<ul style="list-style-type: none"> Техникийн нөхөн сэргээлтийг чанартай хийх 	Уурхайн талбайд	
	Ургамалан нөмрөг	<ul style="list-style-type: none"> Уурхайн үйл ажиллагаанаас ургамалан бүрхэвч доройтох 	<ul style="list-style-type: none"> Шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу байгуулах, хамгаалах 	Уурхайн талбайд	Стандартын дагуу байгуулсан.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Сөрөг нөлөө үүсгэх хүчин зүйл	Байгалийн бүрдэл хэсэг	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх цар хүрээ	Биелэлтийн үр дүн
	Амьтны аймаг	<ul style="list-style-type: none"> Уурхайн ухаш болон уурхайн талбайд зэрлэг амьтад нэвтрэх, улмаар нүх рүү унаж гэмтэх, хог хаягдлаас хордох Нөхөн сэргээлтийг журмын дагуу хийгээгүйгээс амьдрах орчин доройтох Уурхайн ажилчид хууль бусаар амьтан агнах үйлдэл гаргах 	<ul style="list-style-type: none"> Уурхайн овоолго болон ухашын гадуур хамгаалах хайс, тор татах Ажилчдад амьтны тухай хууль, байгаль хамгаалах талаар сургалт хийж байх 	Уурхайн талбай, баяжуулах үйлдвэрийн орчимд	

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

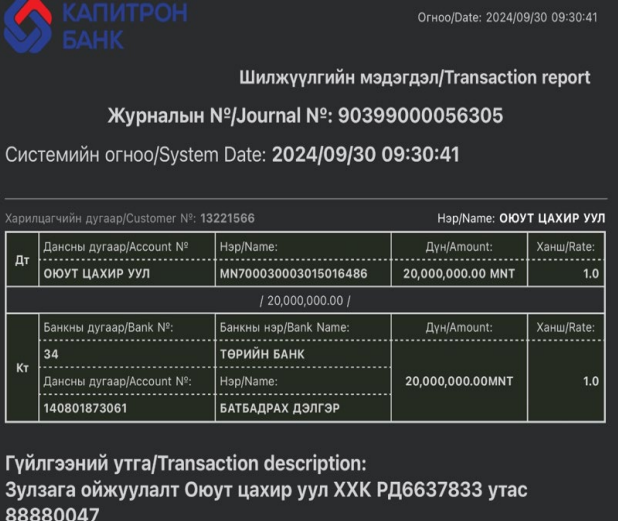

		<ul style="list-style-type: none"> Амьтан хамгаалах 	Шувууны шувууны суулт 2 ширхэг /ҮҮР/ суурилуулах	Уурхайн ухаш, баяжуулах, зогсоол орчимд	
Нийт					1100.0 (Нэг сая нэг зуун мянган төгрөг)

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ЗУРГАА.НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Биелэлтийн үр дүн
	1	2	3	4	5
1.	Техникийн нөхөн сэргээлт-дотоод овоолго - Өөрийн техниктэй	2.1 га талбай бүхий хамарна. Олборлолтын үед га дотоод овоолго үүсгэж явна		10	<p>Дотоод овоолго бүхий 2.1 га талбай техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн</p>

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2.	Тэрбум тарих	Төслийн талбайд салхин доод талдаа модоор хашлага хийх (Тайлбар: “Улаанбаатар хотын 2014 онд тарилтад тэнцэх мод сөөгийн тарьц, суулгацын ААНБ-ын судалгаа” “Тоонот байгаль” ТББ-ын үнийн дүнгээр авав.)	ширхэг 1000	 <p>КАПИТРОН БАНК Огноо/Date: 2024/09/30 09:30:41</p> <p>Шилжүүлгийн мэдэгдэл/Transaction report Журналын №/Journal №: 90399000056305 Системийн огноо/System Date: 2024/09/30 09:30:41</p> <p>Харилцагчийн дугаар/Client №: 13221566 Нэр/Name: ОЮУТ ЦАХИР УУЛ</p> <table border="1"> <tr> <td>Дт</td> <td>Дансны дугаар/Account № ОЮУТ ЦАХИР УУЛ</td> <td>Нэр/Name: MN700030003015016486</td> <td>Дүн/Amount: 20,000,000.00 MNT</td> <td>Ханш/Rate: 1.0</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">/ 20,000,000.00 /</td> </tr> <tr> <td>Кт</td> <td>Банкны дугаар/Bank №: 34</td> <td>Банкны нэр/Bank Name: ТӨРИЙН БАНК</td> <td>Дүн/Amount: 20,000,000.00MNT</td> <td>Ханш/Rate: 1.0</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Дансны дугаар/Account №: 140801873061</td> <td>Нэр/Name: БАТБАДРАХ ДЭЛГЭР</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Гүйлгээний утга/Transaction description: Зулзага ойжуулалт Оюут цахир уул ХХК РД6637833 утас 88880047</p>	Дт	Дансны дугаар/Account № ОЮУТ ЦАХИР УУЛ	Нэр/Name: MN700030003015016486	Дүн/Amount: 20,000,000.00 MNT	Ханш/Rate: 1.0	/ 20,000,000.00 /					Кт	Банкны дугаар/Bank №: 34	Банкны нэр/Bank Name: ТӨРИЙН БАНК	Дүн/Amount: 20,000,000.00MNT	Ханш/Rate: 1.0		Дансны дугаар/Account №: 140801873061	Нэр/Name: БАТБАДРАХ ДЭЛГЭР			
Дт	Дансны дугаар/Account № ОЮУТ ЦАХИР УУЛ	Нэр/Name: MN700030003015016486	Дүн/Amount: 20,000,000.00 MNT	Ханш/Rate: 1.0																					
/ 20,000,000.00 /																									
Кт	Банкны дугаар/Bank №: 34	Банкны нэр/Bank Name: ТӨРИЙН БАНК	Дүн/Amount: 20,000,000.00MNT	Ханш/Rate: 1.0																					
	Дансны дугаар/Account №: 140801873061	Нэр/Name: БАТБАДРАХ ДЭЛГЭР																							

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

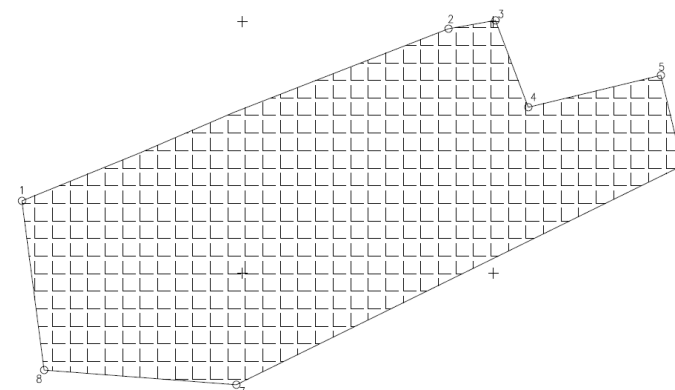

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

3.	Биологийн нөхөн сэргээлт-шимт хөрс	0.5 га газарт шимт хөрсний овоолго үүсгэнэ	0.5 га	0.5	
Нийт					

Техникийн нөхөн сэргээлт (Дотоод овоолго) хийх талбайн координат

№	Газарзүйн солбицол (WGS84)		Тэгш өнцгийн солбицол (UTM)	
	Уртраг	Өргөрөг	X (м)	Y (м)
Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хүрээ /2.1 га/				
1	106°36'15.87"	49°13'40.39"	616812.205	5454028.700
2	106°36'24.35"	49°13'42.51"	616982.094	5454097.128
3	106°36'25.24"	49°13'42.59"	617000.831	5454100.465
4	106°36'25.85"	49°13'41.45"	617013.874	5454065.929
5	106°36'28.48"	49°13'41.83"	617066.685	5454078.638
6	106°36'28.89"	49°13'40.66"	617075.318	5454042.765
7	106°36'20.00"	49°13'37.97"	616897.624	5453955.617
8	106°36'16.25"	49°13'38.21"	616821.090	5453961.472

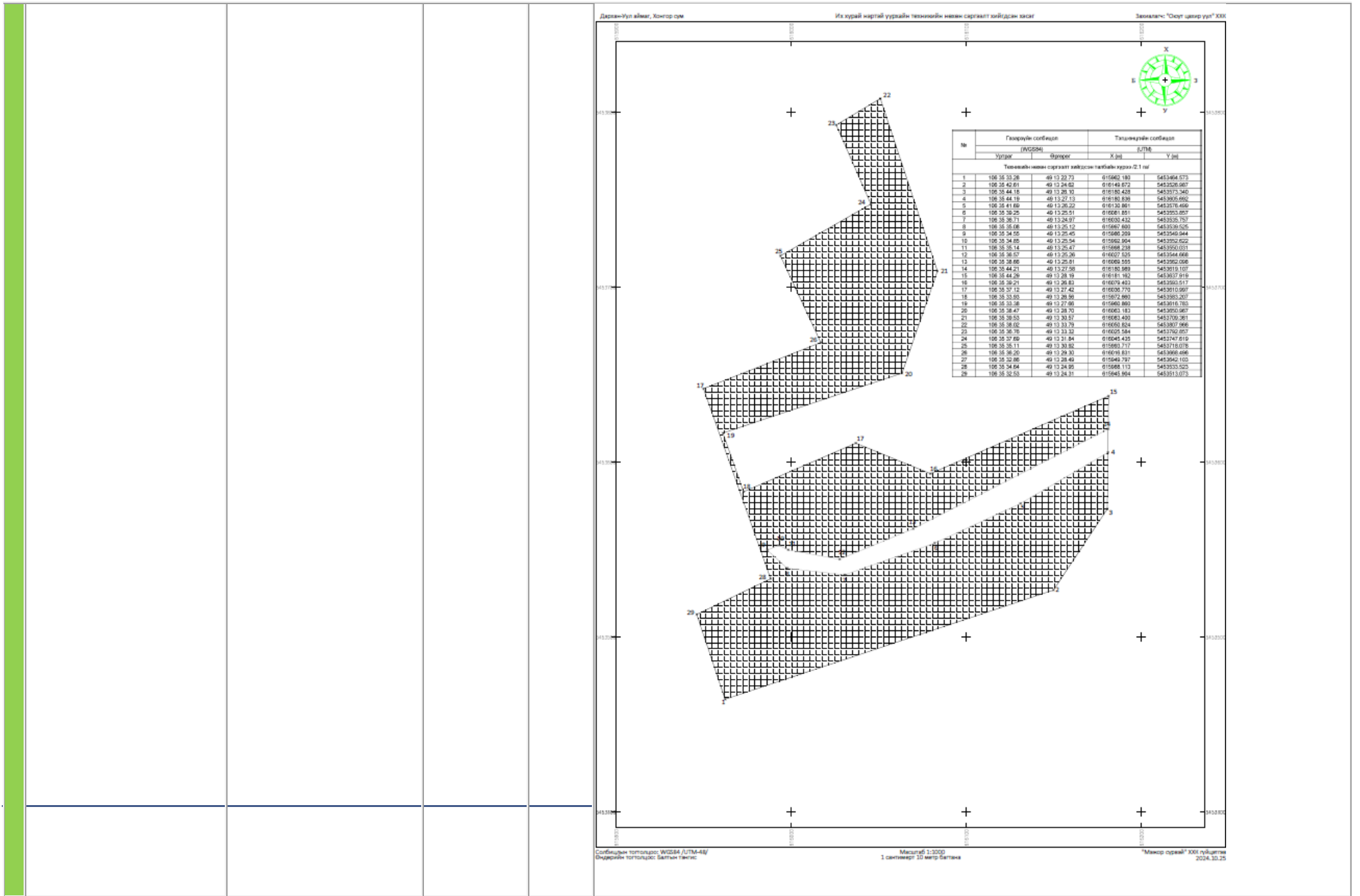

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ДОЛОО. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах хэмжээ	арга	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Биелэлтийн үр дүн																																																																																																																																																																			
1	“Нөхөн сэргээлт -2024 аян”	2	3	4	5	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="3">№</th> <th colspan="2">Газарзүйн солбицол</th> <th colspan="2">Тэгшэнцгийн солбицол</th> </tr> <tr> <th colspan="2">(WGS84)</th> <th colspan="2">(UTM)</th> </tr> <tr> <th>Уртраг</th> <th>Өргөрөг</th> <th>X (м)</th> <th>Y (м)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5">Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хүрээ /2.1 га/</td> </tr> <tr><td>1</td><td>106 35 33.28</td><td>49 13 22.73</td><td>615962.180</td><td>5453464.573</td></tr> <tr><td>2</td><td>106 35 42.61</td><td>49 13 24.62</td><td>616149.672</td><td>5453526.987</td></tr> <tr><td>3</td><td>106 35 44.18</td><td>49 13 26.10</td><td>616180.428</td><td>5453573.340</td></tr> <tr><td>4</td><td>106 35 44.19</td><td>49 13 27.13</td><td>616180.836</td><td>5453605.692</td></tr> <tr><td>5</td><td>106 35 41.69</td><td>49 13 26.22</td><td>616130.861</td><td>5453576.499</td></tr> <tr><td>6</td><td>106 35 39.25</td><td>49 13 25.51</td><td>616081.851</td><td>5453553.857</td></tr> <tr><td>7</td><td>106 35 36.71</td><td>49 13 24.97</td><td>616030.432</td><td>5453535.757</td></tr> <tr><td>8</td><td>106 35 35.08</td><td>49 13 25.12</td><td>615997.600</td><td>5453539.525</td></tr> <tr><td>9</td><td>106 35 34.55</td><td>49 13 25.45</td><td>615986.209</td><td>5453549.944</td></tr> <tr><td>10</td><td>106 35 34.85</td><td>49 13 25.54</td><td>615992.904</td><td>5453552.622</td></tr> <tr><td>11</td><td>106 35 35.14</td><td>49 13 25.47</td><td>615998.238</td><td>5453550.031</td></tr> <tr><td>12</td><td>106 35 36.57</td><td>49 13 25.26</td><td>616027.525</td><td>5453544.668</td></tr> <tr><td>13</td><td>106 35 38.66</td><td>49 13 25.81</td><td>616069.555</td><td>5453562.098</td></tr> <tr><td>14</td><td>106 35 44.21</td><td>49 13 27.58</td><td>616180.989</td><td>5453619.107</td></tr> <tr><td>15</td><td>106 35 44.29</td><td>49 13 28.19</td><td>616181.162</td><td>5453637.919</td></tr> <tr><td>16</td><td>106 35 39.21</td><td>49 13 26.83</td><td>616079.403</td><td>5453593.517</td></tr> <tr><td>17</td><td>106 35 37.12</td><td>49 13 27.42</td><td>616036.770</td><td>5453610.997</td></tr> <tr><td>18</td><td>106 35 33.93</td><td>49 13 26.56</td><td>615972.660</td><td>5453583.207</td></tr> <tr><td>19</td><td>106 35 33.38</td><td>49 13 27.66</td><td>615960.860</td><td>5453616.783</td></tr> <tr><td>20</td><td>106 35 38.47</td><td>49 13 28.70</td><td>616063.183</td><td>5453650.967</td></tr> <tr><td>21</td><td>106 35 39.53</td><td>49 13 30.57</td><td>616083.400</td><td>5453709.361</td></tr> <tr><td>22</td><td>106 35 38.02</td><td>49 13 33.79</td><td>616050.824</td><td>5453807.966</td></tr> <tr><td>23</td><td>106 35 36.76</td><td>49 13 33.32</td><td>616025.584</td><td>5453792.857</td></tr> <tr><td>24</td><td>106 35 37.69</td><td>49 13 31.84</td><td>616045.435</td><td>5453747.619</td></tr> <tr><td>25</td><td>106 35 35.11</td><td>49 13 30.92</td><td>615993.717</td><td>5453718.078</td></tr> <tr><td>26</td><td>106 35 36.20</td><td>49 13 29.30</td><td>616016.831</td><td>5453668.496</td></tr> <tr><td>27</td><td>106 35 32.86</td><td>49 13 28.49</td><td>615949.797</td><td>5453642.103</td></tr> <tr><td>28</td><td>106 35 34.64</td><td>49 13 24.95</td><td>615988.113</td><td>5453533.523</td></tr> <tr><td>29</td><td>106 35 32.53</td><td>49 13 24.31</td><td>615945.904</td><td>5453513.073</td></tr> </tbody> </table>	№	Газарзүйн солбицол		Тэгшэнцгийн солбицол		(WGS84)		(UTM)		Уртраг	Өргөрөг	X (м)	Y (м)	Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хүрээ /2.1 га/					1	106 35 33.28	49 13 22.73	615962.180	5453464.573	2	106 35 42.61	49 13 24.62	616149.672	5453526.987	3	106 35 44.18	49 13 26.10	616180.428	5453573.340	4	106 35 44.19	49 13 27.13	616180.836	5453605.692	5	106 35 41.69	49 13 26.22	616130.861	5453576.499	6	106 35 39.25	49 13 25.51	616081.851	5453553.857	7	106 35 36.71	49 13 24.97	616030.432	5453535.757	8	106 35 35.08	49 13 25.12	615997.600	5453539.525	9	106 35 34.55	49 13 25.45	615986.209	5453549.944	10	106 35 34.85	49 13 25.54	615992.904	5453552.622	11	106 35 35.14	49 13 25.47	615998.238	5453550.031	12	106 35 36.57	49 13 25.26	616027.525	5453544.668	13	106 35 38.66	49 13 25.81	616069.555	5453562.098	14	106 35 44.21	49 13 27.58	616180.989	5453619.107	15	106 35 44.29	49 13 28.19	616181.162	5453637.919	16	106 35 39.21	49 13 26.83	616079.403	5453593.517	17	106 35 37.12	49 13 27.42	616036.770	5453610.997	18	106 35 33.93	49 13 26.56	615972.660	5453583.207	19	106 35 33.38	49 13 27.66	615960.860	5453616.783	20	106 35 38.47	49 13 28.70	616063.183	5453650.967	21	106 35 39.53	49 13 30.57	616083.400	5453709.361	22	106 35 38.02	49 13 33.79	616050.824	5453807.966	23	106 35 36.76	49 13 33.32	616025.584	5453792.857	24	106 35 37.69	49 13 31.84	616045.435	5453747.619	25	106 35 35.11	49 13 30.92	615993.717	5453718.078	26	106 35 36.20	49 13 29.30	616016.831	5453668.496	27	106 35 32.86	49 13 28.49	615949.797	5453642.103	28	106 35 34.64	49 13 24.95	615988.113	5453533.523	29	106 35 32.53	49 13 24.31	615945.904	5453513.073
№	Газарзүйн солбицол		Тэгшэнцгийн солбицол																																																																																																																																																																						
	(WGS84)		(UTM)																																																																																																																																																																						
	Уртраг	Өргөрөг	X (м)	Y (м)																																																																																																																																																																					
Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хүрээ /2.1 га/																																																																																																																																																																									
1	106 35 33.28	49 13 22.73	615962.180	5453464.573																																																																																																																																																																					
2	106 35 42.61	49 13 24.62	616149.672	5453526.987																																																																																																																																																																					
3	106 35 44.18	49 13 26.10	616180.428	5453573.340																																																																																																																																																																					
4	106 35 44.19	49 13 27.13	616180.836	5453605.692																																																																																																																																																																					
5	106 35 41.69	49 13 26.22	616130.861	5453576.499																																																																																																																																																																					
6	106 35 39.25	49 13 25.51	616081.851	5453553.857																																																																																																																																																																					
7	106 35 36.71	49 13 24.97	616030.432	5453535.757																																																																																																																																																																					
8	106 35 35.08	49 13 25.12	615997.600	5453539.525																																																																																																																																																																					
9	106 35 34.55	49 13 25.45	615986.209	5453549.944																																																																																																																																																																					
10	106 35 34.85	49 13 25.54	615992.904	5453552.622																																																																																																																																																																					
11	106 35 35.14	49 13 25.47	615998.238	5453550.031																																																																																																																																																																					
12	106 35 36.57	49 13 25.26	616027.525	5453544.668																																																																																																																																																																					
13	106 35 38.66	49 13 25.81	616069.555	5453562.098																																																																																																																																																																					
14	106 35 44.21	49 13 27.58	616180.989	5453619.107																																																																																																																																																																					
15	106 35 44.29	49 13 28.19	616181.162	5453637.919																																																																																																																																																																					
16	106 35 39.21	49 13 26.83	616079.403	5453593.517																																																																																																																																																																					
17	106 35 37.12	49 13 27.42	616036.770	5453610.997																																																																																																																																																																					
18	106 35 33.93	49 13 26.56	615972.660	5453583.207																																																																																																																																																																					
19	106 35 33.38	49 13 27.66	615960.860	5453616.783																																																																																																																																																																					
20	106 35 38.47	49 13 28.70	616063.183	5453650.967																																																																																																																																																																					
21	106 35 39.53	49 13 30.57	616083.400	5453709.361																																																																																																																																																																					
22	106 35 38.02	49 13 33.79	616050.824	5453807.966																																																																																																																																																																					
23	106 35 36.76	49 13 33.32	616025.584	5453792.857																																																																																																																																																																					
24	106 35 37.69	49 13 31.84	616045.435	5453747.619																																																																																																																																																																					
25	106 35 35.11	49 13 30.92	615993.717	5453718.078																																																																																																																																																																					
26	106 35 36.20	49 13 29.30	616016.831	5453668.496																																																																																																																																																																					
27	106 35 32.86	49 13 28.49	615949.797	5453642.103																																																																																																																																																																					
28	106 35 34.64	49 13 24.95	615988.113	5453533.523																																																																																																																																																																					
29	106 35 32.53	49 13 24.31	615945.904	5453513.073																																																																																																																																																																					
1		Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд гар аргаар ашигт малтмал олборлогч иргэд нарын улмаас эвдэрсэн 2 га хүртэл талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийж хүлээлгэн өгөх,,	гар аргаар ашигт малтмал олборлогч иргэд нарын улмаас эвдэрсэн газар	2га																																																																																																																																																																					

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах хэмжээ	арга	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Биелэлтийн үр дүн	
						 <div data-bbox="1377 336 1503 411" style="border: 1px solid red; padding: 2px; display: inline-block;">ӨМНӨ</div>	 <div data-bbox="1771 336 1935 411" style="border: 1px solid red; padding: 2px; display: inline-block;">дараа</div>
Нийт							

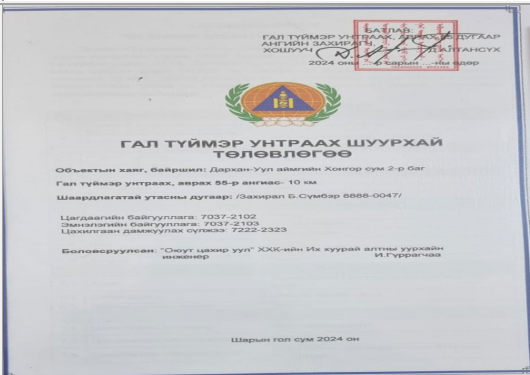

НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн ашиглалтын нөлөөллийн бүсэд малчдын хаваржаа болон зуслан, намаржаа байхгүй.

ЕС. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн хэрэгжилтийн явцад ямарваа нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл олдох үед холбогдох хууль тогтоомжинд заасны дагуу засаг захиргааны байгууллага болон холбогдох байгууллага болох ШУА-ийн Түүхийн хүрээлэнд даруй мэдэгдэж төслийн үйл ажиллагааг түр хугацаагаар зогсооно.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

АРАВ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ					
№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	
1	1	2	3	4	5
1.	Ажилчид болон үйлчлүүлэгчийн бие өвдөх, халдварт өвчин гарах	Ажилчдын эрүүл мэндийн үзлэг	Нийт ажилчид	74	Эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамруулсан.
2.	Гал түймэр гарах	Гал унтраах хэрэгслээр уурхайн кемпийг бүрэн хангах арга хэмжээ авах, галыг унтраах талаар тодорхой түвшинд бэлтгэлийг хангуулах арга хэмжээ зохион байгуулах /, утааны мэдрэгч, гал гарсан тохиолдолд ашиглах зориулалттай галын автомат гидрант, аврах шат, хаалга, тэдгээрийн байршлын тойм зураглал, яаралтай мэдээлэл дамжуулах цахилгаан холбоо зэргээр бүрэн тоноглох/	Нийт ажилчид	74	 ДАРААХИЙГ БАЙРШУУЛЖ ТОГТООХООР БЭЛТГЭЖ БАЙНА
	Нийт				

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

АРВАН НЭГ.ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТ					
№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Биелэлтийн үр дүн
	1	2	3	4	5
1.	Ахуйн	Хог хаягдал хадгалах зориулалтын цэгт хогийн савыг 3-аас доошгүй төрлөөр ялгаж хаях	Хог хаягдлын цэг	-	

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2.	Үйлдвэрийн	Уул уурхайн олборлолтын талбайн орчинд болон хариуцан хамгаалах талбайн орчинд хогийн сав байрлуулах, Байр сууц бүрт орчинтойгоо зохицсон материал, өнгө үзэмж бүхий хогийн савтай байх	Уурхайн тосгон		
3.	Аюултай	Нэг удаагийн хэрэглээний зүйлээс татгалзаж, дахин ашиглах, Аюултай хог хаягдал аккумулятор, ашигласан тос маслыг цуглуулах тусгай хаягдлын цэг бий болгох	Хог хаягдлын цэг		

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Нийт								
------	--	--	--	--	--	--	--	--

АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хянах үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хяналтын давтамж	Биелэлтийн үр дүн
1	<p>Агаарын чанар:</p> <p>Агаарын тоосны (TSP, PM₁₀, PM_{2.5}) шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх</p> <p>Агаарын бохирдлын (NO₂, SO₂, CO, Тоос) шинжилгээ хийлгэж байх. БОШТЛ-ын багажаар.</p>	Төслийн талбайн авто зогсоол, Ухашны салхин доод талд	<p>Тоосны хяналт:</p> <p>Төслийн талбайд 2 цэгт</p> <p>1 удаадаа Өдөрт 2 удаа</p> <p>Агаарын найрлага: буюу жилд 1 удаа 7 сард</p>	Төгрөг баян хангай ХХК-иар 7 сард хийлгэсэн.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2	<p>Усны хяналт шинжилгээ: Усны чанар: рН, ууссан нийт давс (жингийн аргаар), нийт хатуулаг (CaCO3), Ca, Mg, Na, K, SO4, NO2, NO3, NH4, As, Cd, Cu, Hg, Pb, Zn, Cr, Fe, Ni, үнэр, өнгө, нүүрсустөрөгчид (нефть бүтээгдэхүүний бохирдол)</p>	<p>Худаг: Унд ахуйн усыг хангаж буй гүний худгаас Хаягдлын сан</p>	<p>Жил бүр 7 сард</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>"GREEN LAB" LLC ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС</p> </div> </div> <p>Дээж ирсэн огноо: 2024.10.02-12 Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллага, хувь хүн: "Төгрөг Баянхангай" ХХК Холбоо барих дугаар: 80103741 Дээж авсан газар: Дархан-Уул аймаг Шарын гол сум "Оюут Цахиур" ХХК Дээжний нэр: Голын ус Лабораторийн дугаар: 24/8051</p> <p style="text-align: center;">Усны хүнд металын үзүүлэлт / MNS ISO 8288:1999 /</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№</th> <th rowspan="2">Лаб дугаар</th> <th rowspan="2">Дээжний нэр</th> <th colspan="6">Агууламж мг/л</th> </tr> <tr> <th>Ni /Никель/</th> <th>Cd /Кадми/</th> <th>Pb /Хар тугалга/</th> <th>Zn /Цайр/</th> <th>Cr /Хром/</th> <th>Cu /Зэс/</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>24/8051</td> <td>Унд ахуй</td> <td><0.02</td> <td><0.01</td> <td>0.004</td> <td>2.50</td> <td>0.01</td> <td>0.23</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /MNS 0900:2018/</td> <td>0.02</td> <td>0.02</td> <td>0.01</td> <td>5.0</td> <td>0.05</td> <td>1.0</td> </tr> </tbody> </table> <p style="font-size: small;">Жич: Шинжилгээний хариу нь зөвхөн тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хувиалан олшруулахыг хориглоно.</p> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:</p> <p>Шинжээч: /С. Мянгардаш/</p> <p>ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:</p> <p>Лабораторийн эрхлэгч /Г.Ганчимэг / М.Сс /</p> </div> <p style="font-size: x-small; margin-top: 20px;">Монгол улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 6-р хороо, Нет Капитал байр 10 давхар 02 тоот Утас/Факс : 72702020, 88950626 E-mail: landownermongolia@gmail.com</p>	№	Лаб дугаар	Дээжний нэр	Агууламж мг/л						Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	Cu /Зэс/	1	24/8051	Унд ахуй	<0.02	<0.01	0.004	2.50	0.01	0.23	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /MNS 0900:2018/			0.02	0.02	0.01	5.0	0.05	1.0
№	Лаб дугаар	Дээжний нэр	Агууламж мг/л																																		
			Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	Cu /Зэс/																													
1	24/8051	Унд ахуй	<0.02	<0.01	0.004	2.50	0.01	0.23																													
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /MNS 0900:2018/			0.02	0.02	0.01	5.0	0.05	1.0																													
			89																																		

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

3	<p>Хөрсний төлөв байдал, бохирдол: Хөрсний морфологи бичиглэл, рН, цахилгаан дамжуулалт, давс %, ялзмагийн агууламж %, шим тэжээлийн элемент (NO₃, P₂O₅, K₂O), хөрсний механик бүрэлдэхүүн, нүүрс устөрөгчийн нэгдлүүд, кадми, хром, кобальт, зэс, хар тугалга, мангани, никель, цайр</p>	<p>Төслийн талбайн хог хаягдлын цэг болон ариун цэврийн байгууламжийн цэгт хөрсний хүнд металл болон эрүүл ахуйн бактерийн холимог дээж авах</p> <p>ШТС болон автомашиг зогсоол хөрсний хүнд металлын дээж</p> <p>Шимт хөрс</p> <p>Биологийн нөхөн сэргээлтийн дараа хөрсний агрохими</p>	<p>Төслийн үйл ажиллагаа дуусахаас өмнө 1 удаа,</p> <p>Жил бүр 7 сард</p>	<div style="text-align: center;"> <p>“GREEN LAB” LLC ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ</p> <p>СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС</p> </div> <p>Дээж ирсэн огноо: 2024.10.02-12 Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллага, хувь хүн: * Төгрөг Баянхангай * ХХК Холбоо барих дугаар: 80103741 Дээж авсан газар: Дархан-Уул аймаг Шарын гол сум * Оюут Цахиур” ХХК</p> <p>Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн /MNS3310:1991/</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№</th> <th rowspan="2">Лаб №</th> <th rowspan="2">Дээжний нэр</th> <th rowspan="2">Гүн см</th> <th rowspan="2">рН</th> <th rowspan="2">Давс %</th> <th rowspan="2">ЦДЧ</th> <th rowspan="2">CaCO₃ %</th> <th rowspan="2">Ялзмаг %</th> <th colspan="2">Шингээгдсэн суурьд, мг-экв/100 гр</th> <th colspan="2">Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр</th> </tr> <tr> <th>Ca</th> <th>Mg</th> <th>P₂O₅</th> <th>K₂O</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> <td>10</td> <td>11</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>24/8050</td> <td>Дээж-1</td> <td>0-20</td> <td>7.66</td> <td>0.07</td> <td>0.139</td> <td>0.00</td> <td>6.77</td> <td>27.4</td> <td>3.2</td> <td>1.0</td> <td>4.8</td> </tr> </tbody> </table> <p>Хөрсний механик бүрэлдэхүүн /MNS 6824:2020/</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№</th> <th rowspan="2">Лаб №</th> <th rowspan="2">Дээжний нэр</th> <th rowspan="2">Гүн см</th> <th colspan="6">Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм</th> </tr> <tr> <th>1.0-0.25</th> <th>0.25-0.05</th> <th>0.05-0.01</th> <th>0.01-0.005</th> <th>0.005-0.001</th> <th><0.001</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>24/8050</td> <td>Дээж-1</td> <td>0-20</td> <td>1.1</td> <td>38.6</td> <td>43.5</td> <td>1.5</td> <td>6.3</td> <td>9.0</td> <td>16.8</td> </tr> </tbody> </table> <p>Хөрсний хүнд металл /MNS ISO 11466:2007/</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№</th> <th rowspan="2">Лаб №</th> <th rowspan="2">Дээжний нэр</th> <th rowspan="2">Гүн см</th> <th colspan="6">Хүнд металл мг/кг</th> </tr> <tr> <th>Cd /Кадми/</th> <th>Cr /Хром/</th> <th>Ni /Никель/</th> <th>Pb /Хар тугалга/</th> <th>Zn /Цайр/</th> <th>Cu /Зэс/</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>24/8050</td> <td>Дээж-1</td> <td>0-20</td> <td>-</td> <td>36.2</td> <td>25.8</td> <td>17.4</td> <td>50</td> <td>13.9</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Шавранцар хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ</td> <td>1.5</td> <td>100.0</td> <td>100.0</td> <td>70.0</td> <td>150.0</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Элсэндэр хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ</td> <td>1.0</td> <td>60.0</td> <td>60.0</td> <td>50.0</td> <td>100.0</td> <td>60.0</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт</td> <td colspan="6" style="text-align: center;">/MNS 5850:2019/</td> </tr> </tbody> </table> <p>Жич: Шинжилгээний хариу нь зөвхөн тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хувилан олшруулахыг хориглоно</p> <div style="text-align: center;"> <p>ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭГЭЭСЭН:</p> <p>Шинжээч: /С. Мянгардаш/</p> <p>ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУДСАН:</p> <p>Лабораторийн эрхлэгч Г.Ганчимэг /M.Sc /</p> </div> <p>Монгол улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 6-р хороо, Нет Капитал байр 10 дөвхөр 02 тоот Утас/Факс : 72702020, 88950626 E-mail: landownermongolia@gmail.com</p>	№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	рН	Давс %	ЦДЧ	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	Шингээгдсэн суурьд, мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр		Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	24/8050	Дээж-1	0-20	7.66	0.07	0.139	0.00	6.77	27.4	3.2	1.0	4.8	№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						1.0-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	1	24/8050	Дээж-1	0-20	1.1	38.6	43.5	1.5	6.3	9.0	16.8	№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Хүнд металл мг/кг						Cd /Кадми/	Cr /Хром/	Ni /Никель/	Pb /Хар тугалга/	Zn /Цайр/	Cu /Зэс/	1	24/8050	Дээж-1	0-20	-	36.2	25.8	17.4	50	13.9	Шавранцар хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ				1.5	100.0	100.0	70.0	150.0	100.0	Элсэндэр хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ				1.0	60.0	60.0	50.0	100.0	60.0	Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					
№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	рН										Давс %	ЦДЧ	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	Шингээгдсэн суурьд, мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр																																																																																																														
					Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O																																																																																																																										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12																																																																																																																						
1	24/8050	Дээж-1	0-20	7.66	0.07	0.139	0.00	6.77	27.4	3.2	1.0	4.8																																																																																																																						
№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм																																																																																																																														
				1.0-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001																																																																																																																									
1	24/8050	Дээж-1	0-20	1.1	38.6	43.5	1.5	6.3	9.0	16.8																																																																																																																								
№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	Хүнд металл мг/кг																																																																																																																														
				Cd /Кадми/	Cr /Хром/	Ni /Никель/	Pb /Хар тугалга/	Zn /Цайр/	Cu /Зэс/																																																																																																																									
1	24/8050	Дээж-1	0-20	-	36.2	25.8	17.4	50	13.9																																																																																																																									
Шавранцар хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ				1.5	100.0	100.0	70.0	150.0	100.0																																																																																																																									
Элсэндэр хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ				1.0	60.0	60.0	50.0	100.0	60.0																																																																																																																									
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/																																																																																																																														

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Төслийн байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлын тухайн жилийн нийт зардлын дүн	355.0	
--	-------	--

АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Биелэлтийн үр дүн
			2024 он			
			Сар 08	Сар 09	Сар 10	
	1	2	3	4	5	6
1.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлтийн тайланг хугацаандаа танилцуулах, батлуулах	-	захиалга	Явцтай танилцах	хүлээлцэх	2024 онд батлуулсан, биелэлтийн тайланг танилцуулж байна.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Нийт	-				
------	---	--	--	--	--

АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Биелэлтийн үр дүн
	1	2	3	4	5
1.	2024 оны БОМТөлөвлөгөөг танилцуулах, батлуулах	Цаасан	Тухайн онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө	2024.05	Батлуулсан нүүрийг хавсралтаар оруулав.
2.	2024 оны батлагдсан БОМТөлөвлөгөөг танилцуулан ажлыг эхлүүлэх	Цаасан	Ажлын жагсаалт, хугацаа, зорилтууд	2024.08	Эхлүүлсэн
3.	БОМТ-ны хэрэгжилтийн ажлын явцтай танилцах	Цаасан, зургаар	Байгаль орчны төлөвлөгөөнд тусгасан ажлуудын явц	2024.09	Бичиг баримтуудыг цэгцэлсэн.
4.	БОМТ-ний дагуу хийгдсэн ажлыг хүлээлгэн өгөх	Цаасан, зургаар	Тухайн онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө	2024.11	Хүлээлгэн өгөхөөр илгээсэн.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

5.	БОМТ-ны дагуу хийгдсэн ажлыг тайлагнах	Цаасан, зургаар	Тухайн онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг батлуулах	2024.11	Хэрэгжилтийг хангахаар зорьж байна.		
	Нийт				-		

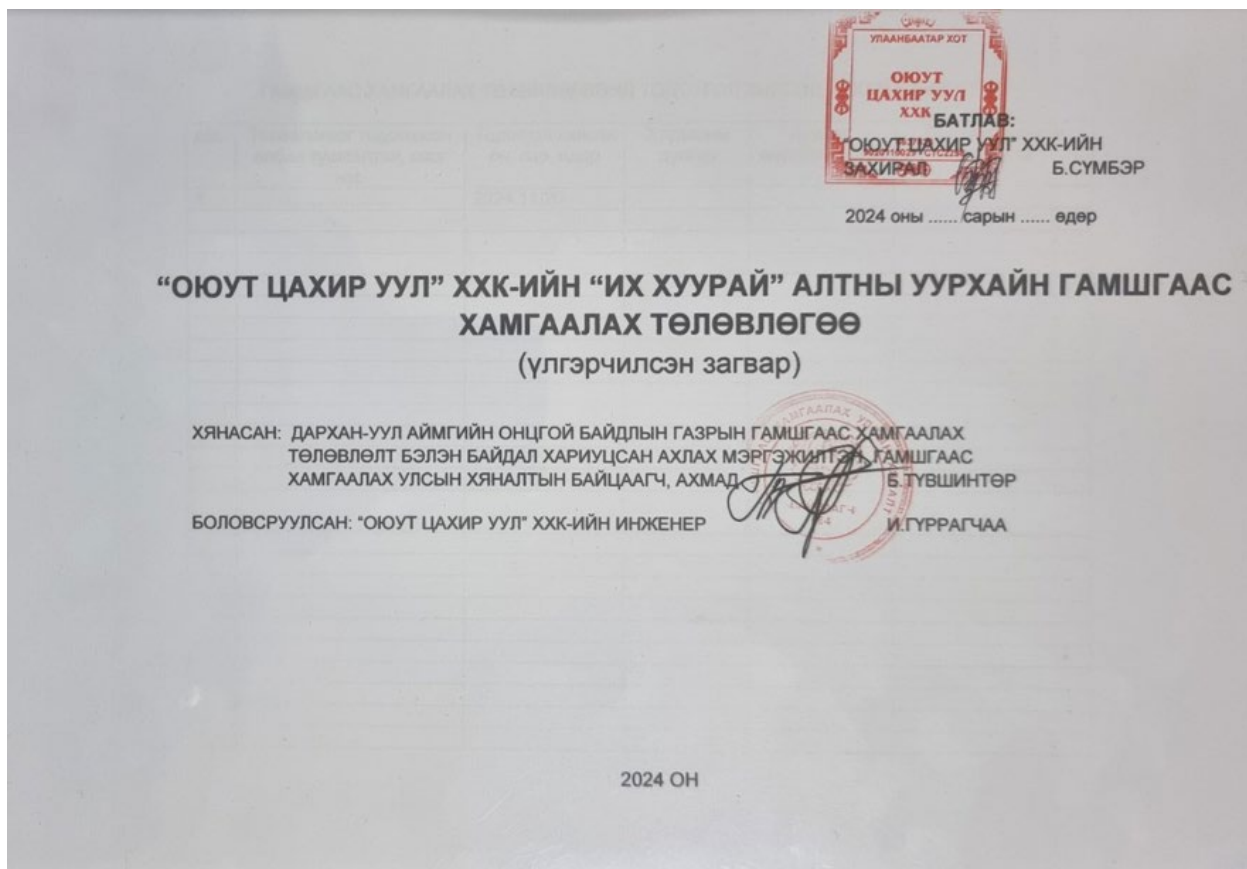
Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨСӨВ

д/д	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
15	1. Тухайн жилийн байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв	61 195 000 төг
	2. Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	1 100 000 төг
	3. Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	21 700 000 төг
	4. Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төсөв	40 000 000 төг
	5. Түүх соёлын өв хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
	6. Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	740 000 төг
	7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	300 000 төг
	8. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	-
	9. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төсөв	Дотоод төсөв
	10. Тухайн жилийн орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв НИЙТ	355 000 төг

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ХАВСРАЛТ

БОХИР СОРУУЛАХ ГЭРЭЭ

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

БАТЛАВ.

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ.

2024 оны 11 сарын 01

Дархан-Уул аймаг

НЭГ: Нийтлэг үндэслэл

Дархан-Уул аймгийн шарын гол суманд байрлах “Оюут цахир уул” ХХК-ны /6637833 регистрын дугаар/ захирал *Баатардорж овогтой Сүмбэр* (цаашид захиалагч гэх) нөгөө талаас Дархан-Уул аймгийн “Өрнөх-Сайхан” ХХК /4254015 регистрын дугаар/ компаний *нягтлан бодогч Банзрагч овогтой Бямбажав* (цаашид гүйцэтгэгч гэх) нар Монгол улсын иргэний хуулийн 205, 343-р зүйлүүдийг үндэслэл болгон харилцан тохиролцог энэхүү гэрээг нэг жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

ХОЁР: Захиалагчийн хүлээх эрх, үүрэг

1. Захиалагч нь бохир усны резервуарын дүүргэлтийг тогтмол шалгаж, ариутгах, татуургын горимыг жигд хангах зорилгоор бохир ус зайлуулах график гаргаж батална.
2. Захиалагч нь бохир ус татах ажиллагааг хянаж машины дүүргэлт, явалтын тоог тусгайлан бүртгэнэ. Энэхүү бүртгэлд талууд тохиролцон гарын үсэг зурна.
3. Бохир ус зайлуулах бүртгэл болон ажил гүйцэтгэсэн актыг үндэслэн төлбөр тооцоог хийнэ.
4. Төлбөр тооцоог нэг явалт (рейс) бүрт 50,000/тавин мянган/ төгрөгөөр тооцох ба түлшний зардал нэмэглэн тооцогдоно. Тухай бүрд нэхэмжилсэн дүнгээр **Худалдаа хөгжлийн банк 403104661** тоот дансанд шилжүүлнэ.
5. Захиалагчийн саналыг харгалзан гүйцэтгэгч графикийн бус өдөр ажиллах ба аваарын байдалтай нөхцөлд график харгалзахгүй гүйцэтгэгчийг ажиллуулах эрх эдэлнэ.
6. Бохир усны цооногийг ариутгах, халдваргүйжүүлэх ажлыг Өрнөх-Сайхан ХХК-тай хамтран мэргэжлийн хяналтын улсын байцаагчийн зааврын дагуу тогтмол хийнэ.
7. Өвлийн улиралд захиалагч тал зам хашааны цас мөсийг цэвэрлэж ажил гүйцэтгэхэд бэлэн болгож байна.

ГУРАВ: Гүйцэтгэгчийн хүлээх үүрэг

1. Гүйцэтгэгч нь тусгай зрориулалтын автомашины техникийн бэлэн байдлыг бүрэн хариуцна.

Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын нутагт МУ-022627 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Их хурай нэртэй газарт орших “Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шугам 10-20, хуурайн алтны шороон ордын татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулын шугам хооронд төсөл” 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2024 оны БОМТ нүүр

БАТЛАВ:
ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ ОРЧНЫ
БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ

О. АМАРСАНАА

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:
“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК
ЗАХИРАЛ

Б.СҮМБЭР

“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК НИЙ ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ, ХОНГОР СУМ, 2-Р
БАГ“ЧУЛУУТ АМНЫ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ХАЙГУУЛЫН ШУГАМ 10-20,
ХУУРАЙН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН ТАТМЫН ХЭСГИЙН ХАЙГУУЛЫН
ШУГАМ 27-28, ДЭНЖИЙН ХЭСГИЙН 25-34 ХАЙГУУЛЫН ШУГАМ ХООРОНД
ТӨСӨЛ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: МУ-022627
АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 6637833

ХЯНАСАН:
ХБОБЗГ-ЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ

Ц. ЖАРГАЛНЭМЭХ

БОЛОВСРУУЛСАН:
“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ

И.ГҮРРАГЧАА

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын /Journal No: 7361725

Гүйлгээний дугаар /Poid: 0

Системийн огноо/System Date: 2024-05-30

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5100067748	НОЁН ИШДОРЖ ГҮРРАГЧАА	12,097,500.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No MOFUMNUB	Банкны нэр/Bank Name ТӨРИЙН САН		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 100900013406	Нэр/Name БО нөхөн сэргээх баталгаа	12,097,500.00 MNT	1.00

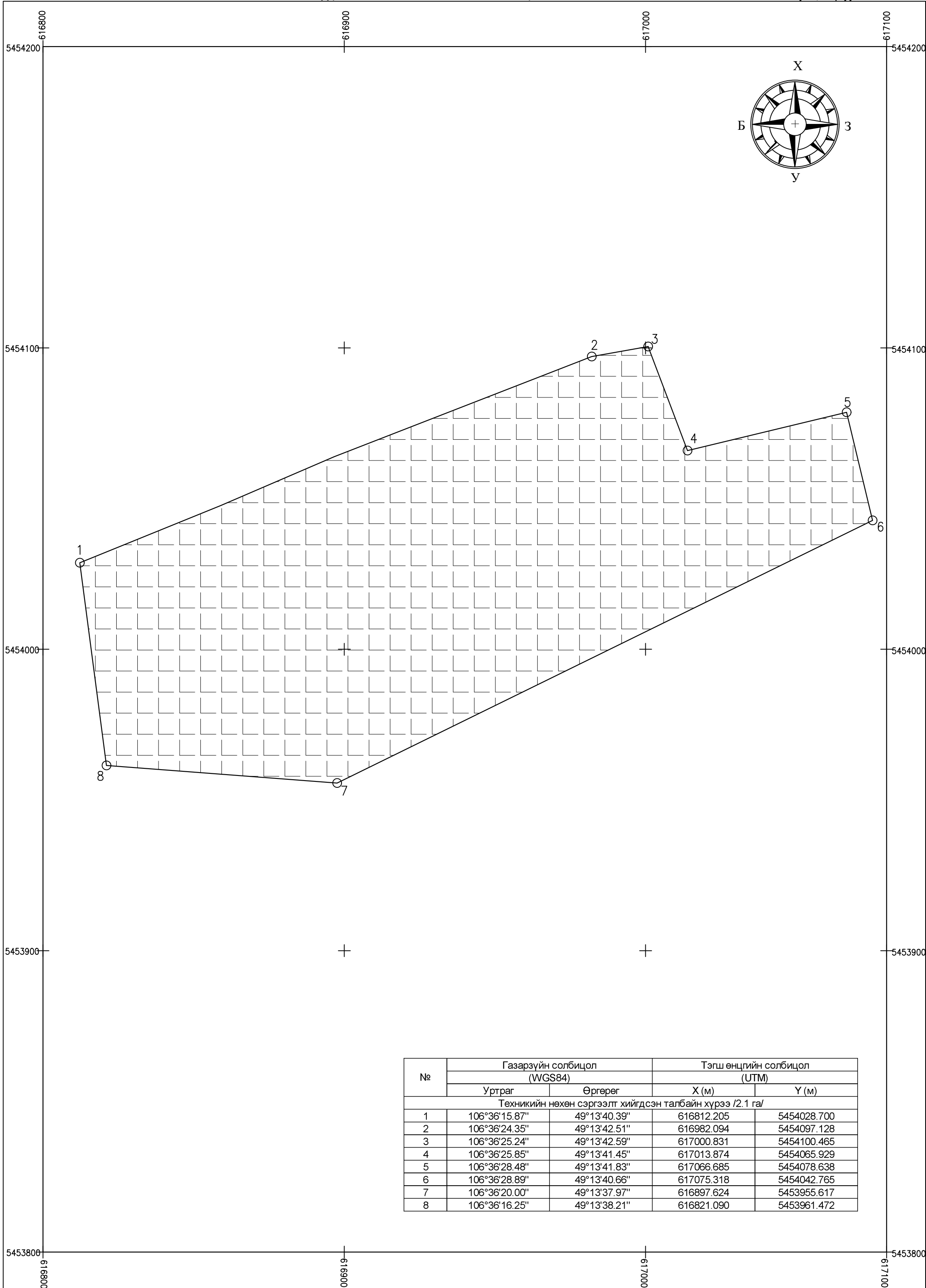
Гүйлгээний утга/Transaction description:

оюут цахир уул ххкРД6637833 нөхөн сэргээлтийн барьцаа

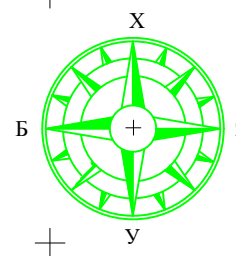
Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Овог, нэр/Fullname: Рэнцэнбат овогтой Мөнхтуяа / Munkhtuya Rentsenbat

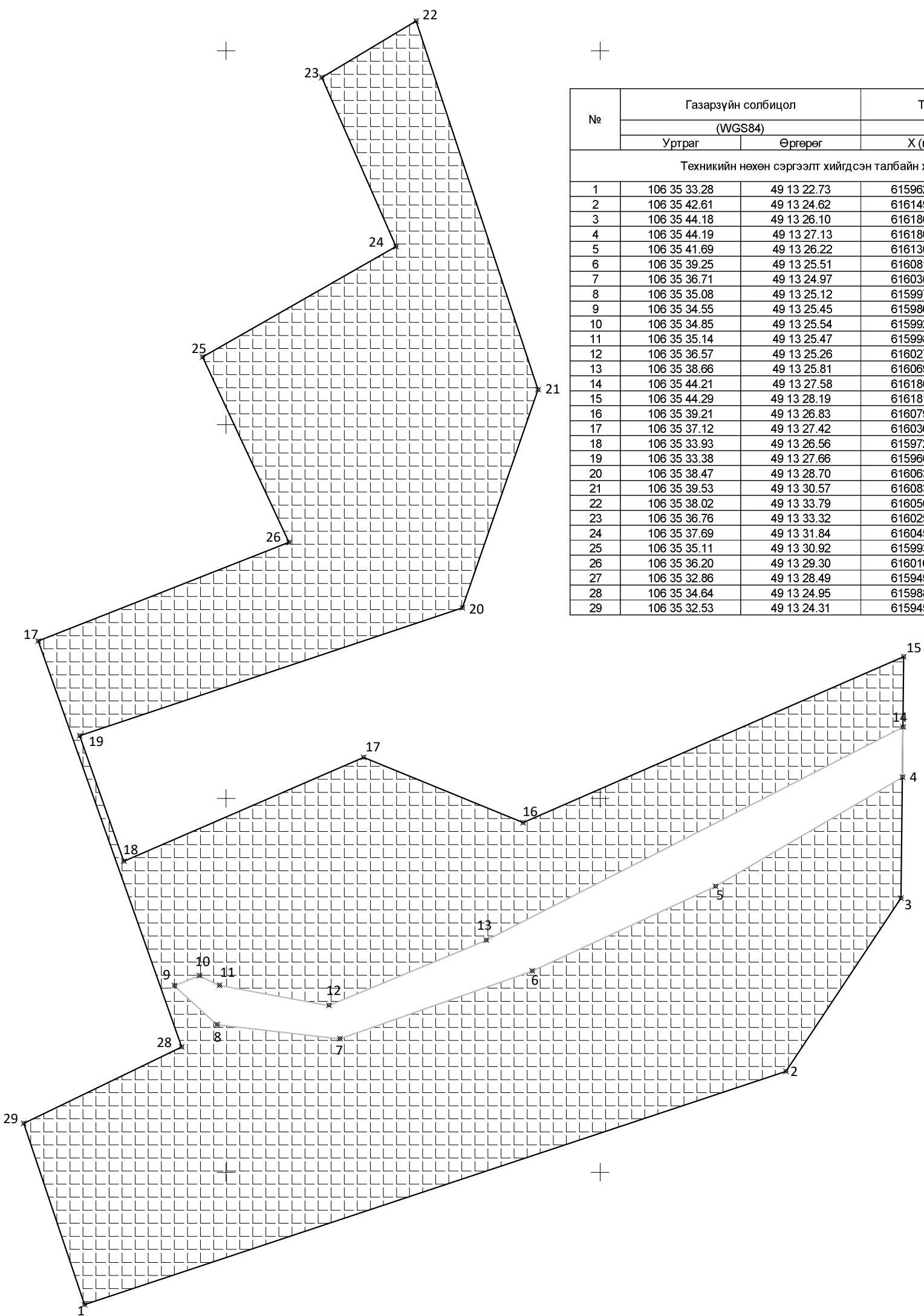
Албан тушаал/Position: Гүйцэтгэх захирал / Chief executive officer

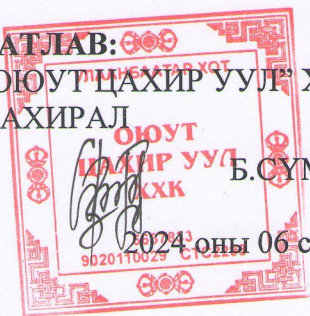
№	Газарзүйн солбицол (WGS84)		Тэгш өнцгийн солбицол (UTM)	
	Уртраг	Өргөрөг	X (м)	Y (м)
	Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хүрээ /2.1 га/			
1	106°36'15.87"	49°13'40.39"	616812.205	5454028.700
2	106°36'24.35"	49°13'42.51"	616982.094	5454097.128
3	106°36'25.24"	49°13'42.59"	617000.831	5454100.465
4	106°36'25.85"	49°13'41.45"	617013.874	5454065.929
5	106°36'28.48"	49°13'41.83"	617066.685	5454078.638
6	106°36'28.89"	49°13'40.66"	617075.318	5454042.765
7	106°36'20.00"	49°13'37.97"	616897.624	5453955.617
8	106°36'16.25"	49°13'38.21"	616821.090	5453961.472

№	Газарзүйн солбицол		Тэгшэнцгийн солбицол	
	(WGS84)		(UTM)	
	Уртраг	Өргөрөг	X (м)	Y (м)
Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн хүрээ /2.1 га/				
1	106 35 33.28	49 13 22.73	615962.180	5453464.573
2	106 35 42.61	49 13 24.62	616149.672	5453526.987
3	106 35 44.18	49 13 26.10	616180.428	5453573.340
4	106 35 44.19	49 13 27.13	616180.836	5453605.692
5	106 35 41.69	49 13 26.22	616130.861	5453576.499
6	106 35 39.25	49 13 25.51	616081.851	5453553.857
7	106 35 36.71	49 13 24.97	616030.432	5453535.757
8	106 35 35.08	49 13 25.12	615997.600	5453539.525
9	106 35 34.55	49 13 25.45	615986.209	5453549.944
10	106 35 34.85	49 13 25.54	615992.904	5453552.622
11	106 35 35.14	49 13 25.47	615998.238	5453550.031
12	106 35 36.57	49 13 25.26	616027.525	5453544.668
13	106 35 38.66	49 13 25.81	616069.555	5453562.098
14	106 35 44.21	49 13 27.58	616180.989	5453619.107
15	106 35 44.29	49 13 28.19	616181.162	5453637.919
16	106 35 39.21	49 13 26.83	616079.403	5453593.517
17	106 35 37.12	49 13 27.42	616036.770	5453610.997
18	106 35 33.93	49 13 26.56	615972.660	5453583.207
19	106 35 33.38	49 13 27.66	615960.860	5453616.783
20	106 35 38.47	49 13 28.70	616063.183	5453650.967
21	106 35 39.53	49 13 30.57	616083.400	5453709.361
22	106 35 38.02	49 13 33.79	616050.824	5453807.966
23	106 35 36.76	49 13 33.32	616025.584	5453792.857
24	106 35 37.69	49 13 31.84	616045.435	5453747.619
25	106 35 35.11	49 13 30.92	615993.717	5453718.078
26	106 35 36.20	49 13 29.30	616016.831	5453668.496
27	106 35 32.86	49 13 28.49	615949.797	5453642.103
28	106 35 34.64	49 13 24.95	615988.113	5453533.523
29	106 35 32.53	49 13 24.31	615945.904	5453513.073

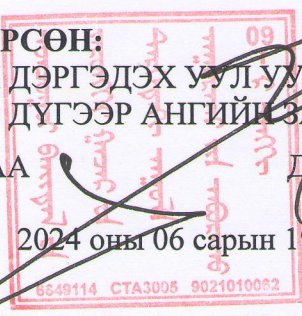
БАТЛАВ:
“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-НЫ
ЗАХИРАЛ

Б.СҮМБЭР

2024 оны 06 сарын 19 өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГЭДЭХ УУЛ УУРХАЙН
АВРАХ 09 ДҮГЭЭР АНГИЙН ЗАХИРАГЧ
ХУРАНДАА Д.ГАНТУЛГА

2024 оны 06 сарын 19 өдөр

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ХОНГОР СУМЫН НУТАГТ
ОРШИХ “ИХ ХУРАЙ” НЭРТЭЙ АЛТНЫ ИЛ УУРХАЙН
АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
(MV-022627 ТООТ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ)**

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ 09 ДҮГЭЭР АНГИЙН АЛБАНЫ ДАРГА,
АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДАГЧ,
ХОШУУЧ

/Д.БАЯРЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:
ГЕОЛОГИЧ ИНЖЕНЕР

/И.ГҮРРАГЧАА/

БОЛОВСОРУУЛСАН:
“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-ИЙН ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН
ИНЖЕНЕР / У.ЭНХЗОЛБОО /

“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-ны
Захирал/Б. Сүмбэр /

БАТЛАВ.

“ӨРНӨХ САЙХАН” ХХК-ны
Захирал/А.Батгөмөр/

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ.

2024 оны 11 сарын 01

Дархан-Уул аймаг

НЭГ: Нийтлэг үндэслэл

Дархан-Уул аймгийн шарын гол суманд байрлах “Оюут цахир уул” ХХК-ны \6637833 регистрын дугаар\ захирал *Баатардорж овогтой Сүмбэр* (цаашид захиалагч гэх) нөгөө талаас Дархан-Уул аймгийн “Өрнөх-Сайхан” ХХК /4254015 регистрын дугаар/ компаний *нягтлан бодогч Банзрагч овогтой Бямбажав* (цаашид гүйцэтгэгч гэх) нар Монгол улсын иргэний хуулийн 205, 343-р зүйлүүдийг үндэслэл болгон харилцан тохиролцог энэхүү гэрээг нэг жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

ХОЁР: Захиалагчийн хүлээх эрх, үүрэг

1. Захиалагч нь бохир усны резервуарын дүүргэлтийг тогтмол шалгаж, ариутгах, татуургын горимыг жигд хангах зорилгоор бохир ус зайлуулах график гаргаж батална.
2. Захиалагч нь бохир ус татах ажиллагааг хянаж машины дүүргэлт, явалтын тоог тусгайлан бүртгэнэ. Энэхүү бүртгэлд талууд тохиролцон гарын үсэг зурна.
3. Бохир ус зайлуулах бүртгэл болон ажил гүйцэтгэсэн актыг үндэслэн төлбөр тооцоог хийнэ.
4. Төлбөр тооцоог нэг явалт (рейс) бүрт 50,000/тавин мянган/ төгрөгөөр тооцох ба түлшний зардал нэмэглэн тооцогдоно. Тухай бүрд нэхэмжилсэн дүнгээр **Худалдаа хөгжлийн банк 403104661** тоот дансанд шилжүүлнэ.
5. Захиалагчийн саналыг харгалзан гүйцэтгэгч графикийн бус өдөр ажиллах ба аваарын байдалтай нөхцөлд график харгалзахгүй гүйцэтгэгчийг ажиллуулах эрх эдэлнэ.
6. Бохир усны цооногийг ариутгах, халдваргүйжүүлэх ажлыг Өрнөх-Сайхан ХХК-тай хамтран мэргэжлийн хяналтын улсын байцаагчийн зааврын дагуу тогтмол хийнэ.
7. Өвлийн улиралд захиалагч тал зам хашааны цас мөсийг цэвэрлэж ажил гүйцэтгэхэд бэлэн болгож байна.

ГУРАВ: Гүйцэтгэгчийн хүлээх үүрэг

1. Гүйцэтгэгч нь тусгай зрориулалтын автомашины техникийн бэлэн байдлыг бүрэн хариуцна.

2. Шатах, тослох материал, сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээний зардлыг бүрэн хариуцна.

3. Гүйцэтгэгч байгууллагын жолооч, үйлчилгээний ажилчин бохир ус соруулах ажлын үеэр танкны тагийг тогтмол хааж, нүхэнд хүн мал унах эрсдлээс байнга сэргийлж ажиллана.

4. Захиалагчийн баталсан хүсэлт шаардлагын дагуу бохир ус үайлуулах ажлыг тогтмол, жигд гүйцэтгэх буюу торхны дүүргэлтийг хэвийн хэмжээнд хийнэ.

5. Машин ажилд гарсан тохиолдолдоо сантехникч, харуулын хяналтын хамт ажил гүйцэтгэж, гүйцэтгэсэн ажлын тоо хэмжээ (рейс), актаар хөлс төлөлтийг нэхэмжилнэ.

ДӨРӨВ: Гэрээний хариуцлага

1. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй буюу технологийн шаардлага хангаагүй, байгаль орчныг бохирдуулсан тохиолдолд гарсан нөхцлийг тооцон буруутай этгээдийг тодорхойлно.

2. Бохир ус зайлуулах ажлын горимыг зөрчсөн резервуарыг халиулсан, байгаль орчин болон иргэдийн эрүүл мэндэд нөлөөлсөн зэргээс гарах хохирлыг гүйцэтгэгч шууд хариуцна.

3. Машин болон сорох төхөөрөмжинд эвдрэл гэрч зайлшгүй засах тохиолдолд уг машиныг хэвийн ажиллагаанд орох хүртлэх бохир ус татах асуудлыг хоёр тал харилцан ашигтай, хохиролгүй байхаар шийдвэрлэнэ.

ТАВ: Гэрээний хугацаа

1. Энэхүү гэрээнд талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн 2 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр байна .

2. Гэрээг 2% үйлдэж баталгаажуулах ба хувь тус бүр хуулийн хүчин төгөлдөр баримт болно.

Гэрээ байгуулсан

“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-НИЙ
Утас: 88880047
ЗАХИРАЛ ЦАХИР УУЛ / Б.Сүмбэр /

"ӨРНӨХ-САЙХАН" ХХК-НИЙ
Утас: 99088415
НЯ-БО:/Б.Бямбажав/

БАТЛАВ:
ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ, АВРАХ 55 ДУГААР
АНГИЙН ЗАХИРАГЧИ,
ХОШУУЧ **Д. АЛТАНСҮХ**

2024 оны ...-р сарын ...-ны өдөр

1974040023 8023283

ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ ШУУРХАЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Объектын хаяг, байршил: Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум 2-р баг

Гал түймэр унтраах, аврах 55-р ангиас- 10 км

Шаардлагатай утасны дугаар: /Захирал Б.Сүмбэр 8888-0047/

Цагдаагийн байгууллага: 7037-2102
Эмнэлэгийн байгууллага: 7037-2103
Цахилгаан дамжуулах сүлжээ: 7222-2323

Боловсруулсан: "Оюут цахир уул" ХХК-ийн Их хуурай алтны уурхайн
инженер **И.Гүррагчаа**

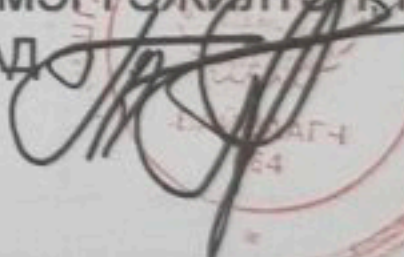
Шарын гол сум 2024 он

“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-ИЙН
Б.СҮМБЭР

2024 оны сарын өдөр

“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-ИЙН “ИХ ХУУРАЙ” АЛТНЫ УУРХАЙН ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (үлгэрчилсэн загвар)

ХЯНАСАН: ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН ГАМШГААС, ХАМГААЛАХ
ТӨЛӨВЛӨЛТ БЭЛЭН БАЙДАЛ ХАРИУЦСАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН, ГАМШГААС
ХАМГААЛАХ УЛСЫН ХЯНАЛТЫН БАЙЦААГЧ, АХМАД Б.ТҮВШИНТӨР

БОЛОВСРУУЛСАН: “ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-ИЙН ИНЖЕНЕР И.ГҮРРАГЧАА

“ХАЙ БИ ОЙЛ” ХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Ш.АМАР-ОТГОН

“ОЮУТ ЦАХИР УУЛ” ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

ТЕХНИКИЙН ХАЯГДАЛ ТОС БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2024 оны 11-р сарын 04-ны өдөр

№ 24/

Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 2615134 тоот регистрийн, 90100011063 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай “Хай Би Ойл” ХК-г төлөөлж менежер Л.Даваагэрэл, нөгөө талаас Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байгаа 6637833 тоот регистрийн дугаартай Оюут цахир уул ХХК төлөөлж ХАБЭА-н ахлах мэргэжилтэн албан тушаалтай У.Энхзолбоо нар дор дурдсан зүйлийг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр Монгол Улсын Иргэний /243-261, 476-480-р/ хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн /Тавдугаар бүлэг, 21-24-р/ холбогдох зүйл заалтыг баримтлан энэхүү техникийн ажилласан тос бэлтгэн нийлүүлэх гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ,

- 1.1 Энэхүү гэрээгээр “Хай Би Ойл” ХК болон “Оюут цахир уул” ХХК -ийн Дархан-уул аймгийн Хонгор сумын Их хурай нэртэй алтны уурхайгаас гарсан машин механизмын, тоног төхөөрөмжийн, хөдөлгүүрийн, гидрийн болон моторын тосыг солих үед гарах техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдал /цаашид ”АХХ” гэх/-г цуглуулах, тээвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэх болон бусад холбогдох харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь талуудын хооронд хийгдсэн тохиролцоонуудыг агуулж байгаа бөгөөд энэхүү гэрээнд тодорхой байдлаар тусгаж оруулсан заалтуудыг оролцуулахгүйгээр Үйлчилгээтэй холбоотой хэлцэл, мэдэгдэл, аман болон бичгээр хийсэн тохиролцоог энэхүү гэрээ орлож байгаа болно.
- 1.3 Энэхүү гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол түүнд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийг бичгээр үйлдэж, хоёр тал гарын үсэг зураагүй бол тэдгээрийг хүчин төгөлдөр бус гэж үзнэ.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1 Энэхүү гэрээ нь “Хай Би Ойл” ХК болон “Оюут цахир уул” ХХК -ийн төлөөлөлүүд гарын үсэг зурснаар 2025 оны 11 дүгээр сарын 04-ний өдөр хүртэл нэг жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.
- 2.2 Гэрээнд оролцогч талууд Монгол Улсын Иргэний хуульд зааснаар гэрээний үүргээ бүрэн буюу хэсэгчлэн биелүүлээгүй гэж үзсэн тохиолдолд гэрээг дуусгавар болгохыг санал болгох эрхтэй.
- 2.3 Гэрээний хугацаа дуусгавар болоход талууд гэрээг үргэлжлүүлэх эсэх талаар харилцан мэдэгдэл ирүүлж сунгана.
- 2.4 Энэхүү гэрээний нөхцөл, болзол, заалтаас татгалзан дуусгавар болгох тухай санал, шалтгааныг талууд зөвхөн албан бичгээр тайлбарлан гаргана.

ГУРАВ. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1 Талууд бие биенээсээ энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж, хэрэгжүүлэхийг шаардах бүрэн эрхтэй.
- 3.2 Талууд аюултай хог хаягдал /цаашид АХХ гэх/-г юүлэх, зөөх, тээвэрлэх, машинд ачиж буулгах зэрэг АХХ-г хөдөлгөх тухай бүрт хариуцлагатай байж, ажлын болон агуулахын талбай, газар шороо, байгаль орчинг бохирдуулахгүй байхад шаардлагатай арга хэмжээг авч хяналт тавьж ажиллах үүрэгтэй.
- 3.3 АХХ буюу техникийн хаягдал тосыг “Оюут цахир уул” ХХК нь ямар нэг биет хог /эрэг, боолт, төмөр, чулуу, хуванцар, даавуу, гялгар уут гэх мэт/, механик хольц болон хөргөлтийн шингэн /тосол/, хурдны хайрцагны тос /АКТ/-ны хольцгүйгээр аль болох нэг төрлөөр цуглуулж хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй.
- 3.4 “Хай Би Ойл” ХК нь “Оюут цахир уул” ХХК -ийн цуглуулан ангилж буй АХХ буюу техникийн хаягдал тосны чанарын асуудлаар бэлтгэн нийлүүлэгч талд бичгээр шаардлага хүргүүлэх эрхтэй.
- 3.5 Энэхүү гэрээний дагуу өгөх шаардлагатай эсхүл өгөхийг зөвшөөрсөн аливаа мэдэгдлийг бичгээр үйлдэх бөгөөд түүнийг биечлэн хүргүүлэх эсхүл доор заасан цахим шуудангийн хаягаар илгээсэн тохиолдолд аливаа мэдэгдлийг хүлээж авснаа талууд бичгээр хариу мэдэгдэж санхүүгийн анхан шатны баримт үйлдэн баталгаажуулах үүрэгтэй.
- 3.6 “Хай Би Ойл” ХК бэлтгэн нийлүүлэгчээс тээвэрлэгдэн ирсэн энэхүү гэрээний 3.3 заалтын дагуу АХХ-ыг тохирох эсэхийг өөрийн лабораторт судалж, шинжилсний үндсэн дээр хорогдол тооцон авах эрхтэй.
- 3.7 Энэхүү гэрээ байгуулсантай холбогдон олж авсан талуудтай холбоотой мэдээлэл, баримтын нууцлалыг гэрээ байгуулснаас хойш хоёр тал хугацаагүйгээр чанд хадгалах бөгөөд аль нэг тал нөгөө талд зөвшөөрөл олгосон эсвэл хууль тогтоомжийн дагуу шаардсанаас бусад тохиолдолд аливаа гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, дамжуулахгүй, нийтэд ил болгохгүй байх, гэрээнд заагдаагүй зорилгоор ашиглахгүй байх үүрэгтэй.
- 3.8 “Оюут цахир уул” ХХК-ийн нийлүүлсэн техникийн хаягдал тос буюу аюултай хог хаягдлыг хүлээн авснаар бүх эрсдэл, хариуцлага “Хай Би Ойл” ХК-д шилжинэ. Хүлээн авсан аюултай хог хаягдлыг “Хай Би Ойл” ХК нь хэрхэн ашиглах, ашигласан нь “Оюут цахир уул” ХХК-нд үл хамаарна.

ДӨРӨВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 4.1 Хог хаягдал нийлүүлэгч нь өөрийн үүсгэсэн аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах дахин боловсруулах, устгахтай холбогдон гарах зардалд шаардагдах үйлчилгээний хөлс төлөх үүрэгтэй бөгөөд энэхүү үйлчилгээний хөлс нь **нэг тонн тутам нь 150'000₮ (нэг зуун тавин мянга)** төгрөг байна. /НӨАТ багтсан болно/
- 4.2. Хог хаягдал хүлээн авагч нь нийлүүлсэн АХХ-ын хэмжээг талуудын хүлээлгэн өгсөн болон хүлээн авсан ажилтны гарын үсгээр баталгаажсан санхүүгийн анхан шатны баримтын бичилтийг үндэслэн тооцоог гаргаж, нэхэмжлэлийг хүргүүлнэ.
- 4.4. Хог хаягдал нийлүүлэгч нь АХХ-н үйлчилгээний хөлсийг тооцоо нийлсэн өдрөөс хойш ажлын 3 хоногийн дотор хог хаягдал хүлээн авагч болох “Хай Би Ойл” ХК-ийн **Худалдаа хөгжлийн банкны 405025812** тоот дансанд урьдчилж шилжүүлнэ.
- 4.5 “Оюут цахир уул” ХХК-ийн бэлтгэн нийлүүлсэн АХХ-н хэмжээгээр улиралд тооцоо нийлж, “Хай Би Ойл” ХК нь Байгаль Орчин Уур Амьсгалын Өөрчлөлтийн Яаманд мэдээлдэг мэдээ тайландаа тусгаж тайлагнана.

ТАВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 5.1 Ямар ч тохиолдолд аль нэг тал түүний хяналтаас гарсан аливаа шалтгаан, нөхцөл байдлын улмаас шууд эсхүл шууд бус байдлаар, бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадаагүй, үүргийн биелэлт нь хойшлогдсон тохиолдолд нөгөө талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.
- 5.2 Тийм шалтгаан, нөхцөл байдалд: гал түймэр, үер, ажил хаялт, үймээн, хорлон сүтгэх ажиллагаа, дэлбэрэлт, цаг уурын сөрөг нөхцөл, зайлсхийх боломжгүй золгүй явдал, ажиллах хүч, материал, тээвэр эсхүл үйлчилгээ олдохгүй байх, давагдашгүй хүчин зүйлс эсхүл дайсагнагч улсын үйл ажиллагаа, нөгөө талын үйлдэл, шүүхийн шийдвэр, тушаал, тогтоол эсхүл Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын журам эсхүл зөвшөөрлийг алдах явдал бөгөөд энэ бүхэн аль ч талын үйлдэлд үндэслэгдээгүй байх ёстой.
- 5.3 Дээрхээс шалтгаалах ажил зогсоолт эсхүл энэ гэрээний дагуу үзүүлэх үйлчилгээний гүйцэтгэл тасалдсаны улмаас цаг хугацааны хувьд хойшлогдох асуудлыг аль болох яаралтай засаж залруулна.

ЗУРГАА. БУСАД ЗҮЙЛ

- 6.1 Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг даран баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 6.2 Энэхүү гэрээнд заасан хэлцлүүд хэрэгжсэн эсэхийг үл харгалзан гэрээнд тусгагдсан болон гэрээг бэлтгэх, хэрэгжүүлэх үед гэрээнд оролцогч талуудын зүгээс гарсан аливаа зардлыг талууд өөр өөрсдөө хариуцна.

ДОЛОО. МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1 Талууд харилцагч талынхаа бизнесийн нэр хүндийг хүндэтгэж, тэгш эрхийн зарчимд тулгуурлан ажиллана.
- 7.2 Талууд гэрээний хугацаанд харилцан ашигтай, найрсаг байдлаар хамтран ажиллаж аливаа маргааныг зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрэв тодорхой зөвшилцөлд хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хуулийн дагуу харьяалагдах шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

ХҮЛЭЭН АВАГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

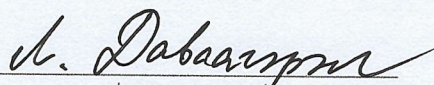
“Хай Би Ойл” ХК-ийн

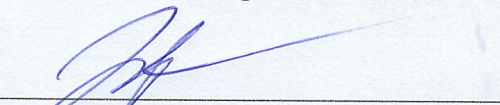
Менежер Л. Даваагэрэл

НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

“Оюут цахир уул” ХХК -ийн

ХАБЭА-н ахлах мэргэжилтэн У. Энхзолбоо

/гарын үсэг/

/гарын үсэг/

ТАЛУУДЫН АЛБАН ЁСНЫ ХАЯГ:

Монгол улс, Улаанбаатар хот,
Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо,
Сонсголонгийн /18135/, 110.
Утас: 88119740, 99904034, 80010277
Цахим шуудан: davaagerel@hboil.mn

Монгол улс, Улаанбаатар хот
Сонгино хайрхан дүүрэг 20 хороо,
Сонсголон зам гудамж, Хера
Индастриал Парк 24-Б байр
Утас: 77777701, 88054071
Цахим шуудан: ishguree@gmail.com

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ**

2024 оны 06 сарын 19 өдөр

Дугаар А/19.

Дархан

Ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол улсын “Усны тухай” хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1, Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргааны 2024 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрийн 65 тоот ус ашиглах дүгнэлтийг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум 2-р баг, Их хурай “Оюут цахир уул” ХХК алтны шороон ордыг олборлох. 2024 онд ашигт малтмал баяжуулах, зам талбайн тоосжилтын усалгааны хэрэгцээнд 153'840.0м³ газрын доорх усыг 2024 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдрийг хүртэл ашиглахыг зөвшөөрсүгэй.

2. “Усны тухай хууль”-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 18 дугаар зүйлийн 18.1.4-д заасны дагуу ус ашиглах гэрээ байгуулж, энэ хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1, заалт болон ус ашиглахад тавигдах шаардлага, эрх үүргийг мөрдөж ажиллах, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон тухайн оны ус ашиглалтын мэдээ, тайланг 2024 оны 11 дүгээр сарын 20-ний дотор Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт ирүүлэхийг Хонгор сум Их хурай “Оюут цахир уул” ХХК-ний захирал (Б.Сүмбэр)-д даалгасугай.

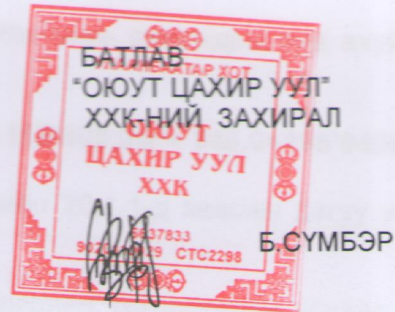
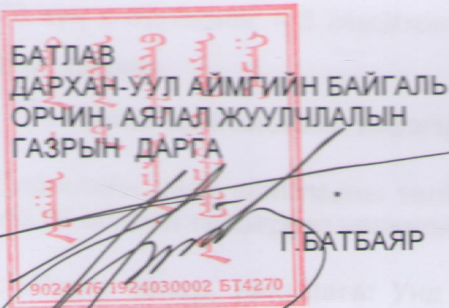
3. Тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Засаг дарга (Т.Атархишиг)-т даалгасугай.

ДАРГА

Т.БАТБАЯР

452401055

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2024 оны 06-р сарын 17-ны өдөр

Дугаар-03

Дархан-Уул аймаг

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу Хараа-Ерөө голын сав газрын захиргааны 2024 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрийн 65 тоот ус ашиглуулах дүгнэлт, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас олгосон 2024 оны 06-р сарын 17-ны өдрийн А-19 тоот ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын мэргэжилтэн Ядамжав овогтой Батбилэг, Ус ашиглагчийг төлөөлж Улаанбаатар хот Хан-Уул дүүрэг 11-р хороо стадион оргил 69 тоот байрлах 9011822879 тоот Улсын бүртгэлийн дугаар 6637833 тоот Регистрийн дугаартай MV-022627 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын 2-р багийн нутагт орших их хурайн Чулуут амны алтны шороон ордын хайгуулын шуга 10-20, Хуурайн алтны шороон ордны татмын хэсгийн хайгуулын шугам 27-28, дэнжийн хэсгийн 25-34 хайгуулийн хайгуулын шугам хооронд төслийн алтны шороон ордыг ил аргаар олборлож баяжуулах үйл ажиллагаа явуулах "Оюут цахир уул" ХХК-ийн Геологич И.Гүррагчаа нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2024 оны 06-р сарын 17-ны өдрөөс 2024 оны 10-р сарын 17-ны өдөр хүртэл 120 хоног хугацаатайгаар байгуулав.

1.2. Гэрээг монгол хэлээр 2% үйлдэж талуудад нэг нэг хувь хадгалагдах бөгөөд аль ч хувь нь хуулийн хүчинтэй баримт мөн.

1.3. Энэхүү гэрээнд тусгагдаагүй зүйлийг Монгол Улсын холбогдох хуулиар зохицуулна.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Шороон ордыг ил аргаар олборлон баяжуулахад зарцуулагдах усны тооцоог техникийн хүчин чадлаар тооцвол.

Үүнээс:

80 м³/цаг хүчин чадалтай скруббер

80м³/цаг х 20 цаг = 1,600.0м³ - Хоногт угаах элсний хэмжээ

1,600.0м³/хон х 4.0 м³ = 6'400,0м³ -Элс угаахад хоногт шаардагдах усны хэмжээ

6'400м³/ х 5 хон = 32'000.0 м³ -Эргэлтийн усан санд тогтмол байх усны хэмжээ

6'400.0 м³ х 120 хон х 0,2= 153'600.0м³ Ууршилт шүүрэлтээр алдагдах ус

6'000.0м² х 2л/м²=12м³/хон х 20хон =240.0м³-Зам талбайн тоосжилт дарахад шаардагдах

усны хэмжээ

78 хүн х 80л/хоног = 6.24м³/хон х119 хоног =742.56м³/жил- ажилчдын унд ахуйд шаардагдах усны хэмжээ

Нийт технологийн хэрэгцээнд: 32'000.0м³ + 153'600,0м³+ 240.0=185'840м³

“Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай” хуулийн 20,1,1-д заасны дагуу унд ахуйн усыг 742.56 м³/жил төлбөрөөс чөлөөлнө.

2.2. Усны чанар, найрлага: Унд ахуйн болон үйлдвэрийн технологийн уснаас улирал тутам дээж авч шинжилгээ хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт ирүүлнэ.

2.3. Усны эх үүсвэрийн байршил, хоногт ашиглах усны хэмжээ: Гүний худгаас ажилчдын унд ахуйд технологид талбайд орж ирэх шүүрлийн усаар хангана.

2.4. Усны барилга байгууламж: Тунаах нуур-1 далангийн талбай= 2000м³, Тунаах нуур-2 далангийн талбай =3500м³ цэвэршүүлэх далангийн талбай=3900м³ (ТЭЗҮ 48 дугаар хуудас) хаягдлын усан сан=57081.5 м³ (ТЭЗҮ 63 дугаар хуудас).

2.5. Худаг өргөлтийн станцууд Усны тоолуур насосны хүчин чадал: Худаг байхгүй баяжуулах цехийн усан хангамжийн хэсэгт технологийн ус болон шаардлагтай цэвэр усыг шахах насосыг ажиллуулна. Шороон ордын угаах баяжуулах технологийн хамгийн гол төхөөрөмж нь насос юм. Усан хангамжид одоо ашиглагдаж байгаа насосуудыг үргэлжлүүлэн ашиглах бөгөөд тунаах, цэвэршүүлэх далангаас ус татах мөн цэвэр ус татахад ашиглана.

R150-ES-06 насосны техникийн үзүүлэлт-хүчин чадал м³/цаг 20-38, Өргөх өндөр, м 48-78, Эргэлтийн хурд эрг/мин-2850, Хөдөлгүүрийн чадал квд-1.5, Суурьлагдах тоо, ширхэг-2.

ЭЦВ12-250-150 эргэлтийн усны насосны техникийн үзүүлэлт- хүчин чадал, м³/цаг-250, Өргөх өндөр м-105, эргэлтийн хурд, эрг/мин-3000, Хөдөлгүүрийн чадал квд-255, суурьлагдах тоо, ширхэг-2.

2.6. Дамжуулах байгууламж:

2.7. Хаягдал усны хэмжээ цэвэрлэгээний арга: Ашигласан усыг усан сан руу хоолойгоор дамжуулах ба булингийг тунаан дахин эргэлтээр ашиглана.

2.8. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл: Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланг “Төгрөг баян хангай” ХХК 2024 онд хийж гүйцэтгэсэн.

2.9. Онцгой нөхцөл: Ахуйн болон үйлдвэрийн хэрэглээнээс гарсан хаягдал усыг хүрээлэн буй орчинд хийлүүлэхэд “Хаягдал ус .Ерөнхий шаардлага “MNS-4943-2015” стандартад нийлүүлж байх.

2.10. Ус ашигласны төлбөрийн хэмжээ:

Ашигт малтмал баяжуулахад ашиглах 153'600,0м³, 240.0м³/жил, Зам талбайн тоосжилт дарахад шаардагдах гадаргын усны төлбөрийн хэмжээг “Усны төлбөрийн хэмжээг “Усны экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээг шинэчлэн батлах” тухай Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор Хараа-Ерөө голын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ, “Тогтоолын хавсралтанд өөрчлөлт оруулах “ тухай Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 327 дугаар тогтоолд заасан ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр, “Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоох, хөнгөлөх” тухай Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 326 дугаар тогтоолд заасан хувь хэмжээг ашиглан тооцвол:

Ашигт малтмал олборлон баяжуулахад гадаргын усны нөөц ашигласны төлбөр:

1 м^3 газрын дээрх усны төлбөр: $2'183.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.25 \times 0.9 = 491.175 \text{ төг/м}^3$

- $2'183.0 \text{ төг/м}^3$ – Хараа-Ерөө голын сав газарт газрын дээрх ус ашигласан нөхцөлд экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээ
- (25%) – Засгийн газрын 2013 оны 326-р тогтоолын дагуу батлагдсан усны нөөц ашигласны төлбөрийн 7а-д заасан хувь, хэмжээ
- 0,9-Ашигт малтмал олборлон баяжуулах зориулалтаар газрын дээрх ус ашигласан нөхцөлд тооцох итгэлцүүр

Нийт төлбөр: $153'840,0\text{ м}^3 \times 491,175 \text{ төг/м}^3 = 75.562'362 \text{ төгрөг}$

/Далан таван сая таван зуун жаран хоёр мянга гурван зуун жаран хоёр төгрөг/

Төлбөр төлөлт: Усны нөөц ашигласны төлбөрийг Дархан-Уул аймгийн төрийн сан банкны **100190000944** тоот дансанд 2024 оны 07-р сарын 10-ний өдрийн дотор төлж барагдуулна

Ус ашиглалтын мэдээ тайлан, болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн үнийг орон нутгийн төсөвт төлсөн /хагас, бүтэн жилээр төвлөрүүлж/ тайланг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт гаргаж өгнө.

“Усны тухай хууль”-ийн 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасаныг анхаарч, жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, календарьчилсан графикийг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хууль”-ийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 17 дугаар зүйл, 24, 27, 28, 29 дүгээр зүйл, 30 дугаар зүйлийн 30.1, 31 дугаар зүйлийн 31.2–д заасан эрх эдэлж үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг, дарж баталгаажсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг талууд 2024 оны 12-р сарын 01-ний дотор ус ашиглалтын тайлан болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн мэдээг хүлээн авч гэрээний биелэлтийг дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг “Усны тухай” хуулийн 17-р зүйлийн 17.1.9, 29-р зүйлийн 29.3 дахь заалтууд болон дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцална.

4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн.

4.5.2. Аль нэг тал нь татан буугдсан.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН ТАЛУУД:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:
БОАЖГ-ын Усны нөөц, ашиглалт

хамгаалалт хариуцсан мэргэжилтэн
Я.Батбилэг

ХАЯГ:

Дархан-Уул аймаг, Дархан сумын 14 баг,
Монгол банкны 2 давхарт
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
Утас: 70377369, 99399350

Ус ашиглагчийг төлөөлж:
“Оюут цахир уул” ХХК-ний

Геологич

И.Гүррагчаа

ХАЯГ:

Улаанбаатар хот Хан-Уул дүүрэг
11-р хороо стадион оргил 69 тоот
Утас: 77777701, 80001330

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ, УУРХАЙ АШИГЛАХ, ҮЙЛДВЭР
БАЙГУУЛАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ДЭД БҮТЦИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ,
АЖЛЫН БАЙР НЭМЭГДҮҮЛЭХ ТУХАЙ ГЭРЭЭ

2024.06.12

№

Буурал

Энэхүү гэрээг нэг талаас Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Засаг дарга Т.Атархишиг /цаашид “Засаг дарга” гэх/, нөгөө талаас ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч “Оюут Цахир уул” ХХК (6637833) /цаашид “Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч” гэх/ нар /цаашид хамтад нь “Талууд” гэх/ дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож 2024 оны 06 дугаар сарын 12-ны өдөр Дархан-Уул аймаг Хонгор суманд байгуулав.

Нэг: Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү гэрээ нь Дархан-Уул аймаг Хонгор сумын нутагт ашигт малтмалын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу олгосон тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх асуудлаар орон нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллахтай холбогдсон харилцааг зохицуулна.

1.2. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь тухайн тусгай зөвшөөрөл бүхий талбай орших аймаг, сумын байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд сайн дурын үндсэн дээр дэмжлэг үзүүлнэ.

1.3. Стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй энэхүү гэрээг тухайн аймгийн Засаг даргатай байгуулна.

Хоёр: Засаг даргын эрх, үүрэг

2.1. Энэхүү гэрээний хүрээнд Засаг дарга дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ.

2.1.1. хууль тогтоомжоор олгогдсон бүрэн эрхийн хүрээнд ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах үйл ажиллагааг тогтвортой, хэвийн явуулах нөхцөлөөр тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийг хангах,

2.1.2. гэрээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн болон хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байгаа төсөл, арга хэмжээний талаар орон нутгийн иргэдэд тогтмол буюу сар бүр мэдээлэл өгч, саналыг нь авах,

2.1.3. энэхүү гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж аймаг, сум дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар баталсан төсөл, арга хэмжээнээс тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хамтран хэрэгжүүлэх боломжтой төсөл, арга хэмжээг сонгож, түүнтэй зөвшилцсөний үндсэн дээр энэ тухай иргэдэд мэдээлэх,

2.1.4. тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн зарласан ажлын байр болон бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахтай холбогдсон мэдээллийг иргэдэд хүргэн ил тод, нээлттэй хэлбэрээр зохион байгуулах,

2.1.5. тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавих

2.1.6. тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн гаргасан хүсэлт, шаардлагыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн шийдвэрлэж, зохих хариуг өгөх

Гурав: Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн эрх үүрэг

3.1. Энэхүү гэрээний хүрээнд тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ.

3.1.1. үйл ажиллагаагаа хэвийн, тасралтгүй явуулахад орон нутгийн иргэн, хуулийн этгээдийн зүгээс хууль бусаар саад учруулсан тохиолдолд уг асуудлыг зохих журмын дагуу Засаг дарга, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд тавьж шийдвэрлүүлэх,

3.1.2. орон нутгийн иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж, тэднийг сургалтад хамруулах талаар орон нутгийн хөдөлмөрийн байгууллагатай хамтарч ажиллан шаардлагатай ажлын байр болон түүнд тавих шаардлагыг ил тод, нээлттэй хэлбэрээр нийтэд зарлах

3.1.3. хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хүрээнд шаардлагатай ажлын байрны сургалтын хөтөлбөр боловсруулж, тухайн орон нутгийн иргэдийг хамруулах ажлыг зохион байгуулах,

3.1.4. нийт ажлын байранд тухайн орон нутгийн 5 иргэнийг зохих төвшний сургалтад хамруулсны үндсэн дээр ажиллуулах,

3.1.5. өөр орон нутгаас ажилтан, мэргэжилтэн урт хугацаагаар авч ажиллуулах тохиолдолд холбогдох хуулийн дагуу тухайн ажилтныг Засаг даргын Тамгын газарт бүртгүүлэх,

3.1.6. хэрэгжүүлж байгаа төсөл, арга хэмжээ болон үйл ажиллагааныхаа талаар тухайн аймаг, сумын иргэдэд тогтмол буюу сар бүр мэдээлэл өгч байх,

3.1.7. бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, ажиллах хүч сонгохдоо тухайн орон нутагт бүртгэлтэй татвар төлөгч иргэн, хуулийн этгээдэд тэргүүн ээлжид давуу эрх олгох,

3.1.8. байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын баталсан байгаль орчныг хамгаалах ажлын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг биелүүлж ажиллах,

3.1.9. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч "Оюут Цахир уул" ХХК нь жил бүр 40-оос доошгүй ахмадад хүндэтгэл үзүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна

3.1.10. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч "Оюут Цахир уул" ХХК нь жил бүр 100-оос доошгүй хүүхдүүдэд хүндэтгэл үзүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна

3.1.11. Дархан Уул аймгийн Хонгор суманд нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Тусгай зориулалтын хог тээвэрлэх авто машины пункерийг 25,0 сая төгрөгт багтаан нийлүүлэх

Дөрөв: Хамтын ажиллагааны хороо

4.1. Талуудын гэрээ байгуулах үйл явц болон гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулах үүрэг бүхий Хамтын ажиллагааны хороо /цаашид хороо гэх/-г Засаг даргын тамгын газар, тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч болон тухайн орон нутгийн иргэдийн төлөөллийг оролцуулан байгуулж ажиллуулна.

4.2. Хороо нь 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй байх бөгөөд талуудын оролцоог тэгш хангасан байна. Хорооны бүрэлдэхүүнд орох иргэдийн төлөөллийг иргэдийн нийтийн хурлаас нэр дэвшүүлнэ. Хорооны бүрэлдэхүүнийг тухайн шатны Засаг дарга томилж, чөлөөлнө.

4.3. Хороо гэрээ байгуулах үйл явц болон гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.

Тав: Гэрээний хэрэгжилт

5.1. Гэрээний ил тод байдлыг хангах зорилгоор тухайн орон нутгийн иргэдэд гэрээ байгуулсан талаарх мэдээлэх бөгөөд гэрээ, түүнтэй холбогдсон баримт бичгийг талуудын цахим хуудсанд ажлын 3 хоногийн дотор байршуулна. Гэрээний хувийг ажлын 5 хоногийн дотор аймаг, сум /дүүргийн/ олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын дэд зөвлөлд хүргүүлнэ.

5.2. Талууд гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тайланг дараа оны 2 дугаар сарын 01-ний дотор аймаг, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд хүргүүлнэ.

5.3. Талууд гэрээний тухайн жилийн биелэлтийн тайланг дараа оны 2 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор дээд шатны Засаг дарга болон геологи, уул уурхайн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

5.4 Гэрээ байгуулснаас хойш 90 хоногийн дотор тусгай зориулалтын хог тээвэрлэх авто машины пункерийг нийлүүлээгүй тохиолдолд гэрээг хүчингүй тооцно.

Зургаа: Гэрээний хариуцлага

6.1. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

6.2. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч гэрээ байгуулсан эсэх талаарх мэдээллийг геологи, уул уурхайн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад тогтоосон хугацаанд хүргүүлнэ.

Долоо: Маргаан шийдвэрлэх

7.1. Талууд гэрээний хэрэгжилттэй холбогдсон маргаан, зөрчлийг эв дүйгээр шийдвэрлэхийг эрмэлзэх бөгөөд тохиролцоонд хүрч чадаагүй тохиолдолд гомдлоо шүүхэд гаргаж болно.

Найм: Гэрээ хүчин төгөлдөр болох

8.1. Талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс хойш 1 жилийн хугацаанд гэрээ хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

8.2. Давагдашгүй хүчин зүйлсийн улмаас гэрээг хугацаанаас өмнө дуусгавар болгож болно.

8.3. Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно. Гэрээнд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт нь гэрээний нэгэн адил хүчинтэй байх бөгөөд түүний салшгүй хэсэг болно.

8.4. Гэрээг монгол хэл дээр 2 хувь үйлдэнэ. Зайлшгүй тохиолдолд гэрээний хувийг англи хэл дээр үйлдэж болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Нутгийн захиргааны байгууллагыг төлөөлж:

Дархан-Уул аймгийн Хонгор
сумын Засаг дарга Т.Атархишиг

Ашигт малтмалын байгууллагыг төлөөлж:

“Оюут Цахир уул” ХХК-ний
захирал Б.Сүмбэр

Утас: 88880047

нэр, гарын үсэг

тамга, тэмдэг

БАТЛАВ:

Хонгор сумын "Хонгор хот тохижилт" ОНӨААТҮГ-ын дарга /Д. Ариунболд/

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХОГ ХАЯГДЛЫГ ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ

2024 оны 6 сарын 12 ны өдөр

№

Хонгор сум

Энэхүү гэрээг нэг талаас хуулийн этгээдийн 279902 улсын бүртгэлийн дугаар 6293751 регистрийн дугаартай Дархан-Уул аймаг Хонгор сум "Хонгор Хот Тохижилт" ОНӨААТҮГ (цаашид үйлчлэгч) тал гэх түүнийг төлөөлж Хог хаягдлын үйлчилгээний зохион байгуулагч Гансүх овогтой Нарантуяа нөгөө талаас хуулийн этгээдийн 901122267 улсын бүртгэлийн дугаар 6627833 регистрийн дугаартай Оюут Цахирзул түүнийг төлөөлж Бокорон Албан тушаалтай Бадаржав овогтой Сүмбэр (цаашид "Үйлчлүүлэгч") тал гэх нар Монгол Улсын Хог хаягдлын тухай хууль, Хот байгуулалтын тухай хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомж дүрэм журмыг удирдлага болгон дараах нөхцөлүүдийг харилцан тохиролцож байгуулав.

Нэг: Гэрээний ерөнхий нөхцөл

1.1. Энгийн хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх тусгай зөвшөөрөл Дархан-Уул аймаг Хонгор сумын "Хонгор хот тохижилт" ОНӨААТҮГ нь үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл, хог хаягдлыг тухай хуулийн хүрээнд захиалагч 100Н 5054187155 н өдөр тутмын ахуйн хог хаягдлыг татан зайлуулах

1.2. Захиалагч тал хогоо тээвэрлүүлэхээр дуудлага өгсөн тохиолдолд "Хонгор хот тохижилт" ОНӨААТҮГ зориулалтын тээврийн хэрэгслээр захиалагчийн хог хаягдлыг татан зайлуулах.

Хоёр: Үйлчлүүлэгчийн эрх, үүрэг.

- 2.1. Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий "Хонгор Хот Тохижилт" ОНӨААТҮГ-тай хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах;
- 2.2. Шаардлага хангасан хогийн савтай байх; хог хаягдлыг ачих нөхцөл боломжоор хангасан байх
- 2.3. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг тогтоосон хугацаанд нь төлөх;
- 2.4. Нийтийг хамарсан цэвэрлэгээ, зохион байгуулалттай үйл ажиллагаанд хариуцлагатайгаар оролцох;
- 2.5. Байгууллагын орчны 50м дахь нийтийн эдэлбэр газрын хог хаягдал, цас, мөс, хог ургамлыг цэвэрлэх, устгах
- 2.6. Барилга барих, буулгах, засварлах үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлыг

“Хонгор Хот Тохижилт” ОНӨААТҮГ-д шилжүүлж, үйлчилгээний хөлсийг хариуцах;
2.7. Энгийн хог хаягдлаа ангилан ялгах;

3. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад хог хаягдалтай холбоотой дараах үйл ажиллагааг хориглоно:

- 3.1. Хог хаягдлыг дэд бүтцийн шугам хоолойд хаях;
- 3.2. Нийтийн эдэлбэр газар, ногоон бүс, үерийн далан сувагт хог хаягдал хаях;
- 3.3. Хог хаягдлыг ил задгай шатаах;
- 3.4. Хог хаягдлыг хогийн сав болон тогтоосон цэгээс бусад газарт хаях;

Дөрөв : Тээвэрлэгчийн эрх, үүрэг.

- 4.1. Хог, хаягдлыг цуглуулах, ачих, тээвэрлэх, төвлөрсөн цэгт хаях, буулгах түрж булах устгах ажлыг зохион байгуулах
- 4.2. Гэрээ болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу хог хаягдлыг цуглуулах, ачих, тээвэрлэх, төвлөрсөн цэгт хаях, буулгах үйлчилгээ үзүүлсний хураамж авах
- 4.3. Хууль тогтоомж, гэрээний үүргийн биелэлтийн талаар үйлчлүүлэгчид шаардлага тавих,
- 4.4. Хогоо татан зайлуулах захиалга хүлээж авснаас 2-5 хоногт багтаан үйлчлүүлэгчийн хог хаягдлыг татан зайлуулна.
- 4.5. Сумын ИТХ-ын тогтоолыг үндэслэн: Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн хэмжээ нь /тогтмол жилээр, тогтмол сараар, рейсээр, мкуб-аар / ангилал, төрөл, хугацаа, зайнаас хамааруулан 80,000төгрөг байна.

Тав: Хариуцлага.

4.1. Зориулалтын бус газар хог хаягдал хаясан гаргасан бол Хог хаягдлын тухай хуулийн 23-р зүйлийн 23.1.1-д заасны дагуу иргэнийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 3-5 дахин нэмэгдүүлсэн хэмжээгээр, ААН Байгууллагыг 5-10 дахин нэмэгдүүлсэн хэмжээгээр торгож, учирсан хохирлыг арилгуулах

4.2. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага тооцож, төлөх үнийн дүнд 0.5 хувиар алданги тооцон төлүүлэх

Зургаа : Сунгалт

Зургаа: Гэрээ байгуулсан.

Хонгор Сумын “Хонгор хот тохижилт”
ОНӨААТҮГ-ыг төлөөлж

/Г.Нарантуяа/

Утас : 99372324

Аж ахуй нэгжийг төлөөлж

Утас: 88880047

БАТБАДРАХ ДЭЛГЭР ХХК

4260813 Дархан-Уул аймаг Дархан сум
Утас: 99068791

2024.10.25 № 09/10
тантай _____-ны № _____-т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР
АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛГИЙН ЯАМ-нд

Тодорхойлт

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "Тэр бум мод" үндэсний хөдөлгөөн, Дархан-Уул аймгийн засаг даргын 2021-2032 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт "Ногоон Дархан" төслийн хүрээнд Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Зулзагын голын нарсан ойг тэлэх ажлын хүрээнд "Оюут цахир уул" ХХКомпаний 20 сая төгрөгний санхүүжилтээр 5-6 настай 80-120 см өндөртэй 400 ширхэг нарс модыг тарьсан. Тарьсан модны усалгаа арчиллагааг манай компани 3 жил хариуцан ургуулах болно.

ЗАХИРАЛ

С.БАТТӨМӨР

Шилжүүлгийн мэдэгдэл/Transaction report

Журналын №/Journal №: 90399000056305

Системийн огноо/System Date: **2024/09/30 09:30:41**

Харилцагчийн дугаар/Customer №: 13221566

Нэр/Name: **ОЮУТ ЦАХИР УУЛ**

Дт	Дансны дугаар/Account №	Нэр/Name:	Дүн/Amount:	Ханш/Rate:
	ОЮУТ ЦАХИР УУЛ	MN700030003015016486	20,000,000.00 MNT	1.0
/ 20,000,000.00 /				
Кт	Банкны дугаар/Bank №:	Банкны нэр/Bank Name:	Дүн/Amount:	Ханш/Rate:
	34	ТӨРИЙН БАНК	20,000,000.00MNT	1.0
	Дансны дугаар/Account №:	Нэр/Name:		
	140801873061	БАТБАДРАХ ДЭЛГЭР		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

**Зулзага ойжуулалт Оюут цахир уул ХХК РД6637833 утас
88880047**